

รัฐสภาสาร

ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔

ISSN 0125-0957

ผังรายการโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม ๒๕๕๖ (เปิดสมัยประชุมสภา)

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เวลา	เสาร์	อาทิตย์
๐๘.๐๐ น.	เคารพธงชาติ					๐๘.๐๐ น.	เคารพธงชาติ	
๐๘.๐๕ น.	ข่าวรัฐสภา (๕)					๐๘.๐๕ น.	ศาลนาภิรมย์ประชานิยม (๖๐)	
๐๘.๑๐ น.	ศาลนาภิรมย์ประชานิยม ตอนที่ * (๖๕)	ศาลนาภิรมย์ประชานิยม ตอนที่ ** (๖๕)	ศาลนาภิรมย์ประชานิยม ตอนที่ *** (๖๕)	บันทึกคนดี ตอนที่ * (๖๕)	บันทึกคนดี ตอนที่ ** (๖๕)			
๐๘.๑๐ น.	คุยกับวันใหม่ (๕๐)		รัฐสภาต่างประเทศ(๒๕)	รัฐสภาต่างประเทศ** (๒๕)				
๐๘.๑๐ น.	ข่าวรัฐสภา (๕)					๐๘.๑๐ น.	สภาศึกษาศึกษา (๖๐)	
๐๘.๑๐ น.	มองรัฐสภา (๓๓) (๖๕)	มองรัฐสภา (๓๓) (๕๐)	มองรัฐสภา (๓๓) (๖๕)	มองรัฐสภา (๓๓) (๖๕)	รัฐสภาของประชาชน (๓๓) (๕๐)			
๐๘.๑๐ น.	ข่าวรัฐสภา (๕)	ข่าวรัฐสภา (๕)	ข่าวรัฐสภา (๕)		ข่าวรัฐสภา (๕)	๐๘.๑๐ น.	สรุปข่าวรอบสัปดาห์ (๕๕)	สรุปข่าวรอบสัปดาห์ (๕๕)
๑๐.๐๕ น.	สภาศึกษาศึกษา (๖๐)	รัฐสภาพาที (๑.๒/๓) / ภิรมย์ประชานิยม (๖๐)	พิธีเปิดงาน สหประชาชาติ (๖๐)	สนช.ร่วมใจ (๖๐)	ภาษาจากรัฐ (๓๐)		๑๐.๑๕ น.	เส้นทางประชานิยม(๕)+สรุปสัปดาห์ต่าง ๆ
๑๐.๑๕ น.			ภาษาจากรัฐ (๓๐)	ภาษาจากรัฐ (๓๐)	ภาษาจากรัฐ (๓๐)	๑๐.๓๐ น.	ภาษาจากรัฐ (๓๐)	ภาษาจากรัฐ (๓๐)
๑๑.๐๐ น.	ข่าวรัฐสภา (๕)	ข่าวรัฐสภา (๕)	ข่าวรัฐสภา (๕)		ข่าวรัฐสภา (๕)	๑๑.๐๐ น.	ชิงช้าสวรรค์ (๕)	สุภาพ สบายใจ (๖๐)
๑๑.๐๕ น.	เส้นทางสู่สภา (๖๕)	บทบาทฯ กับการเมือง (๖๐)	บันทึกข่าวรอบสัปดาห์ (๖๐)	สัมมนาวิชาการ (๖๐)	สุภาพ สบายใจ (๖๐)	๑๑.๑๐ น.	บันทึกคนดี (๕๐)	
๑๑.๑๐ น.	พิธีเปิดงาน (๖๕)					๑๑.๓๐ น.	๑๑.๓๐ น.	
๑๑.๑๐ น.	รับสัญญาณข่าว สทท		รับสัญญาณข่าว สทท			๑๑.๓๐ น.	รับสัญญาณข่าว สทท	
๑๑.๓๐ น.	บทสรุปใจของมือ (๖๕) + สททคืน (๕๐)		บทสรุปใจของมือ (๖๕) + สททคืน (๕๐)			๑๑.๓๐ น.	บทสรุปใจของมือ (๖๕) + สททคืน (๕๐)	
๑๑.๓๐ น.	คุยกับวันใหม่ (๕๐)	ชิงช้าสวรรค์ (๕๐)	สนช.ร่วมใจ (๖๐)	กฎหมายใกล้ตัว (๖๐)	กมร.าธิการงบประมาณ (๕๐)	๑๑.๓๐ น.	บทบาทฯ กับการเมือง (๖๐)	สัมมนาวิชาการ (๖๐)
๑๑.๓๐ น.	ข่าวรัฐสภา (๕)	ข่าวรัฐสภา (๕)	ข่าวรัฐสภา (๕)		ข่าวรัฐสภา (๕)	๑๑.๓๐ น.	พิธีเปิดงานแห่งชาติ (๖๕)	กฎหมายใกล้ตัว (๖๕)
๑๑.๓๐ น.	มองรัฐสภา (๕) (๕๐)	มองรัฐสภา (๕) (๕๐)	มองรัฐสภา (๕) (๕๐)		รัฐสภาของประชาชน (๕) (๕๐)	๑๑.๓๐ น.	บทประชานิยม (๕๕)	รัฐสภาพาที (๑.๒/๓) / ภิรมย์ประชานิยม (๑.๔/๓) (๕๕)
๑๕.๐๐ น.	สภาศึกษาศึกษา (๖๐)	รัฐสภาพาที (๑.๒/๓) / ภิรมย์ประชานิยม (๖๐)	พิธีเปิดงาน สหประชาชาติ (๖๐)	ชิงช้าสวรรค์ (๖๐)	บทประชานิยม (๖๐)	๑๕.๐๐ น.	บทประชานิยม (๕๕)	รัฐสภาพาที (๑.๒/๓) / ภิรมย์ประชานิยม (๑.๔/๓) (๕๕)
๑๕.๑๐ น.			ภาษาจากรัฐ (๖๐)	ภาษาจากรัฐ (๖๐)				
๑๖.๐๐ น.	ข่าวรัฐสภา (๕)	ข่าวรัฐสภา (๕)	ข่าวรัฐสภา (๕)		ข่าวรัฐสภา (๕)	๑๖.๐๐ น.	เส้นทางสู่สภา* (๖๕)	เส้นทางสู่สภา** (๖๕)
๑๖.๐๕ น.	บทบาทฯ กับการเมือง (๖๐)	บทบาทฯ กับการเมือง (๖๐)	บันทึกข่าวรอบสัปดาห์ (๖๐)	สัมมนาวิชาการ (๖๐)	สุภาพ สบายใจ (๖๐)	๑๖.๑๐ น.	รัฐสภาต่างประเทศ (๖๕)	ภาษาจากรัฐ (๖๐)
๑๖.๑๐ น.						๑๖.๑๐ น.		
๑๖.๑๐ น.	ศาลนาภิรมย์ประชานิยม ตอนที่ * (๖๕)	ภาษาจากรัฐ (๖๐)	บันทึกข่าวรอบสัปดาห์ (๖๐)	สนช.ร่วมใจ (๖๐)	นาภิรมย์ประชานิยม (๖๐)	๑๖.๑๐ น.	สรุปข่าว รอบสัปดาห์(๕๕) + รัฐสภาจั่ว (๕)+ สปรดฯ	สรุปข่าว รอบสัปดาห์(๕๕) + รัฐสภาจั่ว (๕)+ สปรดฯ
๑๖.๓๐ น.	รับสัญญาณข่าวจาก NBT					๑๖.๓๐ น.	คุยกับวันใหม่ (๕๐)	
๑๖.๓๐ น.	เคารพธงชาติ, รับสัญญาณข่าวจาก NBT					๑๖.๓๐ น.	เคารพธงชาติ+ รับสัญญาณข่าวจาก NBT	
๑๖.๓๐ น.	แผ่นดินเทพเพียง (๒)					๑๖.๓๐ น.	แผ่นดินเทพเพียง (๒)	
๑๖.๓๐ น.	คุยกับวันใหม่ (๕๐)		ภาษาจากรัฐ (๖๐)	สนช.ร่วมใจ (๖๐)	๑๖.๓๐ น.	สนช.ร่วมใจ (๖๐)	กมร.าธิการ (๖๐)	
๑๖.๓๐ น.	ข่าวรัฐสภา (๕)					๑๖.๓๐ น.	มองรัฐสภา (๖๐)	รัฐสภาของประชาชน (๖๐)
๑๖.๓๐ น.	มองรัฐสภา (๖๕)	มองรัฐสภา (๕๐)	มองรัฐสภา (๖๕)	มองรัฐสภา (๖๕)	รัฐสภาของประชาชน (๖๐)			
๑๖.๓๐ น.	พิธีเปิดงาน (๖๕)	เส้นทางสู่สภา (๖๕)	กฎหมายใกล้ตัว (๖๕)	๑๖.๓๐ น.	๑๖.๓๐ น.	๑๖.๓๐ น.	๑๖.๓๐ น.	

หมายเหตุ

- ในวันที่มีการถ่ายทอดการประชุม จะงดรายการปกติ
 - ประชุมวุฒิสภา ทุกวันจันทร์ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ น. เป็นต้นไป
 - ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทุกวันพุธ และ ทุกวันพฤหัสบดี ตั้งแต่ เวลา ๐๘.๐๐ น. ถึง เวลา ๑๖.๐๐ น.
- รายการที่เตรียมไว้เมื่อออกอากาศ ที่อยู่ในช่วงเวลาดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทั้ง ๓ วัน เป็นทรัพย์สินของรายการนี้ๆ
 - การใส่สเปคและสารคดีที่ระหว่างรายการและต้นชั่วโมง การเลือกสเปคให้เป็นเอกลักษณ์ของผู้จัดรายการ
 - วันอังคาร เวลา ๑๐.๐๐ น รายการ รัฐสภาพาที (ออกสัปดาห์ที่ ๑.๒ ของเดือน) , ภิรมย์ประชานิยม (ออกสัปดาห์ที่ ๑.๔ ของเดือน)
 - วันอังคาร เวลา ๑๖.๐๐ น รายการภาษาจากรัฐ (ออกสัปดาห์ที่ ๑.๒.๓ ของเดือน) , เด็กบินได้ (ออกสัปดาห์ที่ ๑.๔ ของเดือน)

Update 29/09/53

Insights

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

รัฐสภาสาร

LIRT

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

รัฐสภาสาร

ISSN 0125-0957

ที่ปรึกษา

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ

นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์

บรรณาธิการ

นางสาวอัจฉราฉวี นิมศิริ

ผู้จัดการ

นางบุษราคัม เขาวนศิริ

เหรียญก

นางสาวสุพัชรา กบิลคาม

กองบรรณาธิการ

นางพรรณพร สิ้นสวัสดิ์

นางสาวอรทัย แสนบุตร

นางสาวอารีย์วรรณ พูลทรัพย์

นางสาวจุฬีวรรณ เต็มผล

นางสาวสทวรรณ เพ็ชรไทย

นายสมยศ วงษ์มา

นายพรชัย แฉ่นแคว้น

ฝ่ายศิลปกรรม

นายมานะ เรืองสอน

นายนิธิตัน องค์กรวิชัย

นางสาวทิพย์วิมล อ่อนกลิ่น

ฝ่ายธุรการ

นางอำไพ กันเกษแก้ว

นางสาวเสาวลักษณ์ ธนชัยอภิภัทร

นางสาวอาภรณ์ เนื่องเศรษฐ์

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตย และ
เพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภา และอื่น ๆ
ทั้งภายในและต่างประเทศ

การส่งเรื่องลงรัฐสภาสาร

ส่งที่บรรณาธิการวารสารรัฐสภาสาร
สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๕๑, ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๕๓-๕
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๕๒
e-mail : rattasapasarn@yahoo.com

การสมัครเป็นสมาชิก

ค่าสมัครสมาชิก ปีละ ๕๐๐ บาท (๑๒ เล่ม)
ราคาจำหน่ายเล่มละ ๕๐ บาท (รวมค่าจัดส่ง)
กำหนดออกเดือนละ ๑ ฉบับ

การส่งบทความลงเผยแพร่ในหนังสือรัฐสภาสารจะต้องเป็นบทความ
ที่ไม่เคยลงพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน การพิจารณาอนุมัติบทความที่
นำลงพิมพ์ดำเนินการโดยกองบรรณาธิการและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ทั้งนี้ บทความ ข้อความ ความความคิดเห็น หรือข้อเขียนใดที่ปรากฏ
ในหนังสือเล่มนี้เป็นความลับส่วนตัว ไม่ผูกพันกับทางราชการ
แต่ประการใด

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทบรรณาธิการ

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีปัญหานานัปการที่ต้องการการแก้ไขจากหลายภาคส่วนในสังคม แต่เนื่องจากสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในขณะนี้มีความสลับซับซ้อน เกี่ยวเนื่อง และเชื่อมโยงกับบริบทด้านอื่น ๆ อีกทั้งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างก็แข่งขันและช่วงชิงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมเท่าใดนัก ดังนั้นการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งภายใต้บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง หากแต่ต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบและการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ที่สำคัญคือประชาชนเองก็ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ด้วย

หากพิจารณาแนวทางการพัฒนาประเทศของไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จะพบว่ายังไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ส่วนรัฐบาลก็ขาดเสถียรภาพ มีการรัฐประหารและยุบสภาอยู่บ่อยครั้ง ขณะที่ปัญหาความยากจนนั้นยังคงเป็นปัญหาหลักของประเทศ ซึ่งรัฐบาลและนักการเมืองมักหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นในการหาเสียงเลือกตั้งอยู่เสมอ ส่งผลให้ทิศทางการพัฒนาประเทศของรัฐบาลแต่ละชุด

ขาดความต่อเนื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของรัฐบาลหวังเพียงเห็นผล เฉพาะหน้าในระยะสั้นมากกว่าจะคำนึงถึงผลกระทบที่จะติดตามมา จากประเด็นปัญหา ดังกล่าวทำให้หลายฝ่ายตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประเทศว่ามีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคมไทยจริงหรือ การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนภายใต้ แนวคิดกระบวนการอารยาภิวัฒน์ ซึ่งมุ่งเน้นความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน ทุกมิติ และ ทุกองค์ประกอบของสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการ พัฒนา คือ การเป็นสังคมแห่งความดี จะเป็นคำตอบในการแก้ไขปัญหาและเปลี่ยนแปลง สังคมไทยไปสู่แนวทางที่เหมาะสมและยั่งยืนอย่างแท้จริงได้หรือไม่ สามารถติดตามอ่านได้ จากบทความ เรื่อง อารยาภิวัฒน์ : นวัตกรรมการพัฒนาสู่อารยประเทศ

บทความ เรื่อง การวิเคราะห์การแบ่งแยกอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่าย บริหาร : กรณีศึกษาประเทศลาวกับประเทศเวียดนาม ชี้ให้เห็นว่าประเทศดังกล่าว แม้จะมีรูปแบบการปกครองที่แตกต่างไปจากประเทศไทย มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว แต่ด้วยการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่เปิดกว้างและค่อนข้างเสรี อีกทั้งเสถียรภาพ ทางการเมืองมีความมั่นคง จึงทำให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างรวดเร็วและ ต่อเนื่อง สำหรับบทความ เรื่อง เอกองค์ราชา ขวัญหล้าขวัญแผ่นดิน จะกล่าวถึง พระราชกรณียกิจต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทางด้านการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ในพระราชสถานะทรงเป็นประมุขของรัฐ

ในส่วนของผลงานวิจัยนั้น รัฐสภาสารฉบับเดือนกุมภาพันธ์นี้ขอนำเสนอ ผลงานวิจัย จำนวน ๒ เรื่อง งานวิจัยเรื่องแรก คือ เรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคที่มี ต่อบริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี ได้สะท้อนให้เห็น พฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อบัตรเครดิตของผู้บริโภคในสังคมปัจจุบัน แม้ในปัจจุบันนี้ ธุรกิจบัตรเครดิตจะมีแนวโน้มการขยายตัวในอัตราที่ลดลง แต่รัฐบาลและธนาคาร แห่งประเทศไทยก็ควรจะมีมาตรการที่เข้มงวดและรัดกุมเกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิต และงานวิจัย เรื่องที่สอง คือ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา ซึ่งนอกจากจะคำนึงในเรื่องการพัฒนาศักยภาพและทีมงานควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบงาน อย่างเป็นระบบแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องควรสร้างระบบที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศเป็นเครื่องมือเสริมการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ

กองบรรณาธิการหวังว่าบทความที่คัดสรรมานี้ จะช่วยจุดประกายความหวัง ของคนในสังคมให้มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในคุณงามความดี ร่วมกันคิดร่วมกัน สร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้สังคม โดยมองปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจ และแก้ไขปัญหา ด้วยสติปัญญามากกว่าจะใช้กำลังหรือความรุนแรง แล้วกลับมาพบกันอีกเช่นเคยใน รัฐสภาสารฉบับเดือนมีนาคม

บรรณาธิการ

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

ประชาสัมพันธ์การส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารรัฐสภาสาร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอเชิญชวน อาจารย์ ข้าราชการ นักวิชาการ นักการศึกษาสาขาต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วไป ส่งบทความวิชาการ หรือบทความวิจัย ด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ลงตีพิมพ์ในวารสารรัฐสภาสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีกำหนดออกเดือนละ ๑ ฉบับ

ข้อกำหนดบทความ

๑. บทความวิชาการ หมายถึง บทความที่เขียนขึ้นในลักษณะวิเคราะห์ วิจัย หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานวิชาการที่ได้เรียบเรียงมาจากผลงานทางวิชาการของตนหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป โดยบทความวิชาการจะประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา ส่วนสรุป และเอกสารอ้างอิง

๒. บทความวิจัย หมายถึง บทความที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ กล่าวคือ มีการตั้งสมมติฐานหรือกำหนดปัญหาที่ชัดเจน สมเหตุสมผล โดยจะต้องระบุถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนแน่นอน มีการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีการรวบรวมข้อมูล พิจารณา วิเคราะห์ ตีความ อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบบรรลุวัตถุประสงค์หรือหลักการบางอย่างที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำวิชาการนั้นมาประยุกต์ใช้ โดยขอให้เรียงลำดับเนื้อหา ดังนี้ บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปผล/ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง

๓. บทความต้องมีความยาวของต้นฉบับไม่เกิน ๒๐ หน้ากระดาษขนาด A๔

๔. เป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน

การเตรียมต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์

๑. ตัวอักษรมีขนาดและแบบเดียวกันทั้งเรื่อง โดยพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word ใช้ตัวอักษรแบบ Angsana New/UPC ขนาด ๑๖ พอยท์ ตัวธรรมดาสำหรับเนื้อหาปกติ และตัวหนาสำหรับหัวข้อ โดยจัดพิมพ์เป็น ๑ คอลัมน์ ขนาด A๔ หน้าเดียว และเว้นระยะขอบกระดาษดังนี้

- ด้านบน ๑ นิ้ว
- ด้านล่าง ๑ นิ้ว
- ด้านซ้าย ๑ นิ้ว
- ด้านขวา ๑ นิ้ว

๒. การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

๓. ต้องระบุชื่อบทความ ชื่อ-สกุล ของผู้เขียนบทความ ตำแหน่ง และสถานที่

ทำงานอย่างชัดเจน

การส่งบทความ

สามารถส่งบทความได้ ๒ วิธี ดังนี้

๑. ส่งต้นฉบับในรูปเอกสาร ๑ ชุด พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล ไปที่

บรรณาธิการวารสารรัฐสภาสาร

กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

๒. ส่งไฟล์ข้อมูลทาง e-mail ไปที่ rattasapasarn@yahoo.com

ค่าตอบแทน

หน้าละ ๒๐๐ บาท หรือ ๓๐๐ บาท ซึ่งกองบรรณาธิการรัฐสภาสารจะเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะจ่ายเงินค่าตอบแทนในจำนวนหรืออัตราเท่าใด โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับอัตราค่าเขียนบทความในหนังสือรัฐสภาสารกำหนด

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่

กองบรรณาธิการวารสารรัฐสภาสาร โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๔ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๑

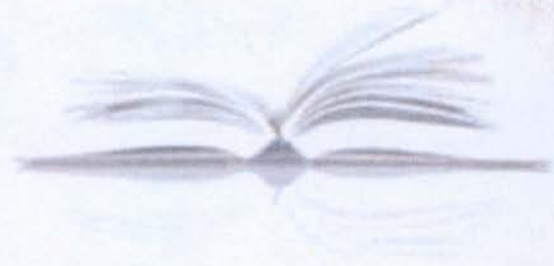
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๒

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สารบัญ

ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๒ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔
Vol. 59 No. 2 February 2011

- อารยาภิวัฒน์ : นวัตกรรมการพัฒนาสู่อารยประเทศ ๙
ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
- การวิเคราะห์การแบ่งแยกอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร :
กรณีศึกษาประเทศลาวกับประเทศเวียดนาม ๑๙
สิทธิกร ศักดิ์แสง และดาว พุดมาศ
- เอกองค์ราชา ขวัญหล้าขวัญแผ่นดิน ๓๘
สุเทพ เขียมดง
- พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน
จังหวัดชลบุรี ๖๗
ว่าที่พันตรี วิษณุ บุญมาร์ตัน
- การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ๙๖
กันต์มาภรณ์ วิวัฒน์ตระกูล

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

อารยภาพวัฒน์ : นวัตกรรม

การพัฒนาสู่อารยประเทศ

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์*

ตลอดประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเริ่มตั้งแต่ที่มีการรวบรวมแผ่นดินเข้าเป็นอาณาจักรของคนไทยครั้งแรกเมื่อราวปี พ.ศ. ๑๕๐๐ ตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรอยุธยา อาณาจักรธนบุรี จนกระทั่งถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ไทยได้มีจุดเปลี่ยนผ่านที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่อาจเรียกได้ว่า พลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์ไทยเป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศใหม่ ๓ ครั้งด้วยกัน ได้แก่

ครั้งที่ ๑ การปฏิรูประบบการปกครองในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ

พระบรมไตรโลกนาถ พระเจ้าแผ่นดินองค์ที่ ๘ ของอาณาจักรอยุธยา ทรงมีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยในฐานะผู้รวบรวมอาณาจักรสุโขทัยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับอยุธยา และได้ทรงปฏิรูปการปกครองของอยุธยาให้เป็นระบบราชการ (เจ้าและขุนนาง) มากขึ้น ซึ่งเป็นการปกครองที่เหมาะสมกับอาณาจักรใหญ่เช่นอยุธยา ด้วยการตั้งระบบศักดินา

*นักวิชาการอาวุโส ศูนย์ศึกษาธุรกิจและรัฐบาล มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด

และการจัดระบบขุนนางให้เป็น ๒ ฝ่ายคือ กลาโหมปกครองฝ่ายทหาร และมหาดไทยปกครองฝ่ายพลเรือน และได้เพิ่มตำแหน่งขุนนางสูงสุด นอกจาก ๔ ตำแหน่ง (เวียง วัง คลัง นา) แล้วยังมีตำแหน่งอัครมหาเสนาบดี และเสนาบดีด้วย

นอกจากจะจัดการปกครองดังกล่าว พระบรมไตรโลกนาถยังได้ออกกฎหมาย ซึ่งเป็นรากฐานระบบศักดินาของอยุธยา กำหนดให้เจ้า-ขุนนาง-พระสงฆ์-ราษฎร (ไพร่-ทาส) ทุกคนมี “ศักดินา” ประจำตัว เป็นเครื่องชี้บ่งบอกฐานะอันสูงส่งต่างกัน และใช้เป็นเครื่องมือในการปรับ (ใหม่) หรือลงโทษทางกฎหมาย

ครั้งที่ ๒ การปฏิรูปประเทศเข้าสู่ความทันสมัยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

สมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นช่วงสมัยที่ไทยต้องเผชิญหน้ากับลัทธิจักรวรรดินิยมตะวันตก พระองค์จึงปฏิรูปประเทศเข้าสู่ความทันสมัย เพื่อลดกระแสกดดันการขยายอิทธิพลครอบงำจากประเทศตะวันตก การปฏิรูปที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปสังคม โดยเฉพาะการยกเลิกระบบไพร่ ให้ประชาชนมีอิสระในแรงงานของตน ก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านธุรกิจการลงทุนมากขึ้น และเพื่อรองรับการปฏิรูประบบราชการสมัยใหม่ที่จะเกิดขึ้นตามมา รวมทั้งการให้ไพร่เป็นทหารประจำการติดอาวุธสมัยใหม่ตามนโยบายปฏิรูปกิจการทหารของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

ครั้งที่ ๓ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕

ในปีนี้มี การเปลี่ยนระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข การเปลี่ยนแปลงเป็นผลมาจากกระแสประชาธิปไตย ซึ่งส่งอิทธิพลผ่านกลุ่มคนที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตก และสื่อมวลชนในประเทศที่มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น นับตั้งแต่การปฏิรูปประเทศจากสมัยรัชกาลที่ ๕

ผลจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ประชาชนเริ่มได้รับเสรีภาพและมีสิทธิต่าง ๆ ตลอดจนความเสมอภาคภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เริ่มได้รับสิทธิในการปกครองตนเอง จากการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น มีการจัดตั้งเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร สังคมไทยมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น สื่อมวลชนเสนอความคิดเห็นต่อสาธารณชนได้ค่อนข้างเสรี และได้มีการประกาศใช้

LIRT

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดแบ่งการศึกษาออกเป็น ๒ ประเภท คือ สายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษา ประชาชนได้รับการศึกษากว้างขวางขึ้น

การเปลี่ยนแปลงทั้งสามครั้งเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ที่กำหนดอนาคตของประเทศ เป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศใหม่ ในแต่ละครั้งนั้นมักเกิดมาจากการมีมูลเหตุหรือสถานการณ์บีบบังคับบางประการ ที่เป็นตัวผลักดันให้ประเทศจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างและระบบ หากไม่เปลี่ยนแปลงอนาคตจะเกิดปัญหาวิกฤตขึ้นในประเทศได้

ถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยในเวลานี้ จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่เป็นครั้งที่ ๔

แรงผลักดันสำคัญคือ ผลกระทบจากระบบโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่โลกเชื่อมกันมากยิ่งขึ้นกว่ายุคใดที่ผ่านมา และกำลังขับเคลื่อนด้วยเศรษฐกิจความรู้ (Knowledge-based economy) ประเทศที่มีความรู้จะได้เปรียบ เพราะสามารถใช้ความรู้ในการผลิต มีนวัตกรรม มีการวิจัยและพัฒนาในกระบวนการผลิตมาก ประเทศที่ด้อยความรู้จะเสียเปรียบทางเศรษฐกิจ เพราะต้องพึ่งพิงความรู้และเทคโนโลยี หากเราไม่เตรียมพร้อมจะไม่สามารถแข่งขันได้ เช่น เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจเปลี่ยนใช้ความรู้และเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้ทักษะงานย่อมเปลี่ยน หากเราไม่ปรับตัวต่อไปจะเห็นคนจำนวนมากตกงาน ไม่มีงานทำ

ไม่เพียงผลกระทบจากภายนอก แต่ปัญหาภายในที่สั่งสมกันมาเป็นเวลานาน ทั้งทางด้านการเมือง การศึกษา เศรษฐกิจและสังคม นับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งและความแตกแยกในสังคม ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาความไม่สามารถในการแข่งขัน ปัญหาความยากจน ปัญหาความเสื่อมทางคุณธรรม

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๑

ธรรมาภิวัตน์ : นวัตกรรมการพัฒนาสู่อารยประเทศ

จริยธรรม ปัญหาการศึกษาด้วยคุณภาพ ปัญหายาเสพติด ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
 ปัญหาสังคมผู้สูงอายุที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ ฯลฯ

เราต้องขับเคลื่อนวางรากฐานประเทศใหม่ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลง ถ้าเราไม่รู้จัก
 การวางยุทธศาสตร์ให้ดี ถูกทิ้งไว้เฉย ๆ อนาคตประเทศไทยจะตกอยู่ในภาวะยากลำบาก

ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่อีกครั้ง ซึ่งการ
 เปลี่ยนแปลงในครั้งนีมีความแตกต่างจาก ๓ ครั้งที่ผ่านมา คือ ต้องเป็นการเปลี่ยนแปลง
 อย่างครบวงจรพร้อมกันไปในทุก ๆ ด้านหรือในทุก ๆ มิติ เนื่องจากสภาพปัญหา มีความ
 สลับซับซ้อนมากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีความเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงกับบริบทด้านอื่น ๆ
 การแก้ไขเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมิติใดมิติหนึ่ง จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
 ได้อย่างแท้จริง

ประเทศไทยต้องการนวัตกรรมการพัฒนาประเทศที่จะช่วยนำพาประเทศหรือ
 รัฐบาลแห่งนี้ให้ไปสู่ความเป็นอารยะได้อย่างแท้จริง ประเทศไทยต้องการการเปลี่ยนผ่าน
 อีกครั้ง ซึ่งในครั้งนี้นับว่าต้องเริ่มต้นจากแนวคิดการพัฒนาที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน
 ก่อนเป็นอันดับแรก เพราะแนวคิดที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ย่อมนำไปสู่แนวทางหรือ
 การปฏิบัติที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ตามไปด้วย นั่นคือ แนวคิดการพัฒนาที่เรียกว่า
 “อารยาภิวัฒน์”

LIART

อารยาก็วัดกัน หมายถึง กระบวนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นอารยะหรือประเทศที่เจริญแล้วอย่างครบถ้วนทุกด้าน ทุกมิติ และทุกองค์ประกอบของสังคม โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๓ ระยะ

ระยะที่หนึ่ง ปฏิวัติ คือ การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติ หรือใช้การได้ตามปกติ (พัฒนาจากติดลบ (-) ให้กลายเป็นศูนย์ (๐)) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงโทรมให้กลับมาสามารถให้บริการกับนักท่องเที่ยวได้ตามปกติ ยกตัวอย่างเช่น แก้ปัญหาความยากจนให้หมดไปจากประเทศ แก้ปัญหาคอร์รัปชัน ให้หมดไปจากระบบราชการและการเมือง แก้ปัญหาน้ำเน่าเสียในแม่น้ำลำคลอง แก้ปัญหาการศึกษาทั้งระบบให้มีคุณภาพมาตรฐาน แก้ปัญหาเกษตรกรทั้งระบบ เป็นต้น

ระยะที่สอง อภิวัตน์ คือ การทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นหรือดีขึ้น การทำให้สิ่งที่ดีอยู่แล้วดียิ่งขึ้นไปอีก (พัฒนาจากศูนย์ (๐) ให้กลายเป็นบวก (+)) เป็นการพัฒนาอย่างมีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายที่พึงประสงค์ มีการค้นหา Best practice ดีที่สุดเก่งที่สุดในโลก และกำหนด Benchmark เพื่อวางกรอบยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงานให้ถึงเป้าหมาย ยกตัวอย่างเช่น ไม่เพียงแหล่งท่องเที่ยวจะได้รับการรื้อฟื้นไม่ให้เสื่อมโทรมแล้ว แต่ตั้งเป้าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นในระดับโลก คนในประเทศไม่เพียงแต่พ้นเส้นความยากจนเท่านั้น แต่ต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีทัดเทียมกับคนในประเทศที่พัฒนาแล้ว ระบบราชการไม่เพียงปลอดคอร์รัปชัน แต่ต้องเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัยก้าวหน้าควบคู่ไปกับภาคเอกชน การศึกษาของประเทศไม่เพียงมีมาตรฐานแต่ต้องทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว (เช่น สิงคโปร์) หรือแม่น้ำลำคลองไม่เพียงใสสะอาด แต่ต้องมีเป้าหมายพัฒนามากกว่านั้น เช่น พัฒนาเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา หรือพัฒนาให้เป็นเส้นทางเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยวได้ เป็นต้น

ระยะสุดท้าย ธรรมาก็วัดกัน คือ การทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนและครบถ้วน โดยใช้คุณธรรม ความถูกต้อง ความดีงาม เป็นตัวกำกับ (พัฒนาจากบวก (+) ให้กลายเป็นบวกบวก (++))) เนื่องจากบางครั้งสิ่งที่ดี หรือสิ่งที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ สร้างความสะดวกสบายให้กับมนุษย์ อาจจะมีได้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดีงามเสมอไป ดังนั้นในระยะสูงสุดแห่งการพัฒนาจึงจำเป็นต้องพาคนไปสู่สังคมแห่งความดี คนในสังคมยึดปรัชญาปัจเจกอารยะในการดำเนินชีวิต คือตระหนักในความดีแท้ ความงามแท้ และ

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๓

อารยาก็วัดกัน : นวัตกรรมการพัฒนาสู่อารยประเทศ

ความจริงแท้ ส่วนสังคมยึดปรัชญาสังคมอารยะ มีเสรีภาพที่พึงกระทำ เสมอภาคที่พึงกระทำ และภราดรภาพที่พึงกระทำ

ยกตัวอย่างเช่น แหล่งท่องเที่ยวต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างดี ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ โดยไม่หวังเพียงรายได้ แต่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ทั้งระยะสั้นและระยะยาว คนในประเทศจะต้องเป็นคนที่มีคุณธรรม ยึดความดีจริง ความงามจริง ความจริงที่แท้จริง ระบบราชการเป็นแกนนำในการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาล การศึกษาต้องมุ่งเพื่อให้คนแสวงหาปรัชญาสูงสุดของชีวิตและสังคม สร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง คนกล้า เป็นต้น

ตามความหมายนี้ อารยวิวัฒน์ จึงมิใช่เพียงการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าในบางด้าน บางมิติ หรือบางองค์ประกอบเท่านั้น แต่ต้องนำไปสู่ความเป็นอารยะหรือความเจริญแล้วในทุกด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง สาธารณสุข การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ทุกมิติ ในที่นี้ได้แก่ มิติทางด้านกายภาพและ มิติทางด้านจิตใจ และทุกองค์ประกอบของสังคม อันประกอบไปด้วย คน วัฒนธรรม เทคโนโลยี และโครงสร้างหน้าที่ทางสังคม เปรียบได้กับแก้วน้ำที่ไม่ว่าจะมองมุมใด ด้านใด มิติใด หรือใช้วัตถุใดบออะไรในการผลิตก็อยู่ในลักษณะที่สมบูรณ์ ไม่มีจุดบกพร่อง ไร้ตำหนิ ซึ่งการจะพัฒนาประเทศให้ไปสู่ระดับนี้ได้อาจต้องใช้ระยะเวลาที่แตกต่างกันไปในแต่ละด้าน แต่ละมุม และแต่ละองค์ประกอบ แต่โดยเป้าหมายสูงสุดภาพรวมแล้ว ต้องพัฒนาให้ประเทศบรรลุตามหลักคิดดังกล่าวข้างต้นนี้ร่วมกัน

LIART

กระบวนการอารยาภิวัฒน์

การดำเนินการตามกระบวนการอารยาภิวัฒน์ในแต่ละระยะ เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ในประเทศมีอยู่อย่างมากมาย และวิธีการแก้ปัญหานั้นย่อมแตกต่างกันไป ดังนั้น เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาย่างเป็นระบบและดำเนินการไปอย่างมีเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน ก่อนอื่น จึงจำเป็นต้องนำปัญหาทั้งหมดมากองรวมกันแล้วแยกแยะจัดประเภทว่า จะใช้วิธีแก้ไขอย่างไร โดยในแต่ละระยะของการอารยาภิวัฒน์จะจำแนกวิธีการแก้ไขออกเป็น ๔ แนวทางใหญ่ ด้วยกัน อธิบายในแต่ละระยะได้ดังต่อไปนี้

ระยะที่ ๑ ปฏิวัฒน์ ใช้หลัก “๔ ปฏิ”

การปฏิวัฒน์ประเทศเป็นการวางรากฐานประเทศครั้งใหญ่ ทั้งระบบทั้งประเทศ ทุกเรื่อง ทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การเมือง สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม พลังงาน ฯลฯ เป็นการแก้ไขปัญหาทุกปัญหาที่มีอยู่ เป็นการทำให้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดปัญหา ใช้การไม่ได้ หรือติดลบอยู่นั้น ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้เหมือนปกติ หรือทำให้อยู่ในสภาพเป็นศูนย์ โดยใช้หลัก “๔ ปฏิ” ในการจัดแบ่งวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ ออกเป็น ๔ กระบวน

กระบวนที่หนึ่ง ปฏิสังขรณ์ (Restoration) หรือการซ่อมแซม ของเดิมนั้น ดิอยู่แล้ว เพียงแต่มันทรุดโทรม เสื่อมสภาพ ใช้การไม่ได้ จึงต้องการการซ่อมแซม จากสภาพเดิมที่เสียไปให้กลับเข้าสู่สภาพที่สามารถที่ใช้การได้เหมือนเดิม ยกตัวอย่าง เช่น การปฏิสังขรณ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรม การบำบัดน้ำเน่าเสีย และการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง เป็นต้น

กระบวนที่สอง ปฏิรังสรรค์ (Reinvention) หรือการปรับแต่งใหม่ เนื่องจากองค์ประกอบต่าง ๆ ยังดีอยู่ เพียงแต่ต่อกันผิดฝาผิดฝั่ง ทำให้ระบบทำงานได้แต่ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น วิธีแก้ไขคือ การนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาต่อใหม่ให้ถูกต้อง ยกตัวอย่างเช่น การจัดโครงสร้างกระทรวงใหม่ ยุบหรือย้ายบางหน่วยงาน เพื่อแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการบริหารจัดการและการประสานงานที่ด้อยประสิทธิภาพ หรือการจัดวางระบบเชื่อมต่อการศึกษาในระบบและนอกระบบใหม่ให้สามารถสร้างคนที่มีคุณภาพได้อย่างแท้จริง เป็นต้น

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๕

อารยาภิวัฒน์ : นวัตกรรมการพัฒนาสู่อารยประเทศ

กระบวนที่สาม ปฏิรูป (Reformation) หลายสิ่งมีหลักการดี แต่รูปแบบไม่เหมาะสม เนื่องจากรูปแบบเดิมที่ใช้กันอยู่อาจล้าสมัยไม่ทันกาล แต่หลักการเดิมยังสามารถใช้ได้อยู่ การแก้ไขจึงเป็นการเปลี่ยนรูปแบบ เปลี่ยนระบบให้สอดคล้องกับยุคสมัย โดยเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป มีขั้นตอนเป็นระบบระเบียบ อาทิ ปรับปรุงแก้ไขข้อปฏิบัติที่ผิดพลาด กฎระเบียบที่ปฏิบัติแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ยกตัวอย่างเรื่องในประเทศไทยควรปฏิรูป ได้แก่ การปฏิรูประบบกรรมสิทธิ์และระบบการใช้ที่ดินทั้งประเทศ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิรูปกฎหมายเก่าที่ล้าสมัยทั้งหมดที่มีอยู่ เพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัย เป็นต้น

กระบวนที่สี่ ปฏิวัติ (Revolution) การปฏิวัติไม่ใช่รัฐประหาร แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบถอนรากถอนโคน เป็นการแก้ไขจริงจังและเฉียบขาดเพื่อเปลี่ยนแปลงจากสิ่งเดิมที่มีอยู่ โดยการใช้กำลังอำนาจ หรือการส่งผ่านอิทธิพลทางใดทางหนึ่ง เนื่องจากสิ่งเดิมที่มีอยู่ไม่สามารถใช้การได้หรือหากปล่อยทิ้งไว้อาจทำให้เกิดปัญหา ยกตัวอย่าง การปฏิวัติระบบการกำจัดขยะมูลฝอย โดยยกเลิกระบบฝังกลบ ปฏิวัติระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยยกเลิกการใช้สิ่งต่าง ๆ ที่มีผลทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ยกเลิกการใช้ถุงพลาสติก หรือการปฏิวัติระบบพลังงาน เช่น ยกเลิกการใช้พลังงานที่ก่อมลพิษ เป็นต้น

ระยะที่ ๒ อภวัตน์ ใช้หลัก “๔ อภี”

เมื่อระยะของการปฏิวัฒน์ประเทศดำเนินการประสบความสำเร็จแล้ว ระยะต่อไปจะเป็นการอภวัตน์ประเทศ หรือทำให้โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา อาทิ ตั้งเป้าหมายทำให้รายได้ต่อหัวของประเทศไทยเพิ่มขึ้น ๒ เท่าในเวลาอีก ๑๐ ปี มีการจัดทำตัวชี้วัดกำกับกับการทำงานทุกเรื่อง ในทุกกระทรวง กรม กอง แล้วพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดเหล่านั้น โดยใช้หลักการจัดแบ่งวิธีการจัดการออกเป็น ๔ กระบวน เช่นกัน ดังนี้

กระบวนที่หนึ่ง อภิสังขรณ์ หมายถึง การยกระดับการเปลี่ยนแปลงระบบเดิมที่ดีอยู่แล้วให้ใช้การได้ดีมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การอภิสังขรณ์แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ติดอันดับโลก การพัฒนาแหล่งน้ำที่เคยเน่าเสียให้เป็นน้ำที่มีคุณภาพไม่เพียงไม่เน่าเสีย แต่สามารถนำไปอุปโภคบริโภคได้

LIRT

กระบวนที่สอง อภิรัฐสรรค์ เป็นการรังสรรค์เปลี่ยนแปลงระบบให้สามารถใช้งานได้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาทิ การจัดทำตัวชี้วัดกำกับการทำงานของทุกกระทรวง กรม กอง อย่างชัดเจนเหมาะกับงาน เป็นรูปธรรม หรือการตั้งเป้าหมายทำให้ทุกโรงเรียนในกรุงเทพมหานครเป็นโรงเรียน ๒ ภาษาภายใน ๑๐ ปี ฯลฯ

กระบวนที่สาม อภิรูป การพัฒนารูปแบบเดิม ซึ่งดีและมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ยกตัวอย่าง การอภิรูปกฎหมายหรือกฎระเบียบให้มีเอกลักษณ์เช่นเดียวกับกฎหมายที่ดีที่สุดในโลก

กระบวนที่สี่ อภิวัติ เป็นการยกระดับการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจังและเฉียบขาด เพื่อเปลี่ยนแปลงจากสิ่งเดิมที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นแบบถอนรากถอนโคน ยกตัวอย่าง การเปลี่ยนแปลงระบบกำจัดขยะที่ดีให้เป็นแบบที่ดีเลิศ เช่น ระบบกากขยะเป็นศูนย์ (Zero waste) เป็นต้น

ระยะที่ ๓ ธรรมาภิวัฒน์ ใช้หลัก “๔ ธรรม”

กระบวนการอารยาภิวัฒน์ มีเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศ คือ การเป็นสังคมแห่งความดี การพัฒนาไปสู่จุดนั้นจำเป็นต้องใช้ธรรมาภิวัฒน์ นั่นคือ ทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนและครบถ้วน โดยใช้คุณธรรม ความถูกต้อง ความดีงามเป็นตัวกำกับ โดยใช้หลักการจัดแบ่งวิธีการจัดการออกเป็น ๔ กระบวน เช่นกัน ดังนี้

กระบวนที่หนึ่ง ธรรมสังขรณ์ การเปลี่ยนแปลงระบบเดิมที่ดีอยู่แล้วเพียงเล็กน้อย ให้มีความถูกต้อง ดีงามเป็นตัวกำกับ ยกตัวอย่างเช่น การอภิสังขรณ์แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ติดอันดับโลก โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก หรือการพัฒนาน้ำที่เคยเน่าเสียให้เป็นน้ำที่มีคุณภาพ สามารถนำไปอุปโภคบริโภคได้ ควบคู่ไปกับการจัดให้มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำและรายงานอยู่เสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าน้ำดังกล่าวมีความสะอาด ปลอดภัยกับผู้บริโภคอย่างแท้จริง เป็นต้น

กระบวนที่สอง ธรรมรังสรรค์ พัฒนาระบบต่าง ๆ ให้มีความถูกต้อง ดีงามเป็นตัวกำกับ อาทิ การจัดทำตัวชี้วัดกำกับการทำงานของทุกกระทรวง กรม กอง อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม โดยกลั่นกรองเลือกใช้เฉพาะตัวชี้วัดที่มีความถูกต้อง ดีงามเท่านั้น

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๗

อารยาภิวัฒน์ : นวัตกรรมการพัฒนาสู่อารยประเทศ

หรือการตั้งเป้าหมายทำให้ทุกโรงเรียนในกรุงเทพมหานครเป็นโรงเรียน ๒ ภาษาภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ควบคู่ไปกับการสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงอย่างเท่าเทียมกันให้กับเด็กนักเรียนทุกคน

กระบวนที่สาม ธรรมรูป พัฒนารูปแบบเดิม ซึ่งดีและมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ให้มีความถูกต้อง ดึงงาม ยกตัวอย่าง การพัฒนาปรับปรุงกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีเอกลักษณ์ โดยกลั่นกรองมิให้มีการบัญญัติใช้กฎหมายที่ขัดต่อคุณธรรมและศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น การพิจารณาเรื่องการค้าเส้นคุณธรรมของการทำแท้งอย่างเสรี การการุณยฆาต การโคลนนิ่งมนุษย์ เป็นต้น

กระบวนที่สี่ ธรรมวิถี การเปลี่ยนแปลงจากสิ่งเดิมที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นแบบถอนรากถอนโคน โดยมีความถูกต้อง ดึงงาม เป็นตัวกำกับ ยกตัวอย่าง การเปลี่ยนแปลงระบบกำจัดขยะให้เป็นแบบไร้กากขยะ (Zero waste) โดยใช้วิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้องหลักวิธีมีคุณธรรมและธรรมภิบาล เป็นต้น

ประเทศไทยต้องการคำตอบหรือทางออกของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในยุคที่ต้องเผชิญกับวิกฤตรอบด้านอย่างที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ ซึ่งที่ผ่านมาเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า วัฏวนการแก้ไขปัญหาแบบเดิมไม่สามารถทำให้ประเทศเคลื่อนที่ไปข้างหน้าสู่ความเป็นอารยะได้อย่างแท้จริง อารยาภิวัฒน์จึงเป็นอีกหนึ่งหลักคิดที่ผู้เขียนเชื่อว่า จะสามารถนำพารัฐนาวาที่กำลังถูกพายุแรงพัดจนโคลงเคลง จนไหลไปติดสันดอนกลางน้ำ ทำให้ไม่อาจเคลื่อนที่ต่อไปข้างหน้าได้อย่างดีแห่งนี้ ให้ไปสู่ก้าวใหม่ของการเปลี่ยนแปลงและนำรัฐนาวาโลดแล่นได้อย่างสง่างาม

LIART

ในการตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศตะวันตก (ยกเว้นประเทศไทย) จากการตกเป็นเมืองขึ้นนี้เอง เป็นผลให้การพัฒนาการเมืองและเศรษฐกิจที่ต่างกันของประเทศเหล่านี้ในปัจจุบัน

จากการตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศเหล่านี้ ทำให้เกิดขบวนการชาตินิยมขึ้นในหลาย ๆ ประเทศเพื่อให้หลุดพ้นจากการเป็นอาณานิคม เช่น ประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว ประเทศพม่า ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย แม้จะหลุดพ้นจากการเป็นอาณานิคมแล้วก็ตาม ประเทศเหล่านี้ต่างสร้างระบบการเมืองและเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาประเทศในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การได้รับประสบการณ์มาจากเมืองแม่ของแต่ละประเทศ ประเทศที่ใช้ระบบรัฐบาลแบบรัฐสภา ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศไทย ระบบรัฐบาลแบบประธานาธิบดี ได้แก่ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศเหล่านี้มีการปกครองที่มีความแตกต่างกัน เช่น การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์คือ ประเทศบรูไน การปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ ประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศมาเลเซีย ประเทศกัมพูชา ประเทศติมอร์ ประเทศสิงคโปร์ การปกครองแบบเผด็จการ คือ ประเทศพม่า และการปกครองแบบคอมมิวนิสต์แบบสังคมนิยม คือ ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว

ในแง่การเป็นประชาธิปไตย ถึงแม้กลุ่มประเทศอาเซียนส่วนใหญ่นี้จะเรียกตัวเองว่าเป็นประเทศประชาธิปไตยก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วยังไม่ได้เป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบ ประเทศไทยมีรากฐานการปกครองมาจากระบบอุปถัมภ์ ทหารเคยมีบทบาทในทางการเมืองสลับกับการได้มาซึ่งประชาธิปไตยในบางช่วง มีการซื้อเสียงกันในการเลือกตั้ง ผู้นำบางช่วงขาดความสามารถ มีความขัดแย้งกันในพรรคการเมือง มีการย้ายพรรคกันบ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากพรรคการเมืองยังอ่อนแอ ด้วยเหตุนี้เองทำให้มีปัญหาในการจัดตั้งรัฐบาลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ต่อมาในปี ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยได้มีการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ เพื่อให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เช่น ให้สิทธิเสรีภาพและอำนาจแก่ประชาชนมากขึ้น มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ของไทยที่จะมาดำเนินการเลือกตั้งทุกระดับ ในอนาคตการเมืองการปกครองของประเทศไทย

LIART

อาจจะอยู่ในสภาพที่ดีขึ้น ถ้าหากแต่ละฝ่ายรู้จักหน้าที่ของตัวเอง และส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้ทั่วถึงกัน

ประเทศที่มีการปกครองในระบบประชาธิปไตย แม้หลายประเทศส่วนใหญ่ มีสภาเดียวแต่ประเทศที่เป็นต้นแบบของระบบประชาธิปไตยหลายประเทศก็มีสองสภา การมีวุฒิสภาซึ่งเป็นสภาที่สองนั้นก็เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแล และถ่วงดุลการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร ซึ่งหากมีสภาเดียวจะเกิดปัญหาเสียงข้างมากเพียงพรรคเดียวเป็นส่วนใหญ่ หรือเป็นรัฐบาลผสม แต่เสียงข้างมากนั้นจะมีการโอกาสทั้งจัดตั้งรัฐบาล และควบคุมสภา ซึ่งข้อเท็จจริงก็ได้เกิดขึ้นจากผลการจัดตั้งรัฐบาลภายหลังมีการเลือกตั้งปี ๒๕๕๑ ของประเทศไทย อดีตวุฒิสภาถูกมองว่าเป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารหรือพลังของรัฐบาลที่จะถ่วงดุลกับพลังของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพราะรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้วุฒิสภามักจะกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอชื่อผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจึงเป็นผู้ที่นายกรัฐมนตรีไว้วางใจ และสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเสนอชื่อแต่งตั้งย่อมกริ่งเกรงและเอื้ออำนาจประโยชน์แก่นายกรัฐมนตรี ผู้เสนอแต่งตั้งตนในกิจการอันควร จะมีเพียงรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๙ เท่านั้น ที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง^๔

ฉะนั้นจึงเป็นที่มาของปัญหาว่าควรจะใช้รูปแบบของสภาแบบสองสภาหรือสภาเดียว กรณีประเทศไทยประสบปัญหาอยู่ขณะนี้ คือ การมีสองสภา ทำให้มีสถาบันทางการเมืองและพรรคการเมืองมาก เมื่อมีการเลือกตั้งแม้พรรคใหญ่จะมีแค่สองพรรค แต่เชื่อว่าพรรคเล็กจะไม่มีน้ำหนัก ตรงข้ามเมื่อพรรคเล็กรวมตัวกันเป็นกลุ่มนั้นกลุ่มนี้ ก็ทำให้มีน้ำหนักขึ้นมาได้เมื่อได้เข้าร่วมรัฐบาล เพราะพรรคใหญ่ที่จัดตั้งรัฐบาลและมีเสียงข้างมาก ก็ดูจะกำกึ่ง คือ เกินครึ่งไปเล็กน้อย จึงเกิดปัญหาเรื่องเสถียรภาพของรัฐบาลที่จะ

^๔สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐, ประวัติความเป็นมาของวุฒิสภา, [Online]. สืบค้นเมื่อ ๑๓ ธันวาคม, ๒๕๕๒, <http://www.thaipoliticsgovernment.org/wiki/%E0%B8%A7%E0%B8%B8%E0%B8%92%E0%B8%B4%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2>.

LIRT

ต้องเอาพรรคเล็กเข้ามาร่วมรัฐบาลเมื่อมีความเห็นไม่ตรงกัน ดังจะเห็นว่ามีการยุบสภาบ่อยครั้งที่ผ่านมาจึงส่งผลทำให้โครงการต่าง ๆ ที่ทำไม่ต่อเนื่องเพราะไม่แน่ว่าเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่จะได้พรรคเดิมได้จัดตั้งรัฐบาลอีก ซึ่งทำให้เศรษฐกิจพัฒนาช้ากว่าประเทศที่มีสภาเดียว อย่างเช่น ประเทศเวียดนามและประเทศลาว^๕

ประเทศลาวมีการปกครองในระบบพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว (Lao People's Revolutionary Party : LPRP) และมีสภาเดียวคือ สภาแห่งชาติทำหน้าที่นิติบัญญัติและตุลาการ ดูแลอนุมัติงบประมาณการออกและแก้ไขกฎหมาย ตลอดจนพระราชบัญญัติต่าง ๆ รวมทั้งการกำกับดูแลการทำงานของรัฐบาล มีประธานประเทศเป็นหัวหน้าพรรค (LPRP) เป็นผู้นำประเทศมีอำนาจกำหนดนโยบาย และควบคุมการบริหารทั้งหมด และนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่หัวหน้าคณะรัฐบาล โดยทั้งสองตำแหน่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี^๖ ส่วนประเทศเวียดนามปกครองด้วยระบบสังคมนิยม รัฐธรรมนูญที่ใช้ปกครองประเทศเวียดนามในปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๓๕ ซึ่งกำหนดให้พรรคคอมมิวนิสต์เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจสูงสุดเป็นผู้นำของประชาชนทุกชั้น และกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศแก่รัฐบาล โดยมีนายตริน ดุกลอง ซึ่งเป็นนักปฏิรูปหัวก้าวหน้า ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี และนายฟาน วันโค ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำของประเทศเป็นนายกรัฐมนตรี^๗

ผู้เขียนมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งแยกอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร : กรณีศึกษาประเทศลาวกับประเทศเวียดนาม เพื่อทราบที่มาของ

^๕กระมล ทองธรรมชาติ และเชวณะ ไตรมาส, วัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๔๕) หน้า ๖๓.

^๖วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ๒๕๔๙. สภาแห่งชาติลาว. (Online). สืบค้นเมื่อ ๒๐ ธันวาคม, ๒๕๕๒. <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%A7>.

^๗The Constitutions of Vietnam. 1946, 1959, 1980, 1992, The GIOI Publishers.

ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของลาวและเวียดนาม รวมถึงการแบ่งแยกระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของลาวและเวียดนามว่า การปกครองในรูปแบบของลาวและเวียดนามนั้นมีส่วนในการส่งผลให้เกิดเสถียรภาพทางการเมืองที่ส่งผลถึงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่ทำให้สถานะทางเศรษฐกิจของประเทศลาวและประเทศเวียดนาม พัฒนาได้เร็วหรือไม่อย่างไร เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลและแนวคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้มีการใช้อำนาจอธิปไตยให้เกิดผลประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างสูงที่สุดต่อไป

วิเคราะห์การแบ่งแยกระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของประเทศลาว : ประเทศเวียดนาม

วิเคราะห์การแบ่งแยกระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของประเทศลาว : ประเทศเวียดนาม โดยการศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศลาวและเวียดนาม สามารถสรุปได้ดังนี้^๑

๑. การวิเคราะห์เสถียรภาพทางการเมืองที่ส่งผลถึงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศลาวและประเทศเวียดนาม

การวิเคราะห์ประเด็นเรื่องเสถียรภาพทางการเมืองที่ส่งผลถึงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศลาวและประเทศเวียดนาม ดังนี้

๑.๑ เสถียรภาพทางการเมืองที่ส่งผลถึงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศลาว

ระบบการเมืองของประเทศลาวจะเป็นระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว ได้แก่ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว (พปปล.) มีการบริหารระดับศูนย์กลางพรรค ประกอบด้วยคณะกรรมการกลาง (Central Committee) จำนวน ๔๙ คน ในส่วนของการปกครองประเทศนั้น จะถูกปกครองโดยประธานประเทศ (President) เป็นผู้มีอำนาจสูงสุด คัดเลือกมาจากคณะกรรมการบริหารพรรค และ

โปรดดูรายละเอียดใน ถาวร พูลมาศ “การศึกษาการแบ่งแยกอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร : กรณีศึกษาประเทศลาวกับประเทศเวียดนาม” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยตาปี, ๒๕๕๓

สภาแห่งชาติ ตามหลักการศูนย์รวมอำนาจ ประธานพรรคจะเป็นบุคคลเดียวกับประธานประเทศ

จากมติของคณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ยังคงยึดมั่นในแนวทางการปกครองประเทศตามระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ตามแนวทางมาร์กซ์-เลนิน พร้อมไปกับการปฏิรูปเศรษฐกิจ โดยใช้ระบบการค้าแบบเสรี

ประเทศลาวได้ปรับนโยบายต่างประเทศใหม่ เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาประเทศ ประเทศลาวเน้นนโยบายต่างประเทศที่กระชับความสัมพันธ์กับทุกประเทศ โดยไม่แบ่งแยกอุดมการณ์ระบอบการเมือง สังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เคารพเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนและความเสมอภาคเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ลาวยังคงเน้นการกระชับความสัมพันธ์พิเศษกับประเทศเวียดนาม ติดต่อสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศจีน ประเทศเกาหลีเหนือและประเทศคิวบา ขณะเดียวกันก็มุ่งขยายการติดต่อและกระชับความสัมพันธ์ ตลอดจนความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศพม่า และประเทศมาเลเซีย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจปัจจุบันประเทศลาวได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ โดยมีเป้าหมายที่จะให้ประเทศเป็นแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้าและศูนย์กลางการค้าเสรีในภูมิภาคนี้ ซึ่งประเทศลาวได้นำเอาวิธีปฏิบัติด้านการค้าของประเทศสิงคโปร์มาเป็นแม่แบบ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมาย ประเทศลาวได้มุ่งเน้นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการศึกษาและสาธารณสุข โดยมีนโยบายให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๓๔-๒๕๔๓ เฉลี่ย ๘.๐-๘.๕ ต่อปี

๑.๒ เสถียรภาพทางการเมืองที่ส่งผลถึงเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามปกครองด้วยระบบสังคมนิยม รัฐธรรมนูญที่ใช้ปกครองประเทศเวียดนามในปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๓๕ ซึ่งกำหนดให้พรรคคอมมิวนิสต์เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจสูงสุดเป็นผู้นำของประชาชนทุกชั้น และกำหนดแนวนโยบายในการบริหารประเทศแก่รัฐบาล โครงสร้างการปกครองแบ่งเป็น ๓ ฝ่ายหลักๆ

ได้แก่ องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสมัชชาแห่งชาติ (National Assembly) เป็นองค์กรที่สมาชิกได้มาจากการเลือกตั้งมีหน้าที่บัญญัติและแก้ไขกฎหมาย แต่งตั้งประธานาธิบดีตามที่พรรคคอมมิวนิสต์เสนอ การรับรองและถอดถอนนายกรัฐมนตรีตามที่ประธานาธิบดีเสนอ รวมทั้งการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ องค์กรฝ่ายบริหารประกอบด้วย ประธานาธิบดี คณะรัฐมนตรี รวมทั้งพรรคคอมมิวนิสต์ และรัฐบาลระดับท้องถิ่น (Provincial People's Committee) มีคณะกรรมการประชาชนประจำท้องถิ่นนั้นๆ ทำหน้าที่เป็นองค์กรบริหารสูงสุดบริหารงานให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎระเบียบต่างๆที่บัญญัติโดยองค์กรของรัฐที่อยู่

รัฐธรรมนูญที่ใช้ปกครองประเทศในปัจจุบันคือ รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๓๕ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๕ กำหนดให้เวียดนามเป็นประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยม โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเป็นผู้นำของประชาชนทุกชนชั้นและกำหนดแนวนโยบายในการบริหารประเทศแก่รัฐบาล

รัฐบาลกลางแต่งตั้งโดยสภาแห่งชาติ (National Assembly) มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี รับนโยบายจากพรรคคอมมิวนิสต์มาบริหารประเทศ แล้วรายงานผลต่อสภาแห่งชาติ ปัจจุบันนี้เปิดโอกาสให้สมาชิกสภาสามารถซักถามการบริหารงานของรัฐบาลเป็นรายบุคคลได้ในสมัยประชุม ส่วนรัฐบาลท้องถิ่นจะมีสภาประชาชนและคณะกรรมการประชาชนประจำท้องถิ่นนั้นๆ ทำหน้าที่เป็นองค์กรบริหารสูงสุดบริหารงานให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎระเบียบต่างๆที่บัญญัติโดยองค์กรของรัฐที่อยู่ในระดับที่สูงกว่า

๒. การวิเคราะห์ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของประเทศลาวและประเทศเวียดนาม

ที่มาของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาแห่งชาติ ซึ่งเป็นสภาเดี่ยว (unicameral) สมาชิกสภาแห่งชาติมาจากการเลือกตั้งของประชาชน วาระดำรงตำแหน่ง ๕ ปี ชุดปัจจุบันเป็นชุดที่ ๖ ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๙ (ค.ศ. ๒๐๐๖) มีสมาชิก ๑๑๕ คน ในจำนวนนี้เป็นผู้หญิง ๒๙ คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติต้องมีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป และผู้มีสิทธิได้รับเลือกตั้งได้ต้องมีอายุ ๒๑ ปีขึ้นไป ที่มาของฝ่ายบริหาร ในกรณีลาวได้ปรับองค์กรในฝ่ายบริหารให้สามารถสนองตอบนโยบายการปฏิรูปเศรษฐกิจด้วยการแยกงาน

LIRT

ด้านการวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ซึ่งเคยอยู่ในความรับผิดชอบของ “คณะกรรมการแผนการและความร่วมมือ” (Committee for Planning and Cooperation ; CPC) ไปจัดตั้งเป็นองค์กรใหม่ คือ “คณะกรรมการแผนการแห่งรัฐ” (State Planning Committee ; SPC) กับทั้งโอนงานด้านความร่วมมือ ด้านการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งเคยอยู่ในการดูแลของ CPC ไปอยู่ภายใต้สำนักงานนายกรัฐมนตรี โดยใช้ชื่อว่า “คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศ” (Foreign Investment Management Committee; FIMC) นอกจากนี้ ได้จัดตั้ง “สถาบันค้นคว้ายุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ” ขึ้นทำหน้าที่ศึกษาวิจัย และค้นคว้าหากลไกหรือแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของประเทศลาว

๑.วิเคราะห์ที่มาฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของประเทศลาว

๑) ฝ่ายนิติบัญญัติ ประเทศลาวมีสภาแห่งชาติเป็นองค์การอำนาจรัฐที่มีอำนาจพิจารณาและรับรองข้อตัดสินใจหรือปัญหาพื้นฐานของประเทศ ตลอดจนเป็นองค์การนิติบัญญัติ และองค์การกำกับตรวจสอบการดำเนินงานทั้งขององค์การบริหารและองค์การตุลาการ

๒) ฝ่ายบริหาร ตามกฎหมายของประเทศลาว นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือตำแหน่งสำคัญอื่นของรัฐบาลและของประเทศไม่จำเป็นต้องมาจากสมาชิกสภาแห่งชาติ เพียงแต่ต้องได้รับการแต่งตั้งหรือรับรองการแต่งตั้งจากสมาชิกสภาแห่งชาติ เท่านั้น สภาแห่งชาติกับรัฐบาล (ในเชิงโครงสร้างและองค์ประกอบ) จึงแยกจากกันโดยเด็ดขาดโดยมิได้มีความสัมพันธ์กัน (แต่ทั้งหมดอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เดียวกัน คือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว) โดยนัยยะทางการตรวจสอบการบริหารงานแล้ว (ตลอดจนนัยยะทางการบริหารงานด้วย) คล้ายสภาแห่งชาติจะมีอำนาจกว่ารัฐบาล เนื่องจากเป็นฝ่ายตรวจสอบที่มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต เปลี่ยนแปลง ระเบียบ หรือสั่งยุติการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลได้

๒. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารของ ประเทศลาว

เชิงความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารนั้น ตามระบอบของ
ประเทศลาว สมาชิกสภาแห่งชาติกับสมาชิกคณะรัฐบาลนั้นเป็นคนละส่วนที่แยกต่างหาก
ออกจากกัน ประชาชนทำหน้าที่เลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ สมาชิกสภาแห่งชาติ
ทำหน้าที่เลือกตั้งรัฐบาล ตลอดจนโครงสร้างการบริหารงานของประเทศในองค์กรอื่นด้วย
อาทิ ประธานและรองประธานประเทศ ประธานศาลประชาชนสูงสุด อัยการประชาชน
สูงสุด

๓. วิเคราะห์การแบ่งแยกฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารของประเทศลาว

ประเทศลาวมีการปกครองในระบบพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวคือ
พรรคประชาชนปฏิวัติลาว (Lao People's Revolutionary Party : LPRP) และมีสภาเดียว
คือ สภาแห่งชาติ ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติและตุลาการ ดูแลอนุมัติงบประมาณ การออก
และแก้ไขกฎหมาย ตลอดจนพระราชบัญญัติต่างๆ รวมทั้งกำกับดูแลการทำงานของรัฐบาล
มีประธานประเทศ ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรค LPRP เป็นผู้นำประเทศ มีอำนาจในการกำหนด
นโยบายและควบคุมการบริหารประเทศทั้งหมด และนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่หัวหน้าคณะ
รัฐบาล โดยทั้ง ๓ ตำแหน่งมีวาระการดำรงตำแหน่งครั้งละ ๕ ปี

สภาแห่งชาติเป็นองค์กรอำนาจรัฐที่มีอำนาจพิจารณาและรับรองข้อ
ตัดสินใจหรือปัญหาพื้นฐานของประเทศ ตลอดจนเป็นองค์กรนิติบัญญัติและองค์กร
กำกับตรวจสอบการดำเนินงานทั้งขององค์กรบริหารและองค์กรตุลาการ

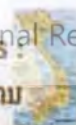
๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของเวียดนาม

๑. วิเคราะห์ที่มาของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของเวียดนาม

๑) ที่มาของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาแห่งชาติ (Quoc Hoi
หรือ National Assembly) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิกรวม ๕๙๓ คน
มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดนโยบายทั้งภายในและต่างประเทศ มีหน้าที่บัญญัติและแก้ไข
กฎหมาย แต่งตั้งประธานาธิบดีตามที่พรรคคอมมิวนิสต์เสนอ ให้การรับรองหรือถอดถอนนายก
รัฐมนตรีตามที่ประธานาธิบดีเสนอ รวมทั้งแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

LIRT

อันเป็นระบบการบริหารแบบผู้นำร่วม สมาชิกสภาแห่งชาติมาจากการเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี แม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์ แต่กฎหมายเวียดนามก็อนุญาตให้ผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกของพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งได้เช่นกัน โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติ อันเป็นองค์กรส่วนหนึ่งของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำหน้าที่ดูแลรักษาอุดมการณ์สังคมนิยม

๒) ที่มาของฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รวมไปถึงตำแหน่งสำคัญในพรรคคอมมิวนิสต์ เช่น สมัชชาของพรรคคอมมิวนิสต์ มีวาระดำรงตำแหน่ง ๕ ปี มีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรบริหารระดับสูง เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของพรรค คณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์ทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กรมการเมือง (Politburo) เป็นองค์กรบริหารสูงสุด เป็นศูนย์กลางอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

๒. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่ใช้ระบบการปกครองแบบสังคมนิยม จัดตั้งตามหลักการรวมศูนย์อำนาจ โดยอำนาจรัฐอยู่ในความรับผิดชอบของสภาแห่งชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาแห่งชาติเป็นองค์กรนิติบัญญัติที่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญเพียงองค์กรเดียว ที่สามารถพิจารณา หรือตัดสินใจในนโยบายภายในและนโยบายต่างประเทศ งานด้านเศรษฐกิจ สังคม การรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของประเทศ บนหลักการพื้นฐานของโครงสร้าง และการดำเนินงานของกลไกรัฐ รวมถึงความสัมพันธ์ทางสังคม กิจกรรมของประชาชน และการใช้อำนาจควบคุมสูงสุดต่อทุกกิจกรรมของรัฐ สภาแห่งชาติยังมีอำนาจกำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่โครงสร้างองค์กร และการดำเนินงานของประธานาธิบดี รัฐบาล และองค์กรอื่น ส่วนฝ่ายบริหารมีประธานาธิบดีซึ่งเป็นประมุขของรัฐ และเป็นผู้แทนของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามทั้งภายในและภายนอกประเทศ กับองค์การเลือกตั้งของสมาชิกสภาแห่งชาติด้วยกันเอง โดยมีวาระเท่ากับวาระ

LIRT

ของสภาแห่งชาติ คือ ๕ ปี และรัฐบาลซึ่งเป็นองค์กรบริหารของสภาแห่งชาติ และเป็นองค์กรบริหารสูงสุดของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร แต่สภาแห่งชาติก็มีอำนาจแต่งตั้ง ปลดออก หรือถอดถอนนายกรัฐมนตรีตามคำแนะนำของประธานาธิบดี และรัฐบาลต้องทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อสภาแห่งชาติ จะเห็นได้ว่าระบบการเมืองของเวียดนามฝ่ายนิติบัญญัติอยู่เหนือฝ่ายบริหารดังอำนาจหน้าที่ที่ได้กล่าวมาข้างต้น

๓. วิเคราะห์การแบ่งแยกฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของประเทศเวียดนาม

การเมืองการปกครองของเวียดนามอยู่ในกรอบของสาธารณรัฐสังคมนิยม มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว (single-party socialist republic) บทบาทสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามถูกยืนยันในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (ปี ค.ศ. ๑๙๙๒) แม้ว่าในทางทฤษฎีเวียดนามจะยังคงปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว แต่การยึดมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์มีความสำคัญน้อยกว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจ อันเป็นนโยบายริบดาวน์ของชาติ องค์กรทางการเมืองทุกองค์การของเวียดนามอยู่ภายใต้การควบคุมของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม ไม่มีการแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ นโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ถูกกำหนดโดยสมาชิก ๑๔ คนของคณะกรรมการกลางโปลิตบูโร (Politburo) ตำแหน่งสูงสุด ๔ ตำแหน่งของคณะกรรมการกลางโปลิตบูโร ได้แก่ ตำแหน่งเลขาธิการพรรค ตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงความมั่นคงสาธารณะ ตำแหน่งประมุขรัฐ (ประธานาธิบดี) และตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สมาชิกของกรรมการบริหารโปลิตบูโรชุดปัจจุบันได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการพรรค (ซึ่งมีสมาชิก ๑๖๐ คน) เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๖ สำนักเลขาธิการพรรคซึ่งประกอบด้วยสมาชิกคณะกรรมการกลางโปลิตบูโร จำนวน ๘ คน ทำหน้าที่คอยกำกับดูแลการดำเนินนโยบายต่าง ๆ

LIRT

๓. การวิเคราะห์การแบ่งแยกกระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของ ประเทศลาว : ประเทศเวียดนามที่อาจจะนำมาเป็นตัวอย่างให้ประเทศไทยศึกษาและ นำมาปรับใช้

ประเทศลาวและประเทศเวียดนาม อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน สภา แห่งชาติเป็นองค์การอำนาจรัฐที่มีอำนาจพิจารณาและรับรองข้อตัดสินใจหรือปัญหาพื้นฐาน ของประเทศ ตลอดจนเป็นองค์การนิติบัญญัติ และองค์การกำกับตรวจสอบการดำเนินงาน ทั้งขององค์การบริหาร และองค์การตุลาการ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งแตกต่างกับ ของประเทศไทยซึ่งมีการปกครองในระบบรัฐสภาที่จะมีหลักการสำคัญ คือ

๑) อำนาจรัฐไม่รวมองค์กรเดียว มีการแยกให้แต่ละองค์กรเป็นผู้ใช้อำนาจ เช่น อำนาจบริหารใช้โดยคณะรัฐมนตรี อำนาจนิติบัญญัติใช้โดยรัฐสภา และ อำนาจตุลาการใช้โดยผู้พิพากษาในศาล เป็นต้น

๒) อำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐถูกแจกจ่ายให้องค์กรต่าง ๆ กัน โดย องค์กรเหล่านี้ไม่แยกกันโดยเด็ดขาด

๓) องค์กรที่ใช้อำนาจรัฐเหล่านี้มีลักษณะควบคุมตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งกันและกัน เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็น รายบุคคลหรือทั้งคณะได้ หรือนายกรัฐมนตรีสามารถยุบสภาผู้แทนราษฎรได้

การปกครองดังกล่าวนี้จะมีเสถียรภาพและดำเนินไปได้ด้วยดีขึ้นอยู่กับการมี ระบบพรรคการเมืองใหญ่และเป็นระบบ ๒ พรรค จึงจะทำให้การเมืองของประเทศมี เสถียรภาพและรัฐบาลสามารถบริหารประเทศได้ครบวาระสมัย

และเนื่องจากประเทศไทยมีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบ ตัวแทน โดยมีอำนาจรัฐแยกออกเป็นสามฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติคือรัฐสภา ฝ่ายบริหาร คือรัฐบาล และฝ่ายตุลาการคือศาล เพื่อการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐระหว่างกัน

นักการเมืองทั้งที่มาจากกระบวนการเลือกตั้งและการแต่งตั้ง จะเป็นผู้ที่มาใช้ อำนาจรัฐผ่านกระบวนการทางรัฐสภา และเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ นับทั้งสองบทบาท นี้จะสัมพันธ์กับระดับการคอร์รัปชันของประเทศ หากรัฐสภาและรัฐบาลมีการใช้อำนาจรัฐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ระดับการทุจริตคอร์รัปชันก็จะลดน้อยถอยลง แต่ในทางกลับกัน หากมีการใช้อำนาจรัฐอย่างไร้ประสิทธิภาพ ระดับการทุจริตคอร์รัปชันก็จะสูงขึ้น

เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองทศวรรษแล้ว ที่การทุจริตคอร์รัปชันได้กลายเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดของชาติไปแล้ว อำนาจรัฐดูจะไร้ผลในการควบคุมแก้ไขปัญหานี้ เพื่อให้การทุจริตคอร์รัปชันอยู่ในระดับที่รัฐสามารถควบคุมได้

ความรุนแรงของปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย อาจจะสะท้อนได้ถึงความสำเร็จประสิทธิภาพในแง่ของการจัดการปัญหาของกระบวนการยุติธรรมไทยด้วย โดยเฉพาะปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับนักการเมือง พบว่ากระบวนการดำเนินการเป็นไปอย่างเชื่องช้า ทำให้บางคนต้องหมดอายุความลง ไม่สามารถเอาคนผิดมาลงโทษได้ ในขณะที่ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันที่มีระบอบประชาธิปไตยเสรีนิยมมาใช้ควบคู่ไปกับระบบเศรษฐกิจแบบตลาดส่งเสริมการเติบโตของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมอย่างกว้างขวาง ทำให้ธุรกิจการค้าขยายตัวและต้องอาศัยการดำเนินการทางการเมืองเพื่อกำกับควบคุมที่ทำให้ผู้ประกอบการต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลักดัน เพื่อลดผลกระทบทางลบของนโยบาย ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กับนักการเมือง มีอาชีพทางธุรกิจมาก่อนเข้าสู่การเมือง และยังต้องการรักษาอาชีพหรือผลประโยชน์ที่ได้รับอยู่เดิมไว้ต่อไป

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศลาว	ประเทศเวียดนาม
ระบบการปกครอง	ระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว ได้แก่ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว (พปปล.)	ระบอบสังคมนิยม โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์(เวียดนาม) เป็นพรรคการเมืองเดียวและมีอำนาจสูงสุด
กลไกการตรวจสอบ	๑. ตั้งกระฎี่ตาม ประธานประเทศ รองประธานประเทศ ประธานศาลประชาชนสูงสุด อัยการประชาชนสูงสุด นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐบาล ๒. การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี หรือสมาชิกคณะรัฐบาล	สมาชิกสภาแห่งชาติตั้งกระฎี่ตาม ประธานาธิบดี ประธานสภาแห่งชาติ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และสมาชิกคณะรัฐบาล ประธานศาลประชาชนสูงสุด หรืออัยการประชาชนสูงสุด

LIART

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศลาว	ประเทศไทย
รูปแบบของสถาบัน	<p>๑. ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาแห่งชาติมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ประกอบด้วย ประธานสภาแห่งชาติ รองประธานสภาแห่งชาติ คณะประจำสภาแห่งชาติ คณะกรรมการ ห้องว่าการสภาแห่งชาติ และสมาชิกสภาแห่งชาติ</p> <p>๒. ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ประธานประเทศเป็นประมุขรัฐแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย สภาแห่งชาติเป็นผู้เลือกตั้งประธานประเทศ มีวาระเท่ากับวาระของสภาแห่งชาติ</p>	<p>๑. ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาแห่งชาติได้รับการเลือกตั้งโดยประชาชน และทำหน้าที่ในนามของประชาชนในสภาแห่งชาติ</p> <p>๒. ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ประธานาธิบดีเป็นผู้นำของประเทศ และเป็นผู้แทนของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาล (ทำหน้าที่บริหารประเทศ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม การป้องกันประเทศ ความมั่นคง และการต่างประเทศของรัฐ) รัฐบาลประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และสมาชิกอื่น ๆ ของรัฐบาลเทียบเท่ารัฐมนตรี</p>
ข้อดี	<p>๑. รัฐบาลสามารถตัดสินใจทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รวดเร็วกว่ารัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย เช่น สามารถออกกฎหมายมาบังคับใช้ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากเสียงข้างมากในรัฐสภา</p> <p>๒. การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ชัดเจน</p>	<p>๑. การแก้ปัญหาบางอย่างมีประสิทธิภาพ ผลกว่าระบอบประชาธิปไตย เช่น สั่งการปราบปรามการจลาจล การก่ออาชญากรรม และการก่อการร้ายต่าง ๆ ได้อย่างเด็ดขาดมากกว่า โดยไม่ต้องเกรงว่าจะเกินอำนาจที่กฎหมายให้ไว้</p> <p>๒. การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ชัดเจน</p> <p>๓. สภาแห่งชาติมีสิทธิในการ</p>

ประเด็นเปรียบเทียบ	ประเทศลาว	ประเทศเวียดนาม
	๓. สภาแห่งชาติมีสิทธิในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถามประธานประเทศ รองประธานประเทศ ประธานศาลประชาชนสูงสุด อัยการประชาชนสูงสุด นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐบาล และการการอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี หรือสมาชิกคณะรัฐบาล	การตั้งกระทู้ถามประธานาธิบดี ประธานสภาแห่งชาติ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และสมาชิกคณะรัฐบาล ประธานศาลประชาชนสูงสุด หรืออัยการประชาชนสูงสุด
ข้อเสีย	๑. ศาลไม่ได้มีความเป็นอิสระในการพิจารณาคดีเหมือนในระบอบประชาธิปไตย ๒. เป็นการปกครองโดยบุคคลส่วนน้อย ย่อมจะมีการผิดพลาดและใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องได้ โดยไม่มีใครรู้หรือกล้าคัดค้าน	๑. ศาลไม่ได้มีความเป็นอิสระในการพิจารณาคดีเหมือนในระบอบประชาธิปไตย ๒. เป็นการปกครองโดยบุคคลส่วนน้อย ย่อมจะมีการผิดพลาดและใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องได้ โดยไม่มีใครรู้หรือกล้าคัดค้าน

ตารางแสดงการเปรียบเทียบการแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร
ของประเทศลาวและประเทศเวียดนาม

บทสรุป จากการวิเคราะห์การแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของลาว : เวียดนาม ที่ผู้เขียนได้ศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศลาวและประเทศเวียดนาม จะเห็นได้ว่าการที่เศรษฐกิจของประเทศลาวและประเทศเวียดนามสามารถที่จะพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องมีผลมาจากเสถียรภาพในทางการเมืองที่สามารถดำเนินนโยบายได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสำหรับประเทศไทยสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจได้ดังนี้

๑. อำนาจในการแต่งตั้งและควบคุมฝ่ายบริหาร รัฐสภาควรแต่งตั้งประมุขของฝ่ายบริหารคือนายกรัฐมนตรี จากสมาชิกรัฐสภาทั้งหมด ซึ่งในทางปฏิบัติหัวหน้าพรรคการเมืองที่ได้รับเสียงข้างมากในสภาจะได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีจะแต่งตั้งรัฐมนตรีประจำกระทรวงต่างๆจากสมาชิกรัฐสภา เพราะระบบนี้ไม่ห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในคราวเดียวกัน แล้วนำรายชื่อคณะรัฐมนตรีไปให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน จึงจะสามารถบริหารประเทศต่อไปได้ แต่หากรัฐสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อคณะรัฐมนตรีทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ต้องมี การเสนอชื่อใหม่ เพื่อให้สภาพิจารณาเห็นชอบต่อไปอีก

๒. ฝ่ายนิติบัญญัติควรมีสติในการตั้งกระทู้ถาม (Question) ในเรื่องที่สภาต้องการรายละเอียดหรือคำตอบจากรัฐบาล ก็สามารถตั้งกระทู้ถามคณะรัฐมนตรีได้ โดยต้องแจ้งล่วงหน้า ๒ วัน เพื่อให้คณะรัฐมนตรีมีเวลาในการเตรียมข้อมูลชี้แจง

๓. ฝ่ายนิติบัญญัติควรมีสติในการเสนอญัตติไม่ไว้วางใจ (Vote of no Confidence) สมาชิกฝ่ายค้านสามารถเสนอญัตติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะและรัฐบาลไม่สามารถปฏิเสธการเสนอญัตติของฝ่ายค้านได้ หากรัฐสภาลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีรายใด รัฐมนตรีรายนั้นจะต้องลาออกจากตำแหน่ง หรือหากรัฐสภาไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาลจะต้องลาออกจากตำแหน่งทั้งหมด เพื่อให้มีการเลือกรัฐบาลชุดใหม่ แต่ทั้งนี้ฝ่ายบริหารก็มีสิทธิขอให้ประมุขของรัฐทำการยุบสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ ซึ่งส่งผลให้ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารทุกคนต้องพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่

๔. ในระหว่างการประชุมรัฐสภา ฝ่ายบริหารควรมีสติที่จะเข้าไปประชุมร่วมกับฝ่ายนิติบัญญัติได้ด้วย เพื่อเปิดโอกาสให้ฝ่ายนิติบัญญัติได้สอบถามปัญหาต่างๆอันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล แต่ในความเป็นจริงแล้วอำนาจหลักของรัฐสภาในปัจจุบันนั้นมีอยู่ตรงที่เป็นที่มาของฝ่ายบริหารเท่านั้น นอกจากนี้แล้ว รัฐสภาก็จะเป็น แต่เพียงข้างเท่าหลังเท่านั้น トラบใดที่เสียงข้างมากของเหล่าสมาชิกยังให้ความไว้วางใจกับรัฐบาลอยู่ ดังนั้นในทางปฏิบัติ หากรัฐบาลสามารถครองเสียงข้างมากในรัฐสภาได้ ก็หมายความว่าประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลก็ด้อยลงไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระมล ทองธรรมชาติ และเชาวนะ ไตรมาศ. ๒๕๔๕. วิวัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- กฤติชัย เพ็ญศิริ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตคลองเตยต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๘, หน้า ๑๙ - ๒๑.
- โกเมศ ขวัญเมือง. ๒๕๔๘. กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิรัช (บรรพต) วีระชัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และสุรพันธ์ ทັນสุวรรณ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.
- ทวีวัฒน์ ปุณฺทริกวินวัฒน์, “หน้าต่างความจริง” หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, วันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. ๒๕๓๘. คำอธิบายกฎหมายมหาชน เล่ม ๓. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, ๒๕๓๘.
- นัฐกานต์ สุวรรณโสภณ, “บุคลิกภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตรัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๙, หน้า ๗ - ๑๐.
- พรชัย เลื่อนฉวี. ๒๕๔๖. กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มานิตย์ จุมปา. ๒๕๔๓. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รวมบทความกฎหมายลาว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์. ๒๕๓๘. กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.

LIART

- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ๒๕๕๐. **อำนาจอธิปไตย**. [Online]. สืบค้นเมื่อ ๒๐ ธันวาคม, ๒๕๕๒. <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B8%9B%E0%B9%84%E0%B8%95%E0%B8%A2>.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ๒๕๕๔. **สภาแห่งชาติลาว**. [Online]. สืบค้นเมื่อ ๒๐ ธันวาคม, ๒๕๕๒. <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%A7>.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ๒๕๕๒. **ประเทศเวียดนาม** [Online]. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มีนาคม, ๒๕๕๓. <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%94%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%A1>.
- สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำ สปป.ลาว. ๒๕๕๑. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปี ๑๙๘๐ - ๑๙๘๕**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการต่างประเทศ.
- สถาบันพระปกเกล้า. ๒๕๕๐. **ประวัติความเป็นมาของวุฒิสภา**. [Online]. สืบค้นเมื่อ ๑๓ ธันวาคม, ๒๕๕๒, <http://www.thaipoliticsgovernment.org/wiki/%E0%B8%A7%E0%B8%B8%E0%B8%92%E0%B8%B4%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2>.
- สุรชัย ศิริไกร. ๒๕๓๘. **นโยบายต่างประเทศของ สปป.ลาว**” ใน **สีดา สอนศรี (บรรณาธิการ) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : นโยบายต่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุรพล นิติไกรพจน์. ๒๕๓๖. **ทฤษฎีแบ่งแยกอำนาจกับการห้ามศาลพิจารณาคดีที่ฝ่ายปกครองเป็นจำเลย**. **หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน** วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๖.
- สมยศ เชื้อไทย. มปป.. **คำอธิบายหลักรัฐธรรมนูญทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม.

LIART

ภาษาอังกฤษ

John Adams. 1856. **Works**. Boston.

John H. Ferguson And Dean Mchenry. 1956. **The American System Of Government**. New York : Mc Graw - Hill Book Co.Inc.

Martin Stuart-Fox. 1988. **Laos : Politics. Economics and Society**. London : 41 Zaslloff.

Martin Stuart-Fox. 1996. **Buddhist kingdom, Marxist state : the making of modern Laos**. Bangkok : Cheney : White Lotus.

Robert G. Neuman. 1951. **European And Comparative Government**. New York : Mc Graw - Hill Book Co.Inc.

Sane P. Clark. 1936. **Joint Activity Between Federal And State Officials**. Political Science Quaterly.

The Constitutions of Vietnam. 1946, 1959, 1980, 1992, The GIOI Publishers.

W.E. Binkley E. and M.C. Moos, 1950. **A Grammar Of American Politics**. New York : Alfred A. Knopf.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐, ๒๕๕๐

กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พ.ศ. ๒๕๓๔

กฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พ.ศ. ๒๕๓๕

กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติลาว พ.ศ. ๒๕๔๔

กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนของต่างประเทศในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พ.ศ. ๒๕๓๑ และ ๒๕๓๗

LIRT

การวิเคราะห์การแบ่งแยกอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร :
กรณีศึกษาประเทศลาวกับประเทศเวียดนาม

กรณีกฎหมายประเทศลาวกับประเทศเวียดนาม

เอกองค์ราชา ขวัญหล้าขวัญแผ่นดิน

สุเทพ เอี่ยมคง^๑

การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ เป็นการนำมาซึ่งระบอบการเมืองใหม่ที่เปลี่ยนแปลงพระราชอำนาจ และพระราชสถานะของพระมหากษัตริย์ อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน จากที่เคยทรงมีพระราชอำนาจเป็นล้นพ้น มาทรงมีพระราชอำนาจตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ แต่ด้วยพระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายที่ได้จากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นไปอย่างสงบ ปราศจากการสู้รบ และสูญเสียชีวิตของคนไทยด้วยกัน

^๑วิทยากร ระดับ ๘ ว สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

LI RT

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ ประวัติศาสตร์หน้าหนึ่งของการเมืองการปกครองไทยจดจารึกไว้ว่าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญแก่ปวงชนชาวไทย เพื่อใช้เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการเมืองการปกครองให้มั่นคงสถาพรต่อไป

นับเนื่องจากนั้นมา การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระบอบรัฐสภาได้พัฒนา เติบโต กล้าแข็ง โดยมีพระบารมีของบูรพมหากษัตริย์ทรงปกเกล้าคุ้มเกล้าเหล่าพสกนิกรให้อยู่อย่างร่มเย็นตลอดมา

ล่วงเข้าสู่รัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการ ไม่ว่าพระราชกรณียกิจนั้นจะยุ่งยากลำบากพระวรกาย กระทั่งพระเสโทหลังรดพระสุธา พระราชกรณียกิจนั้นจะอยู่ทุกแห่งหนใด...ฝ่าละอองธุลีพระบาทมิได้ทรงย่อท้อ ทั้งนี้ พระราชกรณียกิจที่ทรงประกอบนั้นได้เป็นแบบอย่างให้แก่พสกนิกรของพระองค์น้อมนำไปปฏิบัติตามรอยเบื้องพระยุคลบาทอย่างยิ่งใหญ่

ทางด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในพระราชสถานะทรงเป็นประมุขแห่งรัฐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพระราชกรณียกิจ ดังนี้

พระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ

พระราชพิธี หมายถึง งานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดไว้เป็นประจําตามราชประเพณี ซึ่งจะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธี โดยก่อนถึงงานพระราชพิธีจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีหมายกำหนดการพระราชพิธี ที่จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชกรณียกิจ

พระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญนั้น เป็นพระราชพิธีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยและพระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่ประธานรัฐสภาในฐานะผู้แทนปวงชนชาวไทย จากธรรมเนียมราชประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดมาเมื่อครั้งการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๓๕ จะกระทำ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม โดยสำนักพระราชวังจะออกเป็นหมายกำหนดการ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกองคฺรราชฯ ขั้ววุฒิสภา

เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพระราชพิธี ท่ามกลางอุดมสันนิบาต มีพระบรมวงศานุวงศ์ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา เสนาบดีราชบริพาร ตลอดจนทูตานุทูต ผู้แทนประเทศต่าง ๆ ที่ประจำอยู่ในประเทศไทย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นับเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการจัดระเบียบ การปกครอง มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้วทั้งสิ้น ๑๘ ฉบับ แต่ในจำนวนนี้มีเพียง ๔ ฉบับ เท่านั้น ที่จัดให้มีการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ คือ

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๕ ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๙๕ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน

๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

ส่วนที่เหลือนอกจากนี้ แม้ว่าบางฉบับจะได้จัดทำเป็นสมุดไทยเพราะผ่านกระบวนการพิจารณาจากรัฐสภา แต่มิได้จัดให้มีการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ เพียงนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้ว ๑๕ ฉบับ ในจำนวนนี้มีพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ ๒ ฉบับ มีรายละเอียดและขั้นตอนสมควรแก่การบันทึกไว้ ดังนี้

พระราชพิธี

พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕

แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๕

การร่างรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ คณะผู้บริหารประเทศชั่วคราว นำโดย พลเอก ผิน ชุณหะวัณ ได้ทำการรัฐประหาร ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๒ และประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ไปพลางก่อน เพื่อรอให้สภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้มีความเหมาะสมแก่กาลสมัย และประกาศใช้เป็นฉบับถาวร ต่อไป

วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อสภาผู้แทนราษฎร โดยให้เหตุผลว่า ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ พร้อมทั้งรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๕๔๓ ไปพลางก่อน และโปรดเกล้าฯ ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการและตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา มีจำนวน ๒๕ คน

ที่ประชุมคณะกรรมาธิการได้เลือก พลเอก ผิน ชุณหะวัณ เป็นประธานและมีนายหยุด แสงอุทัย เป็นเลขานุการ กรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญนี้จนแล้วเสร็จ และเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาแล้วและลงมติเห็นชอบให้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้บังคับ ต่อไป

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกองค์ราชฯ ช่างให้สภาผู้แทนดิน

พระราชทานรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๙๕ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เมื่อได้เวลา อาลักษณ์ได้อ่านพระราชปรารภในการพระราชทานรัฐธรรมนูญว่า

“...ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศความพระราชปรารภว่า จำเดิม
แต่สมเด็จพระบรมปิตุลาธิราชพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ สถาปนาระบอบการปกครองประชาธิปไตยขึ้น
เป็นครั้งแรกในประเทศไทยแล้วนั้น ต่อมาก็ได้มีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยอีกหลายฉบับ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ โดย
มุ่งหมายจะให้มีความใหม่เหมาะสมตามกาลสมัย แต่ปรากฏว่าในเวลาอันเหตุการณ์
ของโลกและสถานการณ์ภายในได้เปลี่ยนแปลงไป จึงคณะบริหารประเทศชั่วคราวพร้อมด้วย
ข้าราชการทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศและพลเรือน คณะผู้เปลี่ยนแปลงการ
ปกครอง พุทธศักราช ๒๔๗๕ คณะรัฐประหาร พุทธศักราช ๒๔๙๐ และผู้รักชาติให้นำ
ความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตกลับไปใช้รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช ๒๔๗๕ พร้อมทั้งรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วย
นามประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๒ และรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล
พุทธศักราช ๒๔๘๓ ทรงพระราชดำริเห็นประการสมควรที่ใช้รัฐธรรมนูญนั้นไปพลางก่อน
และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวแล้ว มีบทบัญญัติบางมาตราอันไม่
เหมาะสมกับสถานการณ์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สภาผู้แทนราษฎรปรึกษากัน
ดำเนินการปรับปรุงเสียใหม่ เพื่อให้เป็นหลักถาวรแห่งประศาสนวิธีต่อไป

สภาผู้แทนราษฎรได้ประชุมปรึกษาร่างรัฐธรรมนูญสนองพระเดชพระคุณ
สำเร็จลงด้วยดี จึงนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายคำปรึกษาแนะนำด้วยความยินยอม พร้อมทั้งจะ
ตราเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช
๒๔๙๕ ได้และเมื่อทรงพระราชวิจารณ์ถึงถ่วงทั่วกระบวนความแล้ว ทรงพระราชดำริเห็น
สมควรพระราชทานพระบรมราชานุมัติ

L I R T

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมสั่งให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๙๕ ประสิทธิภาพประสาทประกาศพระราชทานแก่ประชากรของพระองค์ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ขอให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ จงเป็นหลักที่ป้องปิดภัยพิบัติภัยอันตรายอันจะมากล้ำกลายชาติ ศาสนา และประชาราษฎร ขอปวงชนชาวไทยจงร่วมใจสมัครสมานเป็นเอกฉันท์ ในอันจะรักษาปฏิบัติรัฐธรรมนูญ เพื่อเพิ่มพูนสันติสุขสวัสดิ์สถาพรแก่อาณาประชาราษฎรของพระองค์ ขอให้พระบรมวงศานุวงศ์และทั้งข้าราชการทหารพลเรือน พสกนิกร จงสโมสรรสามาัคคี เพื่อความดำรงคงอยู่ด้วยดีแห่งระบอบประชาธิปไตย คู่เคียงกับไทยรัฐสีมาตราบเท่ากัลปาวสาน สมดังพระบรมราชปณิธานทุกประการเทอญ”

ต่อจากนั้น นายกรัฐมนตรีได้นำรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้จารึกในสมุดไทยขึ้นทูลเกล้าถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ได้พระราชทานให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เมื่อนายกรัฐมนตรีได้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแล้ว ได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงพระราชทานรัฐธรรมนูญนั้นแก่พลโท พระประจันปัจฉิม ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กราบบังคมทูลพระกรุณาสนองพระราชปรารภพระราชทานรัฐธรรมนูญว่า

“ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า ในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนปวงชนชาวไทย ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลพระกรุณาได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท เนื่องในการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๙๕ ในวันนี้ ปวงข้าพระพุทธเจ้าเหล่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าฯ แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่พระราชทานในวันนี้จะเป็นฉบับแก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม แต่ก็ได้แก้ไขหลักการใหญ่ ๆ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ ให้เหมาะสมแก่กาลสมัยยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยอันเสรี เป็นหลักประศาสนวิธีบริหารราชการให้เจริญรุ่งเรืองไพศาลสถาพร ยิ่งความร่มเย็นเป็นสุขแก่พสกนิกรชาวไทยสืบไป

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกองค์ราชา ช่างใหญ่ลี ช่างใหญ่แฉ่งดิน

ในโอกาสนี้ ข้าพระพุทธเจ้า ในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนปวงชนชาวไทย ขอน้อมเกล้าฯ รับพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วยความปิติยินดีอย่างล้นพ้น และขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า จักรักษาและปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อความดำรงคงอยู่ด้วยดีแห่งระบอบประชาธิปไตย คู่เคียงกับประเทศไทยชั่วฟ้าดินสลาย พร้อมด้วยขอยืนยันถวายความจงรักภักดีต่อองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช กับขอตั้งสัตยาธิษฐานอัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงได้อภิบาลรักษาได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ให้ทรงพระเกษมสำราญปราศจากโรคอาพาธ เจริญอยู่ในศิริราชมไหสวรรย์ เป็นมิ่งขวัญแห่งรัฐสีมามณฑลและปวงชนผู้จงรักภักดีตลอดชั่วนิรันดรกาล ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

พระราชพิธี

พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑

สถานการณ์ทางการเมืองก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

สถานการณ์ทางการเมืองภายหลังการเลือกตั้งถึงพุทธกาล วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ มีความไม่ราบรื่นเรียบร้อยเกิดขึ้น มีการประท้วงผลการเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ากระทำการไม่สุจริตเพื่อสนับสนุนพรรคเสรีมนังคศิลา ที่มีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นหัวหน้าพรรค และครองอำนาจมาอย่างยาวนานให้ได้รับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะในพระนครมีความรุนแรงจนถึงขั้นประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ คณะทหารนำโดยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารบก กระทำการยึดอำนาจการปกครองจากจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยให้เหตุผลว่า “...ได้บริหารราชการแผ่นดินไม่เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ทั้งไม่สามารถรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้...” และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร เพื่อใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการจัดการบ้านเมืองไปพลางก่อน และได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้

LIRT

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๕ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด เช่น ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองประเภท สิ้นสุดลง และจะทรงแต่งตั้งสมาชิกประเภทที่ ๒ จำนวน ๑๒๓ คนขึ้นมาทำหน้าที่แทน ชุดเดิมไปพลางก่อน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ภายในเก้าสิบวัน และที่สำคัญก่อนที่จะมีคณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้รักษาพระนคร ฝ่ายทหาร เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการในกิจการปกครองบ้านเมือง จนกระทั่งในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๐ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อจัดตั้งคณะรัฐมนตรีบริหารราชการแผ่นดิน และจัดเตรียม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๐ ตามที่ได้ ประกาศไว้

เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้น จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้จัดตั้งพรรคการเมืองขึ้น ชื่อว่า พรรคชาติสังคม โดยการรวบรวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ที่ไม่สังกัด พรรคการเมืองใดและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ รวมกันได้ ๒๐๒ คน เข้าเป็น สมาชิกของพรรคและสนับสนุนให้พลโท ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี

วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา พลเอก ถนอม กิตติขจร เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยให้เหตุผลว่า “...โดยที่ข้าพระพุทธเจ้าได้พิจารณาเห็นว่า การบริหารราชการแผ่นดินไม่อาจดำเนินไปให้บรรลุผลสมตามความปรารถนาได้...”

ตอนบ่ายวันเดียวกันนี้ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสที่เดินทางกลับจากการศึกษาดูงานจากต่างประเทศ จากนั้น เวลา ๒๑.๐๐ นาฬิกา “คณะปฏิวัติ” โดยการนำของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองเพราะเห็นว่า “...มีความอลเวง ไม่สงบเรียบร้อย บ้านเมืองอาจประสบอันตรายได้อย่างมาก ถ้าจะให้การปกครองประเทศเป็นไปโดยเรียบร้อย และจะให้การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญเป็นการมั่นคงถาวรโดยแน่แท้แล้ว จะต้องสร้างรากฐานของระบอบนั้น...จึงได้ทำการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ และคณะปฏิวัติได้ประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

LIRT

พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕...”

พร้อมทั้งประกาศว่า

๑. คณะปฏิวัติได้กระทำการโดยได้รับการยินยอมและสนับสนุนจากรัฐบาลชุดที่ลาออกไป
๒. ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕
๓. ให้สภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง
๔. บริหารประเทศโดยมีกองบัญชาการคณะปฏิวัติ จนกว่าจะได้ตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่
๕. ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร มีจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นผู้รักษาการณ์ทั่วราชอาณาจักร
๖. จะดำเนินการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เทอดทูนพระมหากษัตริย์ และจะแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เหมาะสมกับสถานการณ์

การที่จะให้มีรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมนั้น จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติ เห็นว่าควรจะได้จัดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ใช้บังคับเป็นการถาวร แต่ในระหว่างที่ยังไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จำเป็นที่จะต้องมีธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร เพื่อใช้บังคับไปพลางก่อน จึงได้มีประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒ ในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒

การร่างรัฐธรรมนูญ

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒ บัญญัติให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน ๒๔๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง มีหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญและให้มีฐานะเป็นรัฐสภา ทำหน้าที่นิติบัญญัติด้วย

ในการร่างรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติให้ตั้งคณะกรรมการขึ้น ๔ คณะ ดังนี้

LIART

๑. คณะกรรมาธิการฟังความคิดเห็นประชาชน มีหน้าที่รวบรวมและพิจารณาความคิดเห็นของประชาชน เพื่อประกอบการร่างรัฐธรรมนูญ

๒. คณะกรรมาธิการระเบียบวาระ มีหน้าที่ค้นคว้าและรวบรวมหลักสาระสำคัญอันควรพิจารณาไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ

๓. คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญ

๔. คณะกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุม

คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้เริ่มดำเนินการพิจารณายกร่างรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรกในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๐๘ โดยอาศัยความคิดเห็นของประชาชน และหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นแนวทาง จนกระทั่งแล้วเสร็จในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๐ โดยใช้เวลาในการประชุมทั้งสิ้น ๓๘ ครั้ง จากนั้นส่งร่างรัฐธรรมนูญให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาต่อไป

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๐ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา จนแล้วเสร็จในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ ใช้เวลาในการประชุมพิจารณา ๙ ครั้ง และได้ลงมติให้ความเห็นชอบส่งร่างรัฐธรรมนูญต่อไปยังสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาพิจารณาต่อไป

สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑

แม้ว่าร่างรัฐธรรมนูญจะผ่านความเห็นชอบจากสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาแล้ว แต่ยังไม่อาจนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้ได้ นายทวี บุญยเกตุ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำการแทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีหนังสือถึงราชเลขาธิการขอให้นำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ ว่า ร่างรัฐธรรมนูญที่พิจารณาเสร็จแล้วนั้น จะได้จารึกลงในสมุดไทย ถ้าดำเนินการจัดทำสมุดไทยเสร็จเรียบร้อยเมื่อใด จะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อเตรียมการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ ต่อไป

ภายหลังจากที่สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ แล้ว ในวันเดียวกันนี้

นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ส่งร่างรัฐธรรมนูญให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดทำเป็นสมุดไทยและให้เจ้าหน้าที่ลิขิตจารึกรัฐธรรมนูญลงในสมุดไทย จำนวน ๓ ฉบับ เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับสมุดไทยทั้ง ๓ ฉบับ ให้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๑

ในระหว่างการจัดทำสมุดไทยอยู่นั้น วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๑๑ พลเอก หลวงสุทธิสารณกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ถึงแก่อสัญกรรม ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๑๑ สภาร่างรัฐธรรมนูญจึงได้ประชุมเพื่อทำการเลือกประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ว่างลง และที่ประชุมมีมติเลือกนายทวิ บุณยเกตุ เป็นประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๑๑ นายทวิ บุณยเกตุ ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ และนายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เข้าพบจอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี เพื่อเร่งรัดการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับสมุดไทย และแจ้งให้ทราบว่าในวันเดียวกันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ และเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยเลขาธิการพระราชวัง ไปเข้าเฝ้าฯ ณ วังไกลกังวล หัวหิน เพื่อถวายรายงานเรื่องการเตรียมการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้กราบบังคมทูลถวายรายงานเพื่อทรงทราบถึงกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ และได้ขอพระราชทานกำหนดวันและเวลาพระราชทานรัฐธรรมนูญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้นำไปปรึกษากับผู้ที่มีความรู้ในทางฤกษ์ว่าควรเป็นวันเวลาใดจึงจะเหมาะสม และทรงรับสั่งให้ติดต่อกับคณะรัฐมนตรีด้วย เมื่อได้ฤกษ์แล้วให้กราบบังคมทูลทรงทราบอีกครั้งหนึ่ง

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๑๑ ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ และเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไปนมัสการท่านเจ้าคุณพระธรรมปาโมกข์ วัดราชประดิษฐ เพื่อขอฤกษ์ในการพระราชทานรัฐธรรมนูญ ท่านเจ้าคุณพระธรรมปาโมกข์ตรวจพิจารณาแล้วกำหนดว่าควรจะเป็นวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ ระหว่างเวลา ๑๐.๒๙ ถึง ๑๐.๓๙ นาฬิกา เพื่อ

LIRT

ให้แน่ใจในฤกษ์ที่ได้รับมานี้ ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ติดต่อไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อให้หาฤกษ์ที่เหมาะสมด้วย นายกรัฐมนตรีแจ้งให้ทราบว่าได้หาฤกษ์ไว้แล้วเป็นวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ เริ่มระหว่างเวลา ๑๐.๒๙ ถึง ๑๐.๓๙ นาฬิกา เป็นอันว่าได้ฤกษ์ตรงกัน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญและเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไปเข้าเฝ้าฯ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๑ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา เพื่อกกราบบังคมทูลทรงทราบฤกษ์การพระราชทานรัฐธรรมนูญ และทรงเห็นชอบด้วย กับฤกษ์นั้น

พระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ เวลา ๑๐.๒๙ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม เป็นการเสด็จออกมหาสมาคม ท่ามกลางอุดมสันนิบาต พระบรมวงศานุวงศ์ องคมนตรี คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ คณะทูตานุทูต และข้าราชการผู้มีตำแหน่งเฝ้า โดยพร้อมเพรียงกัน

เมื่อถึงเวลาฤกษ์ อาลักษณ์ได้อ่านพระราชปรารภในการพระราชทานรัฐธรรมนูญ ว่า

“...ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า ตามที่สมเด็จพระบรมปิตุลาธิราชพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ นั้น เป็นการสถาปนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยขึ้นในประเทศไทย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทรงใช้อำนาจอธิปไตยซึ่งมาจากปวงชนชาวไทยตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

การปกครองระบอบประชาธิปไตยดังกล่าว ได้วิวัฒนาการมาโดยลำดับ ภาวะการณ์บ้านเมืองผันแปรไป เป็นเหตุให้ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญหลายครั้ง หลายคราว เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกองคักราชา ชาญให้ล้ำไขัญแม่แผ่นดิน

ตามวิวัฒนาการ ปรากฏว่า ระบอบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้นเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของปวงชนชาวไทยเป็นการมั่นคงตลอดมา ข้อที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญ ได้แก่สัมพันธภาพระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรีและรูปของรัฐสภาเป็นสำคัญ ถ้าอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารอยู่ในฐานะที่คานกันและสมดุลกันตามควรแล้ว บ้านเมืองก็จะอยู่ในเสถียรภาพตามที่ต้องการ

วิธีที่จะให้การคานกันและสมดุลกันดังกล่าว เคยใช้วิธีให้สมาชิกสองประเภทอยู่ในสภาเดียวกัน คือ สมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้ง และสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง แล้วใช้วิธีให้มีสองสภา คือ สภาที่ราษฎรเลือกตั้ง และสภาที่เลือกตั้งอย่างอื่น หรือสภาที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง แล้วกลับไปใช้วิธีเดิม แต่ก็รักษาเสถียรภาพไว้ไม่ได้

คณะปฏิวัติสังเกตเห็นว่า มีความอลเวงไม่สงบเรียบร้อย บ้านเมืองอาจประสบอันตรายได้อย่างมาก ถ้าจะให้การปกครองประเทศเป็นไปโดยเรียบร้อย และจะให้การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญเป็นการมั่นคงถาวรโดยแท้แล้ว จะต้องสร้างรากฐานของระบอบนั้น โดยพัฒนาการศึกษาและการเศรษฐกิจของชาติตามแผนและโครงการที่แน่นอนกับทั้งจัดให้มีรัฐธรรมนูญที่เหมาะสม จึงได้ทำการปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ และคณะปฏิวัติได้ประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕

การที่จะให้มีรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมนั้น หัวหน้าคณะปฏิวัติได้นำความกราบบังคมทูลว่าสมควรจัดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญและมีธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรเพื่อใช้ไปพลางก่อน ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ จึงได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งสภาร่างรัฐธรรมนูญจะได้จัดร่างขึ้น

สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญโดยละเอียดถี่ถ้วน กล่าวคือได้ตั้งคณะกรรมการฟังความคิดเห็นประชาชน มีหน้าที่รวบรวมพิจารณาความคิดเห็นของประชาชน คณะกรรมการระเบียบวาระ มีหน้าที่ค้นคว้าและรวบรวมหลักการสำคัญอันควรพิจารณา และคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญ และในการนี้เฉพาะหลักการสำคัญให้ถือตามมติของสภา

LIART

สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญตาม มาตรา ๑๐ แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรแล้ว ลงมติให้นำร่างรัฐธรรมนูญ นั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้ต่อไป

ครั้นเมื่อได้นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายแล้ว ได้ทรงพระราชวิจารณ์ โดยตลอด และทรงพระราชดำริเห็นพ้องด้วยตามมติของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ รัฐสภาแล้ว

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ตรารัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรซึ่งได้ ตราไว้ ณ วันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๒ นั้น ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป

ขอให้ปวงชนชาวไทยร่วมแรงร่วมใจกันสนับสนุนส่งเสริมและรักษาปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ให้เป็นหลักสถิตยสถาพร ขอให้ราษฎรใช้สิทธิของ ตนให้เป็นผลตามระบอบประชาธิปไตย ขอให้รัฐสภากับรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่ตามบทแห่ง รัฐธรรมนูญนี้ โดยเจตนัจำนตรงกันในอันที่จะจรรโลงประเทศชาติให้มั่นคงเจริญก้าวหน้า จรรโลงประชาชนให้เกษมสุขสวัสดิ์ จรรโลงวิถีรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์ด้วยเสถียรภาพ ตราบ เท่านี้รันดรกาล สมดังพระบรมราชปฏิธานทุกประการเทอญ”

ต่อจากนั้น นายทวี บุญยเกตุ ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ทูลเกล้าฯ ถวาย รัฐธรรมนูญซึ่งจารึกในสมุดไทยเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยที่ละฉบับ รวม ๓ ฉบับ เมื่อได้ ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้ลงนามรับสนองพระบรม ราชโองการ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้นำฉบับรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย อีกครั้งหนึ่งและได้พระราชทานรัฐธรรมนูญนั้น แก่ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ ประธานรัฐสภา ซึ่งถือเสมือนว่าได้รับพระราชทานแทนปวงชนชาวไทย นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและเจ้าหน้าที่ นำรัฐธรรมนูญที่ได้รับพระราชทาน นั้นไปวางบนตั่งทองที่ตั้งอยู่หน้ามหาสมาคม

LIART

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้กราบบังคมทูลสนองพระราชปรารภใน
รัฐธรรมนูญว่า

“ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ในนามของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญและปวงชนชาวไทย ข้าพระพุทธเจ้า
ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลี
พระบาทด้วยความปลาบปลื้ม ปิติเป็นล้นพ้น ในการที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้เสด็จ
พระราชดำเนินมาประทับ ณ ท่ามกลางอุดมสันนิบาต พระบรมวงศานุวงศ์ ทูตานุทูต
ผู้แทนนานาประเทศ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญและเสนาามาตยราชบริพาร ฝ้า
เบื้องบาทบงกชพรังพร้อมกัน เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและพระราชทานรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยวันนี้ สำหรับใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศตามระบอบ
ประชาธิปไตย เพื่อจรรโลงชาติไทยให้เจริญรุ่งเรืองวัฒนาถาวร เป็นบ่อเกิดความสุขของ
อาณาประชาราษฎร์ทั่วไป และเพื่อให้ปวงชนชาวไทยร่วมจิตร่วมใจสมัครสมานสโมสรเป็น
เอกฉันท์ ในอันที่จะรักษาไว้ และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ เพื่อดำรง
อยู่ด้วยดีแห่งระบอบประชาธิปไตย และนำมาซึ่งความสุขสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล เอนก
ศุภมงคล สกลเกียรติยศ สถาพร แก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วกัน ทั้งนี้ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ
ล้นเกล้าฯ หาที่เปรียบมิได้

ในโอกาสอันเป็นศุภมงคลที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงพระมหากรุณาธิคุณ
พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในวันนี้ ข้าพระพุทธเจ้าในนามของ
ประชาชนชาวไทย ขอน้อมเกล้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลให้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรง
พระเกษมสำราญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน เพื่อทรงเป็นมิ่งขวัญและเป็นหลักของพสกนิกร
ทั่วกัน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกองค์ราชา ช้างใหญ่ใต้ชัยภูมิตั้งถิ่น

ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญ

แม้ว่าวันเวลาที่ผันแปรเปลี่ยนไป คนแล้วคนเล่าที่เป็นผู้นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย และรับพระราชทานรัฐธรรมนูญที่ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วแทนปวงชนชาวไทย แต่...พระมหากษัตริย์ที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนี้ ก็ยังเป็นพระองค์เดิมเช่นเดียวกับเมื่อกว่าหกทศวรรษก่อน แม้ว่าพระวรกายจะร่วงโรยไปตามวิถีสงสาร แต่สายพระเนตรที่เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตา ก็ยังเป็นคู่เดิม ลายเส้นที่ทรงลงพระปรมาภิไธยก็ยังคงเดิม

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากพระราชทานรัฐธรรมนูญ ๒ ฉบับ ดังกล่าวแล้ว ยังได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญอีก ๑๓ ฉบับ และในจำนวนนี้ทรงลงพระปรมาภิไธย ๑๑ ฉบับ ดังนี้

๑. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒

วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒ โดยมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๒. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลง

LIRT

พระปรมาภิไธยในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ โดยมีจอมพล ถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๑๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลง พระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ โดยมี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ

ต่อมาวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๘ ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๑๘ โดยมีนายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลง พระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ โดยมี พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ

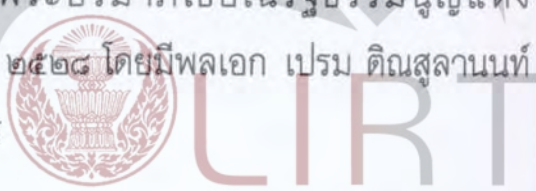
๕. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐

วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลง พระปรมาภิไธยในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ โดยมี พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิวัติ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๖. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลง พระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยมี พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๘ ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๒๘ โดยมีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๒ ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๒ โดยมีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย และลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๓. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔ โดยมีพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ หัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ โดยมีศาสตราจารย์อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๕ ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๓๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๕ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๓๕ โดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๕ ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๓๕ โดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ โดยมีนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

LIART

วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๓๙ ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ โดยมีนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๙. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยมีนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสนพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการที่ทรงพระราชทานกระแสพระราชดำริส เพื่อเป็นสิริมงคลในการร่างรัฐธรรมนูญแก่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ณ ศาลาดุสิดาลัย วันเสาร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๐ รวมทั้งการที่พระองค์ทรงลงพระปรมาภิไธยในการตั้งประธานและรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

แม้ว่าต่อมาสถานการณ์บ้านเมืองได้แปรเปลี่ยนไป บทบัญญัติบางมาตรา ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น รัฐสภาจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเสียใหม่ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต โดยมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๑๐. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๔๙

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยมี พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

๑๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

LIRT

นอกจากนี้ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญในปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒ ฉบับ คือ

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนชัยนาทนเรนทร ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ โดยคณะอภิรัฐมนตรี ในหน้าที่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประกอบด้วย พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนชัยนาทนเรนทร พระองค์เจ้าอลองกฏ พระองค์เจ้าธานีนิวัต พระยามานวราชเสวี และพลตำรวจเอกหลวงอดุลเดชจรัส

ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสนพระราชหฤทัยในกิจการปกครองบ้านเมือง หลายครั้งที่บ้านเมืองเกิดปัญหา อันจะนำไปสู่ความขัดแย้งของชนในชาติ เช่น เหตุการณ์วันมหาวิปโยค ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และหลังเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ ทรงตั้งสมัชชาแห่งชาติขึ้นมาเพื่อให้สมาชิกที่มาจากตัวแทนชนทุกหมู่เหล่าพิจารณาเลือกสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติแทนชุดเดิมที่มีจำนวนเหลืออยู่ไม่ครบเป็นองค์ประชุม หรือเมื่อครั้งที่หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติ เข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช ๒๕๑๗) เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย พระองค์ได้พระราชทานคำแนะนำบางประการเกี่ยวกับการให้ประธานองคมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้นเป็นการไม่สมควร ซึ่งต่อมาภายหลังสภาิติบัญญัติแห่งชาติได้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนี้ให้เป็นที่ของนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ ในคราวเกิดการจลาจลในกรุงเทพมหานครระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ด้วยเดชะพระบารมี ทรงยับยั้ง ปิดเป่าบรรเทาเหตุอันให้มลายสูญสิ้นยังความสุขสงบ สันติกลับคืน

ด้วยพระราชกรณียกิจดังกล่าวจึงเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งประเทศ เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของชาติ เป็นมิ่งขวัญกำลังใจ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนชาวไทยทุกคน ไม่ว่าจะมีความเชื่อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมใดก็ตาม ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมาจนกระทั่งจวบจนทุกวันนี้

LIRT

พระราชพิธีฉลองรัฐธรรมนูญ

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๕ พระยามโนปกรณนิติธาดา ประธานคณะกรรมการราษฎร (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นนายกรัฐมนตรี) ได้แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎร ถึงขั้นตอน ระเบียบวิธีการ กระบวนการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พร้อมทั้งแจ้งต่อที่ประชุมว่า

“...ได้นำร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้พิจารณากร่างขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายทอดพระเนตรแล้ว ทรงรับสั่งว่าพอพระราชหฤทัยและทรงแนะนำว่า การประกาศใช้รัฐธรรมนูญนั้น เป็นของสำคัญควรมีพิธีต้อง ได้โปรดเกล้าฯ ให้โทรหลวงหาฤกษ์ไว้แล้ว ๓ ฤกษ์ด้วยกัน คือ วันที่ ๑ ธันวาคม หรือวันที่ ๑๐ ธันวาคม หรือกลางเดือนมกราคม แต่ทรงเห็นว่าวันที่ ๑๐ ธันวาคมเหมาะสมจะได้กำหนดพิธีในวันนั้น จึงขอให้รับพิจารณา ให้แล้วเสร็จก่อนกำหนดสัก ๑๐ วัน เพราะจะต้องเขียนลงสมุดไทย ๓ เล่ม อีกด้วย”

จากคำแถลงดังกล่าวจะเห็นได้ว่า

๑. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงทอดพระเนตรร่างรัฐธรรมนูญที่คณะอนุกรรมการกร่างรัฐธรรมนูญนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงมีพระบรมราชวินิจฉัย ก่อนที่จะทรงลงพระปรมาภิไธย ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕

๒. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้จัดการพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕

๓. รัฐธรรมนูญที่จะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยนั้น จัดทำเป็นสมุดไทยจำนวน ๓ ฉบับ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ซึ่งถือเป็นพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญครั้งแรกหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ภายหลังจากพระราชทานรัฐธรรมนูญในครั้งนั้น ได้มีพระราชพิธี “ฉลองรัฐธรรมนูญ” ทุกปีตลอดมา ในระแวก ๆ จัดให้มีกิจกรรมสมโภชน์เฉลิมฉลองต่อเนื่องอีกหลายวัน สำหรับในพระนครจะจัดบริเวณลานพระราชวังดุสิต สวนอัมพร และตลอดแนวถนนราชดำเนินกลาง

มีการออกร้านขายของจากหน่วยงานต่าง ๆ การละเล่น และการแสดงจากทุกภูมิภาค นอกจากนั้น ยังให้ทุกจังหวัดจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแก่ประชาชน และเห็นความสำคัญของการมีรัฐธรรมนูญใช้บังคับในแผ่นดิน

ต่อมากิจกรรมสมโภชนี้ได้ยกเลิก และเปลี่ยนเป็นพระราชพิธี “ฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญ” ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ของทุกปี โดยสำนักพระราชวังจะออกหมายกำหนดการถวายบังคมพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระราชพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประจำปี โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ไปยังพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าอาคารรัฐสภา พระราชวังดุสิต โดยมีประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา และข้าราชการ แต่งเครื่องแบบเต็มยศเฝ้าฯ รับเสด็จ บริเวณลานด้านหน้าบันไดทางขึ้น ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว บูรพมหากษัตริราชเจ้าพระองค์ผู้พระราชทานรัฐธรรมนูญแก่อาณาประชาราษฎร์ แล้วเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังพระที่นั่งอนันตสมาคม ทรงประกอบพระราชพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ พระสงฆ์ ๑๕ รูป เจริญพระพุทธมนต์เมื่อจบแล้ว ทรงประเคนผ้าไตรและจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

พระราชพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญ จึงเป็นพระราชพิธีที่มีความสำคัญอย่างยิ่งพระราชพิธีหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงเกียรติภูมิของชาติภายใต้เบื้องพระบารมีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

รัฐพิธี หมายถึงงานหรือพิธีที่รัฐบาลกราบบังคมทูลขอพระมหากษัตริย์คุณเพื่อทรงรับไว้เป็นงานรัฐพิธี มีหมายกำหนดการซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นองค์ประธานในพิธีหรือจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนพระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธาน โดยมีคณะบุคคลเฝ้ารับเสด็จ

LIRT

ในความหมายของรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา รวมความถึง สภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทน พุทธสภา สภาร่างรัฐธรรมนูญ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีชื่อแตกต่างกันไปตามรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ย่อมบ่งบอกได้ว่า “รัฐ” เป็นฝ่ายดำเนินการ โดยมีพระมหากษัตริย์ หรือพระราชทายาท หรือผู้แทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นองค์ประธาน เพื่อเป็นการพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้แทนของปวงชนชาวไทย เข้าเฝ้าฯ อย่างเป็นทางการ ก่อนปฏิบัติหน้าที่

การที่พระมหากษัตริย์เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภานั้น สันนิษฐานเบื้องต้นว่ามีที่มาจากธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบต่อกันมาแต่โบราณ และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอังกฤษ ซึ่งถือกันว่าเป็นประเทศต้นแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา และมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข เช่นเดียวกับประเทศไทยของเราแล้ว จะคล้ายคลึงกัน

สิ่งสำคัญที่สุดในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา คือ พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่สมาชิกรัฐสภา แสดงความในพระราชหฤทัย ที่ทรงมุ่งหวังให้ผู้แทนปวงชนชาวไทยทำหน้าที่ของตน เสมือนหนึ่งพระบรมราชาบาทที่สมาชิกรัฐสภาน้อมรับใส่เกล้าใส่กระหม่อม ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสูงสุด

ความเป็นมา

รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา เป็นรัฐพิธีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีด้วยพระองค์เองหรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้ ท่ามกลางพระบรมวงศานุวงศ์ สมาชิกรัฐสภา และคณะทูตานุทูตประเทศต่าง ๆ ที่พำนักภายในราชอาณาจักร

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน บัญญัติให้ “ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภา เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก” และ “พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยทั่วไปครั้งแรกด้วยพระองค์เองหรือจะโปรดเกล้า

LIRT

โปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หลาย ๆ ฉบับที่ผ่านมา บัญญัติเกี่ยวกับ รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาไว้คล้ายคลึงกันตรงองค์ประธานผู้กระทำพิธีเปิดประชุม แต่สาระ ในการประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง เช่น ไม่ระบุชัดเจนว่า ให้กระทำรัฐพิธีในการเปิดประชุมสมัยใด ซึ่งก็ได้อาศัยธรรมเนียมปฏิบัติ โดยกระทำรัฐพิธี เปิดประชุมทุกครั้งที่เป็นการประชุมสมัยสามัญ นับจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ เป็นต้นมา บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ให้กระทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยสามัญ ประจำปีครั้งแรก ภายหลังจากที่ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้ง ทั่วไป

ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ ถือเป็นราชประเพณี ของไทยที่พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชพิธีที่สำคัญ โดยเฉพาะพระราชพิธีอันเกี่ยวกับการปกครองบ้านเมือง ซึ่งถือเป็นพระราชอำนาจ ของพระมหากษัตริย์โดยตรง ดังจะเห็นได้จากเมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชย์ พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งสภากรรมการองคมนตรีขึ้น และสภากรรมการองคมนตรีนี้ได้เปิดประชุมครั้งแรกในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๗๐ แม้ว่าพระองค์จะไม่ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดประชุมด้วยพระองค์เอง แต่พระราชทานพระราชดำรัสให้เจ้าพระยามหินทร ราชเลขาธิการ อัญเชิญไปอ่านในการเปิด ประชุม ดังพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า

“...ท่านยอมทราบแล้วว่าตำนานของกรุงสยามตั้งแต่โบราณกาลมา การปกครองประเทศย่อมอยู่ในพระราชอำนาจอันสิทธิขาดของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน พระองค์เดียว แต่เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น มีราชการมากขึ้น สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินก็ได้ ทรงแต่งตั้งผู้ที่ทรงวางพระราชฤทัยเป็นเสนาบดี ให้บังคับบัญชากระทรวง ทบวง การ ต่าง ๆ เพื่อปลดเปลื้องพระราชภาระ...”

หรือเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ได้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ ในขณะที่ยังไม่มียกบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับรัฐพิธี

LIRT

เปิดประชุม ได้อาศัยราชประเพณีไทยที่ถือปฏิบัติมาอย่างยาวนานมาใช้ในการเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้ โดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชกระแสรับสั่งให้เจ้าพระยามหิธร เสนาบดีกระทรวงมหรธาธร อัญเชิญไปอ่านเปิดการประชุมความว่า

“วันนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้ประชุมเป็นครั้งแรก นับว่าเป็นการสำคัญอันหนึ่งในประวัติศาสตร์ของประเทศอันเป็นที่รักของเรา ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านทั้งหลาย คงจะตั้งใจที่จะช่วยกันปรึกษาการงานเพื่อนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศสยามสืบไป และเพื่อรักษาความอิสราภาพของไทยไว้ชั่วฟ้าและดิน ข้าพเจ้าขออำนวยพรแก่บรรดาผู้แทนราษฎรทั้งหลายให้บริบูรณ์ด้วยกำลังกายกำลังปัญญา เพื่อจะได้ช่วยกันทำการให้สำเร็จตามความประสงค์ของเราและของท่าน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายอันเดียวกันทุกประการเทอญ”

รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๙๓ เป็นการประชุมสมัยวิสามัญของรัฐสภา ที่น่าสังเกตคือเป็นรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาที่มีขึ้นภายหลังพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเพียงไม่กี่วัน หลังจากนั้นวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๙๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนิน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกองค์ราชา ช่างวิถีสักขัตถ์แผ่นดิน

ไปยังประเทศสวีเดน เพื่อรับการรักษาจากแพทย์ ดังพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า

“...โดยที่สุขภาพของข้าพเจ้าในเวลานี้ยังไม่สมบูรณ์ และยังคงต้องการรักษาพยาบาลจากนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญอยู่ ข้าพเจ้าจึงมีความจำเป็นต้องเดินทางกลับไปยังสวีเดนในสองสามวันข้างหน้า และจะได้กลับมาในเวลาอันสมควร ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านทั้งหลายจะได้ตั้งใจในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่บ้านเมืองและประชาราษฎร์ โดยตั้งมั่นในสามัคคีธรรมและพร้อมใจกันร่วมมือในการดำเนินการของรัฐสภาให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศอันเป็นที่รักของเราให้วัฒนาสถาาวรสืบไป...”

ในระหว่างที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิได้ประทับภายในราชอาณาจักร คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เป็นผู้กระทำรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา โดยสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้ปรับแต่งบัลลังก์ที่ประธานนั่งขณะประชุมเป็นที่ประทับของประธาน คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั่งอยู่ด้านหน้าบัลลังก์

ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติกว่าหกทศวรรษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา ๓๓ ครั้ง ครั้งหลังสุดเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๘

รูปแบบของรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

ธรรมเนียมที่ปฏิบัติตั้งแต่แรกเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาจะกระทำ ณ ท้องพระโรงพระที่นั่งอนันตสมาคมเสมอมา สำนักพระราชวังจะออกหมายกำหนดการเป็นงานเสด็จพระราชดำเนิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูตที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททุกคนแต่งกายเต็มยศ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาถึงพระที่นั่งอนันตสมาคม รถยนต์พระที่นั่งเทียบที่อัฒจันทร์ด้านทิศตะวันตก ฝั่งพระที่นั่งอัมพรสถาน เสด็จผ่านท้องพระโรงหลัง แล้วเสด็จขึ้นประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์บน

LIRT

พระราชบัลลังก์ ภายใต้พญาลมहाเศวตฉัตรภายในพระวิสูตร ขณะที่ผู้มาเฝ้าทูล
ละอองธุลีพระบาททั้งหลายรอเฝ้าฯ อยู่ที่ห้องพระโรงหน้า หน้าพระวิสูตร เมื่อประทับ
พระราชบัลลังก์เรียบร้อยแล้ว มหาดเล็กก็รับ ขาวมานไชพระวิสูตร ขาวพนักงานประโคม
กระทั่งแตรมโหระทึก ทหารกองเกียรติยศถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญ
พระบารมี เมื่อสุดเสียงประโคมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราช
ดำรัสเปิดประชุมรัฐสภา จบแล้ว มหาดเล็กก็รับให้สัญญาณอีกครั้งหนึ่ง ขาวมานปิด
พระวิสูตร มีประโคมและสรรเสริญพระบารมีเช่นเดียวกับเมื่อเสด็จออก อันเป็นการ
สิ้นสุดของการเสด็จออกมหาสมาคมเพื่อทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาอย่าง
บริบูรณ์ด้วยพระราชอิสริยยศตามโบราณราชประเพณีของไทยโดยแท้จริง

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกองครักษ์ ข้าราชการผู้ปฏิบัติหน้าที่

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. ชีวิตและทรัพยากรแห่งแผ่นดินได้เบื่องพระยุคลบาท.

กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟ เพรส จำกัด, ๒๕๔๐.

กรุงเทพมหานคร. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการพัฒนากรุงเทพมหานคร

ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชซิง, ๒๕๔๐.

ธงทอง จันทรางศุ. พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ.

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๒๙.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน เล่ม ๒ การแบ่งแยกกฎหมายมหาชน -

เอกชน และพัฒนากฎหมายมหาชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : บีเจเพลท
โพรเซสเซอร์, ๒๕๓๘.

พูนศักดิ์ วรรณพงษ์. พระราชอำนาจพระมหากษัตริย์ไทย. กรุงเทพฯ : เค.พี. พริ้นติ้ง

จำกัด, ๒๕๓๘.

วิชญ์ เครื่องาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์,

๒๕๓๐.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ในหลวงกับการศึกษาไทย : ห้าทศวรรษ

ศิริราชสมบัติ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชซิง, ๒๕๔๐.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, กองกรรมาธิการ ๒. เปรียบเทียบบทบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์, ม.ป.ป.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐, กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์,

ม.ป.ป.

ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย. รวมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๓๕ - ๒๕๐๒ เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร : กองการพิมพ์, ม.ป.ป.

ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย. รวมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

๒๕๑๑ - ๒๕๓๔ เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร : กองการพิมพ์, ม.ป.ป.

พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อ บริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิต ของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี

Consumers' Behaviors Which Affected to Credit Cards Services of Financial
Institutions in Chonburi Province

ว่าที่พันตรี วิษณุ บุญมาร์ตัน

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการใช้สินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี และต้องการทราบเหตุผลของการเลือกใช้บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี โดยกำหนดขนาดประชากรจำนวน ๓๑,๖๘๖ คน ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๐๗ คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕

อาจารย์ประจำสาขาการจัดการธุรกิจและสารสนเทศ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑
โทรสาร ๐ ๓๘๓๙ ๕๐๔๘ e-mail:wiszanu@yahoo.com หรือ www.wiszanu.com

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคในจังหวัดชลบุรีที่นิยมใช้บัตรเครดิตส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอศรีราชาและเป็นเพศหญิงมากที่สุด มีอายุระหว่าง ๒๖-๓๐ ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพที่นิยมใช้บัตรเครดิตมากที่สุด คือ พนักงานเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ บาท มีการใช้บัตรเครดิตในการซื้อสินค้าและบริการสถานที่ส่วนใหญ่ที่มักใช้บัตรเครดิต คือ ห้างสรรพสินค้า เหตุผลที่ผู้บริโภคเลือกใช้บัตรเครดิตเป็นอันดับแรกคือ ต้องการความสะดวกสบาย

จากผลการศึกษาความคิดเห็นด้านความพึงพอใจของผู้บริโภคเกี่ยวกับสาเหตุของการเลือกใช้บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน โดยรวมพบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในการเลือกใช้บัตรเครดิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความพึงพอใจของบัตรเครดิตที่สามารถใช้แทนเงินสดในการซื้อสินค้าจากร้านค้าที่มีเครื่องหมายรับบัตรเครดิตทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้อย่างสะดวกสบาย สามารถเบิกเงินสดฉุกเฉินตามวงเงิน O/D ล่วงหน้าได้ สามารถใช้เป็นบัตร ATM ได้ในตัว ใช้เป็นส่วนลดตามร้านค้าต่างๆ ไม่ต้องพกพาเงินสดติดตัว มีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ยสูงถึง ๔๕ วัน มีการสะสมแต้มเพื่อแลกของรางวัล และมีบริการสอบถามข้อมูลบัตรเครดิตตลอด ๒๔ ชั่วโมง เหล่านี้มีความพึงพอใจที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริโภคมองถึงความสะดวกสบาย รวดเร็ว ประหยัดเวลาในการใช้จ่าย และนำมาเป็นเหตุผลในการตัดสินใจเลือกใช้บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน

ส่วนความพึงพอใจด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางเพราะเป็นเหตุผลที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ในทันที จึงไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญมากนัก โดยอายุ การศึกษา อาชีพและรายได้มีผลต่อการอนุมัติวงเงินของบัตรเครดิต จำนวนบัตรเครดิต ประเภทของบัตรเครดิต และลักษณะการใช้บัตรเครดิต ที่สถาบันการเงินนำมาพิจารณาในการอนุมัติบริการสินเชื่อบัตรเครดิต

จากผลข้างต้น ภาครัฐ ธนาकारแห่งประเทศไทย ต้องมีมาตรการที่เข้มงวดและเคร่งครัดในการควบคุมสถาบันการเงินต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่วางไว้ และสถาบันการเงินจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่วางไว้อย่างเคร่งครัดด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้บริโภค; บัตรเครดิต; สินเชื่อ; สถาบันการเงิน

LIRT

Abstract

The study about “Consumers’ Behaviors Which Affected to Credit Cards Services of Financial Institutions in Chonburi Province” aims to study behaviors of consumers using credit cards belong to financial institutions and reasons why they choose. Populations of study are 31,686 persons and sample groups are 395 persons.

Result of the study found that consumers who use credit cards are mostly women and live in Amphur Sriracha. The average age are between 26 – 30 years. The most level of education is in Bachelor degree. The most occupation is officers in private sectors. Their salaries are between 30,001 – 40,000 baht per month. They always use credit cards at department stores.

The first reason for using credit cards is easy to use. The result of the study about the satisfaction of consumers to choose for using credit cards is in level more. They can use credit cards instead of cash anywhere, such as several shops, both in-house and foreign countries. They can use it in many purpose such as withdraw cash without interest for 45 days, collect their using scores to exchange the prize. Furthermore, there is the call center for each of credit cards to give an advice and consult for customers’ problems all the time. This reflects that customers use credit cards when they need convenient, fast, and save times to pay for goods. Other satisfactions are in level fair. As the result, age education, occupation and salary affect to the permission to limit cash usage, the amount of credit cards holding per person, kinds of credit cards which are considered by financial institutions.

For these results, state and Bank of Thailand must accomplish strictly measure to control financial institutions.

Keywords : Consumers’ Behaviors; Credit Cards; Loan; Financial Institutions

บทนำ

ในปัจจุบันสถาบันการเงินต่าง ๆ มีการแข่งขันกันอย่างสูงในหลายด้าน ยกตัวอย่างเช่น การแข่งขันด้านการบริการ เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย การใช้อิเล็กทรอนิกส์ในการทำธุรกรรมต่างๆ ที่ลูกค้าไม่จำเป็นต้องมาที่ธนาคารเอง ธุรกิจบัตรเครดิตมีการแข่งขันที่ค่อนข้างสูงเช่นกัน ดังนั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่พยายามเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดของตนเอง โดยการออกบัตรเครดิตที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน เพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายผ่านบัตร รวมทั้งมีการส่งเสริมการตลาดที่แตกต่างกันด้วย เช่น การยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปี การคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำและมีเงินสดคืนให้ มีการส่งเสริมการตลาดร่วมกับร้านค้าต่าง ๆ (Co-promotion) เป็นต้น

บัตรเครดิต (credit card) คือ บัตรที่สถาบันการเงินออกให้กับลูกค้าที่เป็นสมาชิกของตน เพื่อนำบัตรเครดิตนี้ไปใช้ซื้อสินค้าหรือบริการยังร้านค้าหรือสถานบริการที่มีข้อตกลงเป็นสมาชิกกับสถาบันการเงินผู้ออกบัตรเครดิตนั้นตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินผู้ออกบัตรจะนำเงินสำรองทดแทนให้แก่ร้านค้าหรือสถานบริการไปก่อน ผู้ใช้บัตรเครดิตไม่จำเป็นต้องมีเงินในบัญชีธนาคารขณะนั้นด้วย แต่จะต้องนำเงินที่ใช้จ่ายเป็นค่าสินค้าหรือบริการไปชำระกับสถาบันการเงินผู้ออกบัตรเครดิตภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งในการถือบัตรเครดิตนั้น ผู้ถือบัตรจะได้รับสิทธิประโยชน์มากมาย ยกตัวอย่างเช่น มีอิสระในการใช้จ่าย สามารถซื้อสินค้าและบริการในสิ่งที่ต้องการได้ทันที รักษาระดับเงินสดในมือของผู้ถือบัตรได้ตามต้องการ ลดปัญหาความเสี่ยงในการนำเงินสดติดตัวไปเป็นจำนวนมากเพื่อซื้อสินค้า ซึ่งหากถูกโจรกรรมอาจสูญเสียเงินทั้งหมดไป ดัดปัญหาความกระวนกระวายของตนเมื่อต้องการซื้อสินค้าหรือบริการแต่เตรียมเงินไปไม่พอ และได้ระยะเวลาปลอดดอกเบี้ยในการใช้จ่ายเงินประมาณ ๔๕ วัน (ปาสิตา วิทย์สุภาเลิศ, ๒๕๔๓, หน้า ๑๔๓)

จะเห็นได้ว่า บัตรเครดิตนั้นสามารถอำนวยความสะดวกสบายให้กับผู้ใช้เป็นอย่างมาก ผู้ใช้สามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างเสรี แม้ว่าจะไม่มีเงินสดติดตัวเลยก็ตาม ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการใช้จ่ายเกินตัว เป็นหนี้สิน ซึ่งธนาคารจะต้องแบกรับภาระเหล่านี้ไว้ ในเรื่องนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า การเป็นหนี้สินของลูกค้าที่ทำให้ทางธนาคาร

LIRT

ต้องแบกรับไว้นั้นเกิดจากการอนุมัติบัตรเครดิตของผู้ให้บริการหายไป โดยเฉพาะลูกค้าบางคนที่มีบัตรเครดิตเกือบ ๑๐ ใบ โดยที่ไม่มีการควบคุม ตรวจสอบประวัติของลูกค้าที่มาใช้บริการให้ดีเสียก่อน (ประชา ตียะพัฒน์, ๒๕๔๗, หน้า ๑๔๗)

การปรับอัตราดอกเบี้ยจากร้อยละ ๑๘ เป็นร้อยละ ๒๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ผ่านมา การปรับอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เนื่องจากผู้บริโภคมีความอ่อนไหวอย่างมากต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดการณ์ภาพรวมธุรกิจบัตรเครดิตไว้ ดังนี้

ตารางที่ ๑.๑ ภาพรวมธุรกิจบัตรเครดิต ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕

	อัตราการขยายตัว % ปี ๒๕๔๕	อัตราการขยายตัว % ประมาณการ ปี ๒๕๕๐
จำนวนบัตรเครดิต	๕.๔๖%	๘.๒๕%
ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต	๑๗.๓๑%	๑๕.๑๖%
ยอดสินเชื่อคงค้างบัตรเครดิต	๑๕.๒๑%	๑๖.๖๓%
ปริมาณการเบิกเงินสดล่วงหน้า	๑๕.๕๔%	๑๖.๕๒%

ที่มา : ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมีความเห็นว่า ธุรกิจบัตรเครดิตยังคงต้องใช้กลยุทธ์ทางการตลาดมากขึ้น เพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมากขึ้น โดยเน้นจุดเด่นของประโยชน์การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตแทนเงินสด การใช้บัตรเครดิตเพื่อเป็นส่วนลดในการซื้อสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเพื่อรับหรือแลกของรางวัล เป็นต้น

ในขณะเดียวกันสถาบันการเงินคงต้องเพิ่มความระมัดระวังในเรื่องของความสามารถในการผ่อนชำระของผู้ใช้จ่ายผ่านบัตรในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ซึ่งเมื่อเกิดการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมากขึ้น ความเสี่ยงของสินเชื่อในระบบก็เพิ่มขึ้นด้วย

LIRT

แนวโน้มธุรกิจบัตรเครดิตในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราที่ลดลง ถึงแม้ว่าสถาบันการเงินแต่ละแห่งจะทำการตลาดอย่างหนัก เพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต แต่ผู้บริโภคยังคงมีความอ่อนไหวต่อแนวโน้มของเศรษฐกิจที่ยังคงชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริโภคมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้บริโภคนอกจากการใช้จ่ายบัตรเครดิตแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่น่าสนใจว่าจะส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวของธุรกิจบัตรเครดิตคือ การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศว่า ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๐ สถาบันการเงินที่ให้บริการบัตรเครดิตทุกกลุ่มต้องปรับขึ้น ยอดการผ่อนชำระขั้นต่ำของผู้ถือบัตรเดิม จากเดิมต้องชำระขั้นต่ำร้อยละ ๕ ของยอดค้างทั้งหมด เป็นการชำระขั้นต่ำร้อยละ ๑๐ ของยอดค้างทั้งหมด ซึ่งการปรับขึ้นยอดการผ่อนชำระขั้นต่ำอาจจะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคที่ผ่อนชำระบัตรเครดิตในเรื่องของความสามารถในการผ่อนชำระของลูกค้าผู้ถือบัตรได้ โดยเฉพาะในกลุ่มลูกค้าที่มียอดสินเชื่อคงค้างต่อบัตรสูงขณะที่รายได้อยู่ในระดับคงที่ ทำให้สถาบันการเงินต้องเพิ่มความระมัดระวัง ติดตามพฤติกรรมการผ่อนชำระของผู้ถือบัตรของตนอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เพื่อป้องกันความเสี่ยงของคุณภาพของสินเชื่อ หากเศรษฐกิจชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงินปัจจุบันมีการใช้บริการบัตรเครดิตเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลปริมาณบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๕๑ มีจำนวน ๑๒,๓๕๘,๓๘๓ บัตร และขยายตัวร้อยละ ๙.๘ เมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน ซึ่งแม้ว่าจะเพิ่มขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๘.๘ ในไตรมาสแรก แต่ก็ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๑๐.๑ ในปี ๒๕๕๐ ทั้งนี้เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มสถาบันการเงินพบว่า ปริมาณบัตรเครดิตของกลุ่มที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน หรือ Non-Bank มีอัตราค่อนข้างโดดเด่นกว่ากลุ่มอื่นในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๕๑ โดยมีจำนวนบัตรเครดิต ๖,๓๐๕,๐๐๖ บัตร โดยขยายตัวร้อยละ ๑๔.๓ (เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน) เพิ่มขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๑๔.๐ ในไตรมาสแรก และร้อยละ ๑๒.๒ ในปี ๒๕๕๐ และมีอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้นสูงกว่าระดับเฉลี่ยของปริมาณบัตรเครดิตทั้งระบบ ในขณะที่ปริมาณบัตรเครดิตของสถาบันการเงินมีการขยาย

LIRT

ฐานบัตรเครดิตที่ชะลอตัวลง คือ ในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๕๑ มีจำนวนบัตรเครดิตทั้งสิ้น ๔,๓๑๖,๑๘๑ บัตร และมีการเติบโตร้อยละ ๕.๐ (เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน) แม้ว่าจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓.๒ ในไตรมาสแรก แต่ก็ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๘.๕ ในปี ๒๕๕๐ และยังคงคาดว่าปริมาณบัตรเครดิตในระบบ ณ สิ้นปี ๒๕๕๑ น่าจะมีปริมาณบัตรเครดิตอยู่ที่ประมาณ ๑๒.๕ ล้านบัตร ขยายตัวร้อยละ ๓.๘ ชะลอตัวลงจากร้อยละ ๑๐.๑ ในปี ๒๕๕๐

ด้วยเหตุดังกล่าวการวิจัยครั้งนี้จึงต้องการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบัตรเครดิต โดยเน้นไปที่สถาบันการเงินเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่ถือบัตรเครดิตเป็นกลุ่มใดมากที่สุด และมีเหตุผลในการเลือกใช้บริการสินเชื่อเครดิตของสถาบันการเงินเนื่องมาจากสาเหตุใด และยังเป็นแนวทางในการป้องกันการก่อหนี้เสียที่อาจจะเกิดจากการใช้บริการสินเชื่อบัตรเครดิตในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน
๒. เพื่อศึกษาถึงเหตุผลที่ผู้บริโภคเลือกใช้บริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน
๓. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตสถาบันการเงิน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน โดยศึกษาเฉพาะผู้บริโภคที่ใช้บริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน ในพื้นที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

LIRT

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพ ๑.๑ กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

บริการสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบัน

ตัวแปรอิสระ

- เพศ
- อายุ
- การศึกษา
- อาชีพ
- รายได้

ตัวแปรตาม

- พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน
- ความพึงพอใจในการใช้บัตรเครดิตด้านต่างๆ เช่น บริการสอบถามข้อมูล มีเพื่อหมุนเวียนเงิน สามารถใช้ เป็นบัตร ATM ในตัว เป็นต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถาบันการเงิน หมายถึง สถาบันที่ทำธุรกิจในรูปแบบของการกู้ยืมและให้กู้ยืม หรือเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ให้กู้และผู้ขอกู้ โดยอาศัยเครื่องมือหรือตราสารทางการเงินและรับภาระการเสี่ยงจากการให้กู้ยืมแทน รายได้จากสถาบันการเงิน มาจากความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากผู้ขอกู้และอัตราดอกเบี้ยซึ่งได้จ่ายให้แก่ผู้ให้กู้

LIRT

บัตรเครดิต หมายถึง บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน ซึ่งถือเป็นบัตรเครดิตประเภทหนึ่งของบัตรเครดิตทั้งหมดที่สถาบันการเงินให้แก่ลูกค้า เป็นบัตรที่ใช้แทนเงินสดเพื่อนำไปซื้อสินค้าและบริการ ณ ร้านค้าที่มีข้อตกลงเป็นร้านค้าสมาชิกบัตรเครดิตกับสถาบันการเงิน

พฤติกรรม หมายถึง กิริยาของสิ่งมีชีวิตที่แสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า อันเป็นไปอย่างเหมาะสมเพื่อการอยู่รอดของชีวิต ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้ใช้บริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในจังหวัดชลบุรี

พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) หมายถึง การได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมภายนอก อันประกอบด้วยอิทธิพลจากเศรษฐกิจ ประชากร วัฒนธรรม ชนชั้นทางสังคม กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว รวมทั้งการส่งเสริมทางการตลาด

สินเชื่อบุคคล หรือ Personal Loan หมายถึง วงเงินสดสินเชื่อที่ธนาคารหรือสถาบันการเงินโอนเข้าบัญชีให้กับผู้ถือบัตร เมื่อการสมัครได้รับการอนุมัติ และมีการชำระคืนเป็นงวดๆ ละเอียดๆ กัน ตามที่ผู้สมัครระบุ เช่น ๓ เดือน ๖ เดือน ๑๒ เดือน ๑๘ เดือน ไปจนถึง ๖๐ เดือน แล้วแต่เงื่อนไขของธนาคารที่ยื่นใบสมัคร วงเงินกู้ส่วนใหญ่จะกำหนดไว้ที่ ๓-๕ เท่าของรายได้ต่อเดือนของผู้สมัครเอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของกลุ่มผู้บริโภคที่ใช้บริการสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในจังหวัดชลบุรี
๒. ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อบัตรเครดิตของผู้บริโภค
๓. ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต

LIRT

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อสินเชื่อบุคคลบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารในส่วนที่เป็นแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

๑. ความหมายและประวัติความเป็นมาของบัตรเครดิต
๒. ประเภทและลักษณะของบัตรเครดิต
๓. ความรู้และวิธีการนำบัตรเครดิตไปใช้เพื่อการเกิดประโยชน์
๔. แนวคิดเกี่ยวกับบัตรเครดิต
๕. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค
๖. แนวความคิดด้านกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ
๗. ความหมาย และทฤษฎีความพึงพอใจ
๘. ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
๙. แนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจ
๑๐. การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจบัตรเครดิต
๑๑. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการของธนาคาร สามารถสรุปได้ดังนี้

สันติ วิริยะรังสฤษฎ์ และเสริมศักดิ์ ศุกรวรรณ (๒๕๓๔) ได้ศึกษาวิจัยความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เหตุผลที่ผู้เลือกใช้บริการจากธนาคารบ่อยที่สุด เนื่องจากธนาคารอยู่ใกล้บ้าน สะดวกในการติดต่อ เหตุผลรองลงมาคือ การจ่ายเงินเดือนผ่านธนาคาร และพนักงานธนาคารให้บริการดี ธนาคารมีหลายสาขาสะดวกในการใช้บริการ และมีเครื่องบริการเงินด่วน ATM นอกจากนี้ยังพบว่า สาเหตุที่ลูกค้าไม่เกิดความพึงพอใจในการบริการของธนาคาร ได้แก่

LIART

๑. การบริการล่าช้า ไม่สะดวกในการรับบริการ ลูกค้ำที่เป็นเพศชายจะมี
ปัญหาด้านนี้ร้อยละ ๔๒.๕๐ ส่วนลูกค้ำที่เป็นเพศหญิง ๕๒.๓๐

๒. พนักงานไม่สุภาพ เป็นปัญหาในลูกค้ำเพศหญิงร้อยละ ๓๑.๖๐ ส่วนลูกค้ำ
เพศชายจะไม่พบปัญหาดังกล่าว

๓. ปัญหาจากเครื่องบริการเงินด่วน ATM ลูกค้ำที่เป็นเพศชายมีปัญหา
ร้อยละ ๒๑.๕๐ ส่วนเพศหญิงมีปัญหาร้อยละ ๕.๓๐

๔. ปัญหาเกี่ยวกับธนาคารมีสาขาน้อย พบเฉพาะลูกค้ำที่เป็นเพศหญิง
ร้อยละ ๕.๓๐

๕. ปัญหาอื่น ๆ ที่พบในลูกค้ำที่เป็นเพศหญิง

นาวิ อธิระชาญณรงค์ (๒๕๒๒) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ
เงินฝากเกี่ยวกับการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ พบว่า ผู้ใช้บริการเงินฝากของธนาคาร
พาณิชย์มักจะประสบปัญหาต่าง ๆ กับธนาคาร ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ปัญหาด้าน
บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงออกของพนักงานธนาคารต่อการให้บริการ เป็น
สาเหตุใหญ่ทำให้ผู้มาใช้บริการเกิดความไม่พอใจ ส่วนปัญหารองลงไป ได้แก่ ระเบียบ
ต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์บางอย่างก่อความยุ่งยากต่อผู้ให้บริการมาก ส่วนสิ่งจูงใจ
ที่ผู้ให้บริการนิยมมาใช้บริการ ได้แก่ ความสะดวกรวดเร็ว ความมั่นคงปลอดภัยของ
ธนาคาร ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษานี้ คือ ธนาคารต้องพัฒนาบุคลากรของธนาคาร
ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะด้านการแสดงออกต่อผู้ให้บริการ พนักงานจะต้อง
ใช้ความเอื้อเฟื้อ การปรับปรุงข้อบังคับต่าง ๆ ต่อการบริการความสะดวกมากขึ้น
ธนาคารจะต้องปรับปรุงให้บริการฝาก-ถอน ได้ในทุกสาขา บริการอีกประการหนึ่ง
ที่น่าสนใจ คือ เพิ่มความปลอดภัยแก่ผู้บริการที่จะฝาก-ถอน เงินจำนวนมาก

อำนวยการ มณีงาม (๒๕๔๒) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีความสำคัญ
ต่อการเลือกใช้บริการเงินฝากและอื่น ๆ จากธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง
พบว่า ลูกค้ำมาใช้บริการธนาคารส่วนใหญ่ เพศชายเฉลี่ยร้อยละ ๕๔.๓ เป็นโสดเฉลี่ย
ร้อยละ ๕๒.๐ มีอายุเฉลี่ย ๒๖-๓๕ ปี การศึกษาดำกว่าปริญญาตรีโดยเฉลี่ยร้อยละ ๓๒.๐
รายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ ร้อยละ ๔๔.๓ ผู้ใช้บริการเห็นว่า เลือกใช้ธนาคารด้วยเหตุผลที่อยู่

LIRT

ใกล้บ้าน หรือที่ทำงาน สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือก คือ อัตราดอกเบี้ย สิ่งที่ธนาคารพาณิชย์ ควรปรับปรุงคือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ประเภทบริการที่ใช้บ่อยที่สุดคือ ฝาก-ถอน เงินสด ด้านผู้ให้บริการ ผู้ใช้บริการเห็นว่า มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และการฝากง่าย - ถอนสะดวก ทำให้ประชาชนหันมาใช้บริการธนาคาร ส่วนจำนวนธนาคารพาณิชย์ ในเขตที่ศึกษาพบว่า มีปริมาณพอเหมาะ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เพศ อายุ รายได้ มีความสัมพันธ์ กับภาพลักษณ์ของธนาคารพาณิชย์ในการให้บริการเงินฝาก และอื่น ๆ และความมั่นใจ ที่จะฝากเงินกับธนาคารที่มีประวัติการดำเนินงานมาอย่างยาวนาน ยกเว้นเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความมั่นใจที่จะฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์

ดุขฎี มณีนัย (๒๕๔๕, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาในการใช้บัตร เครดิต : กรณีศึกษาธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา ในการใช้บัตรเครดิตธนาคารกรุงศรีอยุธยาด้านค่าธรรมเนียมมีปัญหาอยู่ในระดับมากนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของศูนย์วิจัยกรุงศรีอยุธยา จำกัด (๒๕๔๒, หน้า ๑๔) ซึ่งศึกษา ปัญหาจากการใช้บัตรเครดิต และพบว่า ปัญหาค่าธรรมเนียมเป็นปัญหาจากการใช้บัตร เครดิตมากเป็นอันดับ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๕๘ ของผู้ถือบัตร ซึ่งปัญหาด้านค่าธรรมเนียม ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากนี้ เป็นเพราะว่าธนาคารกรุงศรีอยุธยาได้มีการปรับเพิ่มค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับบัตรเครดิต เช่น การปรับอัตราดอกเบี้ยการผ่อนชำระเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ในปี ๒๕๔๑ ที่ผ่านมา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางดอกเบี้ย และในปี ๒๕๔๑ ธนาคารขึ้น ค่าปรับด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการลงโทษผู้ถือบัตรที่ไม่มีวินัยในการชำระหนี้ เช่น การขึ้นค่าปรับผิดนัดชำระ เพิ่มค่าธรรมเนียมในการเบิกเงินสด เป็นต้น ผู้ถือบัตรจึงจำเป็นต้องรับภาระค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นในหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน

จากผลการวิจัยรายชื่อที่พบว่า ความสะดวกรวดเร็วในการเบิกเงินสดเมื่ออยู่ ในภาวะเร่งรีบมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะว่าในสถานการณ์ที่เกิด ภาวะเร่งรีบผู้ถือบัตรต้องเสียเวลาเดินทาง เสียเวลากับระบบการจราจร เพื่อเบิกเงินจาก เคาน์เตอร์สาขาหรือตู้ ATM เงื่อนไขการชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำร้อยละ ๑๐ ไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท เมื่อเทียบกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะว่า ผู้ถือบัตรที่ประสบปัญหาในการใช้บัตรเครดิต ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

LIRT

มียอดหนี้บัตรเครดิตค่อนข้างสูง เช่น ๒๐๐,๐๐๐ บาท หนี้ที่ต้องชำระขั้นต่ำร้อยละ ๑๐ จะเท่ากับ ๒๐,๐๐๐ บาท ซึ่งสูงเกินไปในภาวะวิกฤติของเศรษฐกิจในขณะนี้ และผู้ถือบัตรบางรายไม่สามารถชำระหนี้ได้ เนื่องจากตกรงาน การเบิกเงินสดล่วงหน้าผ่านเคาน์เตอร์สาขาของธนาคารได้ในวันทำการของธนาคารมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ถือบัตรไม่ได้รับความสะดวกเนื่องจากผู้ถือบัตรไม่ใช่ลูกค้าของสาขาที่ไปใช้บริการถอนเงินสด เจ้าหน้าที่ธนาคารจึงไม่ให้ความสะดวกเท่าที่ควร และการเบิกเงินสดจากเคาน์เตอร์สาขานั้น ทำได้เฉพาะวันเวลาทำการของธนาคารเท่านั้น จึงทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในภาวะเร่งรีบที่ต้องการใช้เงิน

ไพฑูรย์ เหลืองรุ่งอุดม (๒๕๔๑) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียของธนาคาร กรณีศึกษา ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาบางปะกง ผลการวิจัยพบว่า นับตั้งแต่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอ เอ็ม เอฟ) เข้ามามีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ด้วยการกำหนดกรอบต่าง ๆ ผ่านทางธนาคารแห่งประเทศไทย โดยใช้มาตรการเข้มงวดทางด้านการเงิน - การคลัง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะสถาบันการเงินได้กลายเป็นปัจจัยต้น ๆ ที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็น พี แอล) ยิ่งขยับตัวสูงชันมาก ทั้งนี้ศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์ลูกหนี้โดยตรง

วุฒิชัย เชื้อวงศ์พรหม (๒๕๔๓) ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้บัตรเครดิตในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า เพศชายใช้บัตรเครดิตบ่อยกว่าเพศหญิง กลุ่มอายุที่ใช้บัตรเครดิตมากที่สุดคือ อายุ ๓๑-๕๐ ปี การใช้บัตรเครดิตในสังคมไทยใช้เพื่อซื้อสินค้ามากกว่าซื้อบริการ การใช้บัตรเครดิตในสังคมไทยมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้

ปรวีร์ หัตถกรรม (๒๕๔๑) ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต พบว่า กิจกรรมที่ใช้บัตรเครดิตมากที่สุด คือ การใช้บัตรซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภค และพบว่าเพศหญิงมีการใช้บัตรมากกว่าเพศชาย สถานภาพโสดใช้บัตรเครดิตมากกว่า

LIRT

สมรส การศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีใช้บัตรเครดิตมากกว่าระดับการศึกษาอื่น และรูปแบบการชำระเงินคืนในปัจจุบันแบบผ่อนชำระมากกว่าชำระเต็มจำนวน

ภาณุรัตน์ รัตนวราหะ (๒๕๕๐) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของผู้ถือบัตรเครดิต : กรณีศึกษา พนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคทั้งสองกลุ่มมีอาชีพที่มีพฤติกรรมการบริโภคที่เพิ่มขึ้นเมื่อมีบัตรเครดิต และในการบริโภคที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นการใช้จ่ายในหมวดสินค้าเครื่องนุ่งห่มและเครื่องแต่งกายเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มผู้ถือบัตรเครดิตซึ่งเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมีพฤติกรรมการบริโภคเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มข้าราชการ โดยรายได้ถือเป็นปัจจัยหลักที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการบริโภคของผู้ถือบัตรเครดิตทั้งสองกลุ่ม

ทัศนวรรณ แจ้ทอง (๒๕๕๖) ได้ศึกษาการใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าธรรมเนียมแรกเข้าและความสะดวกของสถานที่รับชำระ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริโภคพิจารณาในการสมัคร ผู้บริโภคที่ใช้บัตรเครดิตเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการให้ความสำคัญกับค่าธรรมเนียมในการเบิกถอนเงินสดน้อยกว่า ผู้บริโภคที่ใช้บัตรเครดิตเพื่อเบิกถอนเงินสดอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับที่ผู้บริโภคที่ชำระคืนเต็มจำนวนให้ความสำคัญกับอัตราดอกเบี้ยน้อยกว่าผู้บริโภคที่ชำระคืนเพียงบางส่วนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ผลการศึกษา พบว่า ประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับจากบัตรเครดิตในเรื่องการลดความเสี่ยงในการถือเงินและความสะดวกในการชำระสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าสูงมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินขั้นต่ำที่ผู้บริโภคตัดสินใจชำระผ่านบัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญ

วุฒิชัย เชื้อวงศ์พรหม (๒๕๕๓) ศึกษาการใช้บัตรเครดิตในสังคมไทย ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศ และอายุกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้บริโภคภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตเพื่อซื้อสินค้ามากกว่าการซื้อบริการความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นทางสังคมไทย พบว่า เพศชายใช้บัตรเครดิตน้อยกว่าเพศหญิง กลุ่มอายุที่ใช้บัตรเครดิตมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ ๓๑ - ๕๐ ปี การใช้บัตรเครดิตในสังคมไทย ใช้เพื่อซื้อสินค้ามากกว่าบริการ การใช้บัตรเครดิตของคนไทยมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และรายได้

LIRT

ภาณุรัตน์ รัตนวราหะ (๒๕๔๐) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคของผู้ถือบัตรเครดิต พบว่า ผู้บริโภคมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่เพิ่มขึ้นเมื่อมีบัตรเครดิต และการบริโภคที่เพิ่มขึ้นเป็นการใช้จ่ายในหมวดสินค้าเครื่องนุ่งห่ม

สุมาส วงศ์สุนพรัตน์ (๒๕๔๕) วิจัยเจาะลึกเรื่องการใช้จ่ายของผู้บริโภค หรือ Consumer Decision Regarding all Critical Financial Aspects พบว่า จากการสำรวจการใช้จ่ายของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๕๐ คน ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ พบว่า คนกรุงเทพฯ มีแนวโน้มใช้จ่ายเกินตัว โดยเฉลี่ยคนกรุงเทพฯ มีหนี้สินประมาณร้อยละ ๓๕.๖ คิดเป็นมูลค่าหนี้สิน ๔๒๖,๒๐๓ บาทต่อคน ทั้งนี้ เมื่อจำแนกรายได้ของผู้ที่เป็นหนี้ พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อเดือน จะมีหนี้สินต่อคน ๑๔๐,๐๐๐ บาท ขณะที่ผู้มีรายได้ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท จะมีหนี้สินจำนวน ๓๓๐,๑๖๗ บาทต่อคน และผู้มีรายได้ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ บาท จะมีหนี้สินประมาณ ๓๑๐,๘๒๕ บาท โดยอาชีพราชการเป็นอาชีพที่มีหนี้สินมากที่สุด เฉลี่ยร้อยละ ๔๑.๘๑ มูลค่าหนี้เฉลี่ยต่อคน ๔๘๗,๘๖๙ บาท ส่วนพนักงานเอกชนมีหนี้สินเฉลี่ยร้อยละ ๓๒.๑๖ ค่าหนี้เฉลี่ย ๓๓๔,๖๒๘ บาท ขณะที่เจ้าของกิจการมีหนี้สินโดยเฉลี่ยร้อยละ ๔๒.๒๐ มูลค่าหนี้เฉลี่ย ๕๓๙,๙๐๙ บาท เข้าถึงสินเชื่อง่ายกระตุ้นการใช้จ่ายสาเหตุที่ประชาชนใช้จ่ายเงินเกินตัวมาจากนโยบายของภาครัฐ เช่น เร่งให้ธนาคารรับปล่อยสินเชื่อโครงการกองทุนหมู่บ้าน

นอกจากนั้น การหันมาปล่อยสินเชื่อส่วนบุคคลบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ ยังทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินได้ง่ายขึ้น กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ ๔๒.๙ เป็นผู้มีบัตรเครดิต และมากกว่าร้อยละ ๔๕ ต้องการได้วงเงินบัตรเครดิตสูงถึง ๒ เท่า จากรายได้ประจำ ขณะที่ร้อยละ ๒๖ ต้องการวงเงินจากบัตรเครดิต ๓ เท่า จากรายได้ประจำ แสดงว่า ผู้บริโภคมีความต้องการวงเงินที่จะมาใช้จ่ายเกินตัวอย่างมาก คนกรุงเทพฯ นิยมกู้เงินเพื่อบริโภค ในส่วนของการกู้ยืมเงินนั้น ส่วนใหญ่ผู้บริโภคจะนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมมาใช้ในการบริโภคถึงร้อยละ ๗๗.๓ ขณะที่กู้เงินเพื่อลงทุนเพียงร้อยละ ๒๒.๗ เท่านั้น ซึ่งเท่ากับเป็นการละลายเม็ดเงินที่ไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทนเพิ่ม และเมื่อพิจารณาร่วมกับผลการวิจัยที่ชี้ว่าผู้บริโภคมีแนวโน้มใช้จ่ายเกินตัวแล้ว ทำให้เสี่ยงต่อการที่ประชาชนจะไม่

LIRT

สามารถชำระหนี้ได้ เมื่อถึงเวลาหนึ่งจะทำให้เกิดฟ้อง訴แตกในระดับรากหญ้า ซึ่งจะมีผลร้ายแรงกว่าการเกิดวิกฤติฟ้อง訴แตกในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่ล้ม บริษัทใหญ่ที่ล้มสามารถเข้าแผนฟื้นฟู ขยายทรัพย์สินใช้หนี้ แต่ประชาชนธรรมดาจะไม่สามารถใช้หนี้ได้ ซึ่งหากรวมเป็นจำนวนมากเข้าจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจได้

มีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจจากผู้วิจัยคือ การเกิดวิกฤติในระดับรากหญ้าจะส่งผลกระทบต่อแรงต่อเนื่องไปยังผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกภาพลวงตาจากตัวเลขการบริโภคที่สูงและตัดสินใจขยายการลงทุน เพื่อรองรับกับการบริโภคที่สูงขึ้น เมื่อเกิดวิกฤติในระดับรากหญ้า จะทำให้ผู้ประกอบการที่ขยายการลงทุนไม่สามารถขายสินค้าได้ ไม่สามารถใช้หนี้สถาบันการเงินได้ ก่อให้เกิดวิกฤติผู้ประกอบการคล้ายกับวิกฤติเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ กลายเป็นโศกนาฏกรรมคูณสอง (Double Jeopardy) แม้การใช้จ่ายที่เกินตัวของผู้บริโภคจะส่งผลดีในด้านภาระกระตุ้นเศรษฐกิจ ทำให้ตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้น ผู้ประกอบการสามารถขายสินค้าได้มากขึ้นก็จริง แต่จะเป็นสถานการณ์ระยะสั้นเท่านั้น เพราะผู้บริโภคยังไม่มีความรู้ด้านการบริหารเงินที่เพียงพอ และการขยายตัวของการบริโภคที่รวดเร็วทั้ง ๆ ที่ผู้บริโภคไม่สามารถบริหารเงินได้ดี ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการส่งสัญญาณอันตรายต่อเศรษฐกิจ ผลวิจัยยังระบุว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ด้านการบริหารเงินที่เพียงพอ ประชาชนมีสัดส่วนการออมค่อนข้างสูง ขณะที่การนำเงินไปลงทุนค่อนข้างต่ำ โดยอัตราการออมมีถึงร้อยละ ๘๗.๒ ซึ่งข้าราชการจะมีสัดส่วนในการออมสูงที่สุดถึงร้อยละ ๘๑.๘๑ พนักงานเอกชนจะมีสัดส่วนการออม ร้อยละ ๗๕.๗๒ ขณะที่เจ้าของกิจการจะมีสัดส่วนการออมร้อยละ ๗๕.๗๒ ซึ่งนับว่าสูงมากในขณะที่ดอกเบี้ยให้ผลตอบแทนต่ำ ทั้งที่ควรลดการออมและหันนำเงินมาลงทุนเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทุกฝ่ายควรติดตามตัวเลขและวิเคราะห์วิจัยอย่างใกล้ชิด รวมทั้งควรพิจารณาถึงการนำทฤษฎีจากต่างประเทศที่เกี่ยวกับการกระตุ้นบริโภค หรือการขยายมาใช้ว่าเหมาะสมหรือไม่ เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์ต่าง ๆ ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง พร้อมกันนี้ยังต้องให้การศึกษาด้านการบริหารจัดการการเงินกับภาคประชาชนให้มากขึ้นด้วย กรณีที่ธนาคารพาณิชย์เร่งปล่อยสินเชื่อบุคคล ส่วนใหญ่จะไม่พิจารณาถึงความพร้อมว่า คนไทยสามารถบริหารเงินได้หรือยัง ก็เสี่ยงต่อการเกิดหนี้สูญ

LIRT

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการออกแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคที่ใช้บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี จำนวน ๓๑,๖๘๖ คน

๒. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคที่ใช้บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน คำนวณจากสูตรของ Yamane ความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ ๑๐ ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน ๑๐๓ คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยลูกค้าที่มาใช้บริการในช่วงระหว่างวันที่ ๒๘ สิงหาคม ถึง ๔ กันยายน ๒๕๕๑ การคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรขามาเน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ประชากร

E = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม

เพราะฉะนั้น ขนาดตัวอย่าง

$$\begin{aligned} & \frac{31,686}{1 + (31,686) \cdot 0.1^2} \\ & = 100 \text{ คน} \end{aligned}$$

LIRT

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น แบบสอบถามมีองค์ประกอบ ๔ องค์ประกอบ ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้ ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ ๒ ข้อมูลด้านการใช้บัตรเครดิต

ตอนที่ ๓ เหตุผลที่ผู้บริโภคเลือกใช้บริการสินเชื่อเครดิตของสถาบันการเงิน

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะ

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในจังหวัดชลบุรี ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามกับผู้สนใจบัตรเครดิตให้ตอบแบบสอบถามและขอรับคืนทันที ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ติดต่อโดยตรงตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บข้อมูล แบบสอบถามจำนวน ๓๔๕ ชุด แต่สามารถรวบรวมแบบสอบถามได้ ๑๐๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๒๙ ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) ๙๕ % ค่าความเคลื่อน ± ๑๐ % ก็จะได้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ ๑๐๐ (ค่าจากการเปิดตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane)

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

(1) สมการร้อยละ ร้อยละ (%) =
$$\frac{X \times 100}{N}$$

X = จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

(2) ค่าเฉลี่ย
$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{x} = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

(3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ได้อยู่ในรูปของตารางแจกแจงความถี่

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x = ข้อมูลแต่ละจำนวน

\bar{x} = ค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลในชุดนั้น

n = จำนวนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

(4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่อยู่ในรูปของตารางแจกแจงความถี่

$$S = i \sqrt{\frac{n \sum fd^2 - (\sum fd)^2}{n(n-1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = จำนวนข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

n = จำนวนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

i = อันตรภาคชั้น (ช่วงห่างของข้อมูลในแต่ละชั้น)

f = ความถี่ในแต่ละอันตรภาคชั้น

d = $\frac{\text{ค่ากึ่งกลางอันตรภาคชั้น} - \text{ค่าเฉลี่ยสมมติ}}$

อันตรภาคชั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (The Statistical Package for the Social Sciences) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ ภูมิลำเนา อายุการทำงาน
- วิเคราะห์ความคิดเห็นพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงิน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปรผล โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
๕.๕๑ - ๕.๐๐	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
๓.๕๑ - ๔.๕๐	ระดับความพึงพอใจมาก
๒.๕๑ - ๓.๕๐	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
๑.๕๑ - ๒.๕๐	ระดับความพึงพอใจน้อย
๑.๐๐ - ๑.๕๐	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการศึกษาและวิจัย

ผลการศึกษา

๑. ข้อมูลทั่วไป คือ

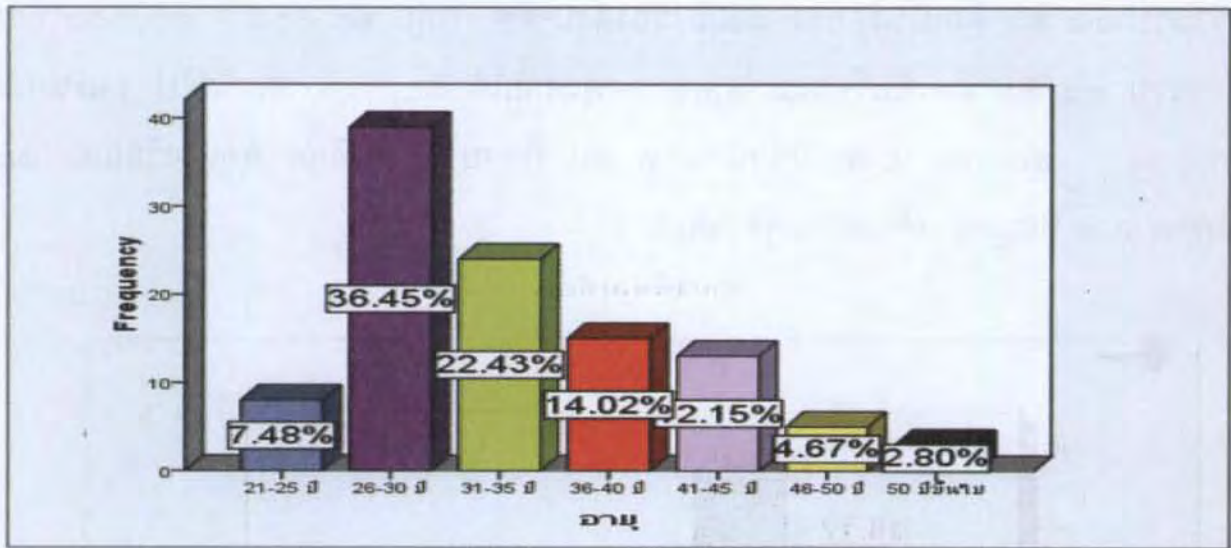
๑.๑ เพศ กลุ่มเพศหญิงมีจำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘ เพศชายมีจำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑

๑.๒ อายุ กลุ่มที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๒๖ - ๓๐ ปี มีจำนวนมากที่สุด ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔ รองลงมาคือ กลุ่มอายุ ๓๑ - ๓๕ ปี มีจำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕ และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘ ดังภาพ ๑.๒ ข้อมูลทางด้านอายุ

LIRT

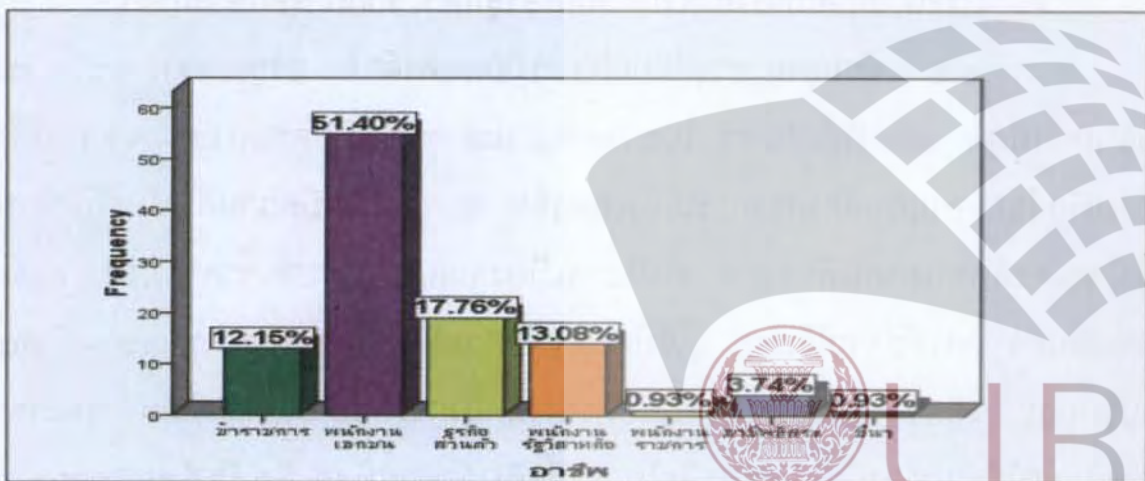
อายุ

๑.๓ ระดับการศึกษา กลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕ รองลงมาคือ ระดับการศึกษาปริญญาโท มีจำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒ และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙

๑.๔ สถานภาพ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสมากที่สุด มีจำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔ รองลงมา คือ โสด มีจำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓ และน้อยที่สุด คือ หย่าร้าง มีจำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๙

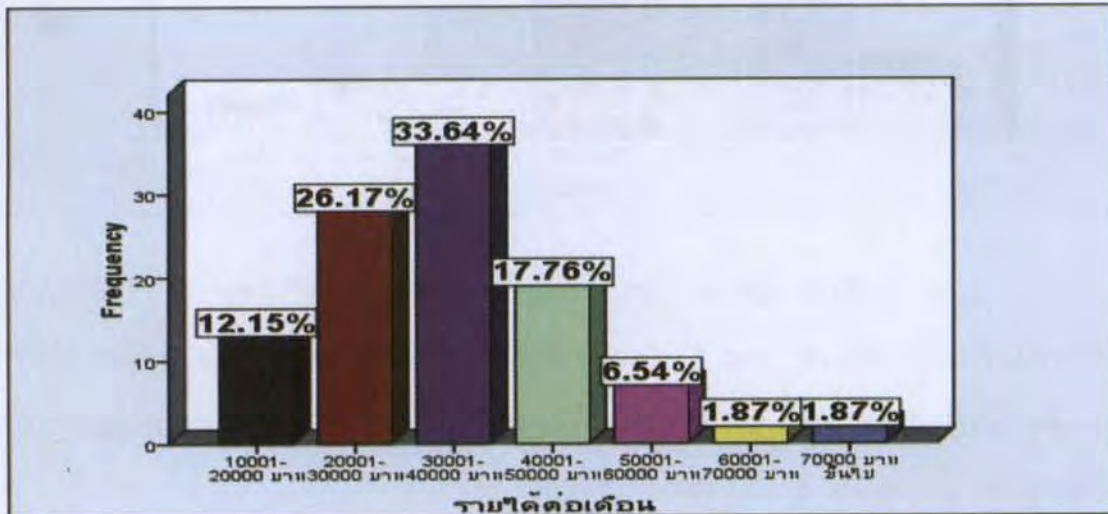
๑.๕ อาชีพ กลุ่มอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔ รองลงมาคือ กลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘ และกลุ่มที่จำนวนน้อยที่สุดคือ พนักงานราชการ มีจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙ ดังภาพ ๑.๓ ข้อมูลทางด้านอาชีพ

๑.๖ รายได้ กลุ่มรายได้ ๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ บาท มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖ รองลงมาคือ กลุ่ม ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒ กลุ่มรายได้ ๓๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป และรายได้ ๖๐,๐๐๑ - ๗๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๒ คน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑.๘ ดังภาพ ๑.๔ ข้อมูลทางด้านรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน

๑.๗ ภูมิภาค กลุ่มที่มีการใช้บัตรเครดิตมากที่สุดจะมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอศรีราชา มีจำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อบริการสินเชื่อเครดิตของสถาบันการเงิน มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

๑. ประเด็นด้านการมีบัตรเครดิตของลูกค้า จากการศึกษาพบว่า

๑.๑ ด้านอายุ อายุที่นิยมในการมีบัตรเครดิตคือ อายุระหว่าง ๒๖ - ๓๐ ปี มีจำนวนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ในช่วงอายุดังกล่าวนิยมมีบัตรเครดิต จากการศึกษาความสัมพันธ์ของอายุกับลักษณะการใช้บัตรเครดิต พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับลักษณะการใช้บัตรเครดิตของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้อาจเนื่องจากความต้องการความสะดวกสบายในการซื้อสินค้า การใช้จ่ายใช้สอย ผู้ใช้บัตรเครดิตส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๖ - ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕ มีลักษณะการใช้บัตรเครดิตในการซื้อสินค้ามากที่สุด และระบุว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้ใช้บัตรเครดิตในการซื้อสินค้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๗

๑.๒ ด้านการศึกษา ผู้ที่ใช้บริการบัตรเครดิตมากที่สุดมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕ อาจเป็นไปได้ว่ามีผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับนี้มากกว่าในระดับอื่น แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับนี้ทั้งหมดจะเป็นผู้ใช้บริการบัตรเครดิตมากที่สุด เป็นเพียงการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งจะมองในประเด็นเรื่องด้านรายได้ต่อเดือนของผู้สมัครบัตรเครดิตมากกว่า

๑.๓ ด้านอาชีพ อาชีพที่นิยมมีบัตรเครดิตมากที่สุดคือ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔ อาจเป็นเพราะอาชีพดังกล่าวอาจมีฐานเงินเดือนที่สามารถทำบัตรเครดิตได้ และอาจมีผลเกี่ยวกับค่านิยมในองค์กรหรือเพื่อร่วมงานซึ่งส่วนใหญ่นิยมมีบัตรเครดิต

๑.๔ ด้านรายได้ต่อเดือน ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง ๓๐,๐๐๑- ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นผู้มีบัตรเครดิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖ เพราะผู้ที่มีรายได้ในระดับนี้สามารถที่จะมีบัตรเครดิตได้ และมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการการเงินของตัวเองได้แล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีรายได้ในระดับนี้ใช้บัตรเครดิตในการตอบสนองความต้องการของตนเองในการจับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่ตนต้องการจะได้

๒. ประเด็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธนาคาร

เนื่องจากในปัจจุบันมีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของสถาบันการเงินและที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (non - bank) กันอย่างสูง เพื่อต้องการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและเพื่อความเป็นผู้นำทางบัตรเครดิต ทำให้มีการแจก แถม สิ่งของต่าง ๆ ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสถาบันการเงินต่าง ๆ และจูงใจด้วยอัตราการปลอดดอกเบี้ย หรือดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่จูงใจในการเป็นสมาชิกบัตรด้วยกันทั้งสิ้น จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องหยุดสถานการณ์การแข่งขันที่รุนแรงของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตต่าง ๆ ด้วยการออกมาตรการที่เข้มข้นยิ่งขึ้น แต่ก็ไม่ได้ทำให้ธุรกิจบัตรเครดิตหยุดความร้อนแรงลงไปได้มากนัก แต่ในส่วนของธนาคารกสิกรไทยนั้น ก็ได้มีมาตรการในการตรวจสอบข้อมูลลูกค้าที่เคร่งครัด เพื่อลดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของบัตรเครดิตให้ลดจำนวนลงไป เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบธนาคารต่อไปในอนาคต ซึ่งจากการศึกษาพบว่า หากลูกค้าไม่ชำระค่าใช้จ่ายบัตรเครดิตภายในระยะเวลาที่กำหนด ธนาคารจะส่งเอกสารการทวงถามเพื่อให้ลูกค้าชำระหนี้ ๑-๓ ครั้ง แต่หากยังไม่มี การติดต่อกับธนาคารอีกก็จะระงับการใช้บัตรเครดิตในทุกกรณี และธนาคารจะดำเนินการฟ้องร้องจนคดีเป็นที่สิ้นสุด

๓. ระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่เลือกใช้บริการเครดิตในภาพรวมรายชื่อ
ดังแสดงในตาราง

ตาราง ๑.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในการ
เลือกใช้บริการเครดิตเป็นรายชื่อและโดยรวม

เหตุผลที่เลือกใช้บริการเครดิต	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	ระดับความพึง พอใจ	ลำดับ
๑. มีบริการสอบถามข้อมูล ๒๔ ชม.	๔.๐๒๘๐	๐.๖๗๕๓๒	มาก	๑
๒. มีบริการสอบถามข้อมูล ๒๔ ชม. สามารถใช้แทนเงินสดในการซื้อสินค้า ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	๓.๕๗๒๐	๐.๕๒๒๒๕	มาก	๒
๓. มีเพื่อหมุนเงิน	๓.๘๒๒๔	๑.๐๒๖๒๐	มาก	๓
๔. สามารถใช้เป็นบัตร ATM ในตัว	๓.๗๖๖๔	๐.๕๐๖๗๘	มาก	๔
๕. การชำระรายการใช้จ่ายด้วยเงินสด	๓.๗๕๗๐	๐.๘๕๕๐๗	มาก	๕
๖. มีความปลอดภัยในการใช้บัตร	๓.๗๔๗๗	๐.๘๘๐๕๔	มาก	๖
๗. ไม่ต้องพกเงินสดติดตัวมาก	๓.๗๔๗๗	๐.๘๑๓๗๒	มาก	๗
๘. สามารถเบิกเงินสดฉุกเฉินตามวงเงิน O/D ล่วงหน้าได้	๓.๗๔๗๗	๐.๗๐๑๖๖	มาก	๘
๙. มีระยะเวลาในการปลอดดอกเบี้ยสูงถึง ๔๕ วัน	๓.๗๑๕๖	๐.๘๑๐๒๕	มาก	๙
๑๐. ใช้เป็นส่วนลดตามร้านค้าและสถานที่ ต่างๆ	๓.๖๖๓๖	๐.๘๑๑๕๘	มาก	๑๐
๑๑. สามารถสะสมแต้มเพื่อแลกของรางวัล	๓.๖๓๕๕	๐.๗๖๕๖๒	มาก	๑๑
๑๒. การชำระรายการผ่านบัญชีทาง ธนาคาร	๓.๖๒๖๒	๐.๕๕๕๕๕	มาก	๑๒
๑๓. ขั้นตอนในการสมัครไม่ยุ่งยาก	๓.๖๐๗๕	๐.๘๔๔๐๔	มาก	๑๓
๑๔. สามารถเลือกเงื่อนไขในการชำระได้	๓.๕๕๘๑	๐.๘๔๕๑๘	ปานกลาง	๑๔
๑๕. สะดวกรวดเร็วในการเบิกเงินสด	๓.๕๖๐๗	๐.๘๒๖๑๕	ปานกลาง	๑๕
๑๖. เพื่อยกระดับฐานะทางสังคม	๓.๔๕๕๓	๐.๗๖๕๓๕	ปานกลาง	๑๖
๑๗. ชำระรายการใช้จ่ายผ่านทางโทรศัพท์	๓.๓๒๗๑	๐.๐๑๖๖๑	ปานกลาง	๑๗
๑๘. ประกันอุบัติเหตุระหว่างทาง	๓.๑๗๗๖	๐.๘๒๒๒๒	ปานกลาง	๑๘
๑๙. ใช้ซื้อสินค้าทางไปรษณีย์	๓.๐๐๕๓	๐.๕๘๕๗๐	น้อยที่สุด	๑๙
รวม	๓.๑๑๗๖	๐.๗๕๘๐๕	มาก	๖

จากตาราง ๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่เลือก
ใช้บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมาก
($\bar{x} = ๔.๐๒๘๐$) เป็นลำดับที่ ๑ ในเรื่อง มีบริการสอบถามข้อมูล ๒๔ ชั่วโมง และลำดับที่ ๒
พบว่า มีความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๕๗๒๐$) ในเรื่อง มีบริการสอบถามข้อมูล ๒๔ ชม.
สามารถใช้แทนเงินสดในการซื้อสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ลำดับที่ ๓ พบว่า
อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๘๒๒๔$) ในเรื่อง มีเพื่อหมุนเงิน ลำดับที่ ๔ พบว่า อยู่ใน
ระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๗๖๖๔$) ในเรื่อง สามารถใช้เป็นบัตร ATM ในตัว ลำดับที่ ๕ พบว่า
อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๗๕๓๐$) ในเรื่อง การชำระรายการใช้จ่ายด้วยเงินสด
ลำดับที่ ๖ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๗๔๗๗$) ในเรื่อง มีความปลอดภัย
ในการใช้บัตร ลำดับที่ ๗ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๗๔๗๗$) ในเรื่อง
ไม่ต้องพกเงินสดติดตัวมาก ลำดับที่ ๘ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๗๔๗๗$)
ในเรื่อง สามารถเบิกเงินสดฉุกเฉินตามวงเงิน O/D ล่วงหน้าได้ ลำดับที่ ๙ พบว่า อยู่ในระดับ
พึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๗๑๙๖$) ในเรื่อง มีระยะเวลาในการปลอดดอกเบี้ยสูงถึง ๔๕ วัน ลำดับ
ที่ ๑๐ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๖๖๓๖$) ในเรื่อง ใช้เป็นส่วนลดตาม
ร้านค้าและสถานที่ต่างๆ ลำดับที่ ๑๑ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๖๓๕๕$)
ในเรื่อง สามารถสะสมแต้มเพื่อแลกของรางวัล ลำดับที่ ๑๒ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจมาก
($\bar{x} = ๓.๖๒๖๒$) ในเรื่อง การชำระรายการผ่านบัญชีทางธนาคาร ลำดับที่ ๑๓ พบว่า
อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = ๓.๖๐๓๕$) ในเรื่อง ขั้นตอนในการสมัครไม่ยุ่งยาก ลำดับที่ ๑๔
พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๕๔๘๑$) ในเรื่อง สามารถเลือกเงื่อนไขในการ
ชำระได้ ลำดับที่ ๑๕ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๕๖๐๗$) ในเรื่อง สะดวก
รวดเร็วในการเบิกเงินสด ลำดับที่ ๑๖ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๔๕๕๓$)
ในเรื่อง เพื่อยกระดับฐานะทางสังคม ลำดับที่ ๑๗ พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง
($\bar{x} = ๓.๓๒๗๑$) ในเรื่อง ชำระรายการใช้จ่ายผ่านทางโทรศัพท์ ลำดับที่ ๑๘ พบว่า อยู่ใน
ระดับพึงพอใจปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๑๗๗๖$) ในเรื่อง ประกันอุบัติเหตุระหว่างทาง ลำดับที่ ๑๙
พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{x} = ๓.๐๐๙๓$) ในเรื่อง ใช้ซื้อสินค้าทางไปรษณีย์

LIRT

ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับเหตุผลที่ผู้บริโภคเลือกใช้บัตรเครดิตของบริการสินเชื่อบุคคลของสถาบันการเงิน จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ($X = ๓.๑๑๗๖$, $S.D. = ๐.๓๕๘๐๕$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

- รัฐบาลควรส่งเสริมแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้มากขึ้นให้กับประชาชนชาวชลบุรีที่มีบัตรเครดิตและมีภาระหนี้สินสูง โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ประการ คือ ๑. มีภูมิคุ้มกัน ๒. มีเหตุผล ๓. พอประมาณ
- รัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีการกำหนดนโยบายข้อบังคับที่เกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตให้มากกว่าเดิม เช่น ควบคุมอัตราดอกเบี้ยไม่ให้เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าสถาบันการเงินทำผิด ต้องมีบทลงโทษ
- กลุ่มลูกค้าที่ใช้บริการบัตรเครดิตควรเป็นกลุ่มที่มีกำลังการใช้ที่เหมาะสม
- ให้ความรู้กับลูกค้าอย่างชัดเจนถูกต้องในเรื่องของเงื่อนไขการใช้บัตรเครดิต และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อการใช้บัตรเครดิตอย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการใช้บัตรเครดิตที่ผิดวัตถุประสงค์ ป้องกันการเสียหายที่จะเกิดกับสถาบันการเงิน
- ปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อมารองรับการบริการให้เอื้อประโยชน์ต่อลูกค้ามากที่สุด ก่อให้เกิดความพึงพอใจและประทับใจต่อผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

- ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บัตรเครดิตของสถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์
- ศึกษาถึงปัญหาของลูกค้าบัตรเครดิตที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและเงื่อนไขของธนาคาร
- ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบหลังจากมีการใช้บัตรเครดิตในกรณีที่ลูกค้ามีปัญหา

LIRT

เอกสารอ้างอิง

- กิติมา ปรีดีดีลิก. ๒๕๒๙. ทฤษฎีความพึงพอใจ. กรุงเทพฯ : ธารการพิมพ์.
- จันทร์เพ็ญ จาปะเกษตร. ๒๕๒๒. ประเภทและลักษณะของบัตรเครดิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. ๒๕๓๓. ความหมายและทฤษฎีความพึงพอใจ. ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชรีณี เดชจินดา. ๒๕๓๕. ความหมายและทฤษฎีความพึงพอใจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. ๒๕๓๘. ความหมายและทฤษฎีความพึงพอใจ. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดุขฎิ มณีนัย. ๒๕๔๕. ปัญหาในการใช้บัตรเครดิต กรณีศึกษา ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนวรรณ แจ้ทอง. ๒๕๔๖. การใช้บัตรเครดิตธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นาวิ ชีระชาญณรงค์. ๒๕๒๒. ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเงินฝากเกี่ยวกับการให้บริการของธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชา ดิยะพัฒน์พุดิ. ๒๕๔๗. ความหมายของบัตรเครดิตและหนี้เสียที่เกิดจากบัตรเครดิต. การเงินธนาคาร ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒๖๔ เดือนเมษายน.
- ประภาศรี ชูลีพร. ๒๕๓๔. สสำรวจความเห็นของผู้ใช้บริการธนาคารพาณิชย์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการธนาคารพาณิชย์ของประชาชน. ปรินญาณิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปริญ ลักษิตานนท์. ๒๕๓๖. การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : แผนกพัสดุ สำนักการเงินและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- पालิตา วิทย์สุภาเลิศ. ๒๕๔๗. กลัวหนี้รากหญ้าแบงก์ชาติล้อมคอก คลอดกฎเหล็กคุมเข้มบัตรเครดิต. The Interest ดอกเบี้ย ปีที่ ๒๓ ฉบับ ๒๓๔ เดือนเมษายน.

- ปรวีร์ หัตถกรรม. ๒๕๔๑. วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการเงินการธนาคาร, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลบัตรเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕. บัตรเครดิต. ฝ่ายส่งเสริมการใช้บริการ เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๑๑๔ ก, หน้า ๑-๑๙.
- พิกุล ไคว์สุวรรณ. ๒๕๓๓. การธนาคารพาณิชย์. เชียงใหม่ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิทักษ์ ดรุขทิม. ๒๕๓๘. ความหมายและทฤษฎีความพึงพอใจ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไพฑูรย์ เหลืองรุ่งอุดม. ๒๕๔๑. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียของธนาคาร กรณีศึกษา ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาบางปะกง. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาณุรัตน์ รัตนวราหะ. ๒๕๔๐. พฤติกรรมการบริโภคของผู้ถือบัตรเครดิต กรณีศึกษา พนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มุกดา ศรียงค์ และคณะ. ๒๕๓๙. ทฤษฎีการจูงใจ. จิตวิทยาทั่วไป, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เริงชัย ต้นสุชาติ. ๒๕๔๖. บัตรเครดิต เครดิตการ์ด ใครบ้างไม่อยากพก. แม่โจ้ปริทัศน์.
- วิชัย เหลืองธรรมชาติ. ๒๕๓๑. ความพึงพอใจ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชณุ บุญมาร์ตัน. ๒๕๔๘. “บัตรเครดิตในโครงสร้างของทุนนิยม” ใน หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับที่ ๕๓๓๓ ปีที่ ๑๕ วันที่ ๖ กรกฎาคม.
- วุฒิชัย จำนง. ๒๕๒๑. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : บารมีการพิมพ์.
- วุฒิชัย เชื้อวงศ์พรหม. ๒๕๔๓. การใช้บัตรเครดิตในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาไทยศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สันติ วิริยะรังสฤษฎ์ และเสริมศักดิ์ ศุกรวรรณ. ๒๕๓๔. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารในเขตกรุงเทพมหานคร. การเงินธนาคาร ๑๐, ๑๑๔ (พฤศจิกายน ๒๕๓๔).

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์. ๒๕๔๐. ความหมายและทฤษฎีความพึงพอใจ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุมาส วงศ์สุนพรัตน์. ๒๕๔๕. เจาะลึกเรื่องการใช้จ่ายของผู้บริโภค หรือ Consumer Decision Regarding all Critical Financial Aspects. โครงการศึกษานานาชาติ, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.

อดุลย์ จาตุรงค์กุล. ๒๕๓๔. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือธรรมศาสตร์.

อารี พันธุ์มณี. ๒๕๓๘. ความหมายและทฤษฎีแรงจูงใจ. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.

อุทัยพรรณ สุดใจ. ๒๕๔๕. ความหมายและทฤษฎีความพึงพอใจ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อำนวยการ มณีงาม. ๒๕๔๒. ปัจจัยบางประการที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้บริการเงินฝากและอื่น ๆ จากธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

Davis, Kaith. 1976. Human relation at work the dynamic of organizational behavior. New York : MC. Graw Hill Book Company.

Kotler, Philip and Gary Armstrong. 1993. Marketing: an Introduction. 3rd ed. Engle Wood New Jersey : Prentice Hall.

Meidan, Arthur. 1984. Bank Marketing Management. London : Macimillan Publishers Hd.

Maslow, Abraham H. 1970. Motivation and Personality. 2nd Ed. New York : Harper & Row Publishers.

Vroom, V. H. 1984. Work and Motivation. Florida : Robert E. Krieger Publishing Co.

Wallerstein, Harvey. 1971. A Dictionary of Psychology. Maryland : Penguin Book Inc.

Walman, B. B. 1989. Dictionary of Behavioral Science. San Diego, Calif : Academic Press.

www.butcredit.com

LIRT

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

(The Development of Emergency Medical Service Units in Local Administrative Organization in Kalasin province)

กัณติมาภรณ์ วิวัฒน์ตระกูล*

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ๒) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ๓) เพื่อประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น

* นักศึกษาปริญญาเอก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

LIIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากร คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๑๖๒ แห่ง กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๘๖ คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาร์ ยามาเน สร้างแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์กระทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างโดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) ระยะที่ ๒ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำรูปแบบการพัฒนาไปผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒๐ คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ใช้การประชุมกลุ่มย่อย เพื่อร่วมกันวิพากษ์รูปแบบการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำเสนอผลการเสนอแนะในการประชุมกลุ่มย่อยของตนเอง แล้วมาสรุปและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่ แล้วนำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สมบูรณ์ขึ้น ระยะที่ ๓ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับกลุ่มทดลองจำนวน ๕ หน่วย โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Rank Test ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเรียงลำดับจากสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรและทีมงาน (PCM) ปัจจัยด้านการพัฒนาระบบงาน (STF) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ ตามการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation)

๒. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนา ผลการดำเนินงานหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๓ กิจกรรม

๒.๑ ด้านการพัฒนาบุคลากรและทีมงาน ๖ กิจกรรม คือ ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการช่วยเหลือเบื้องต้น ณ จุดเกิดเหตุ การศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การฝึกปฏิบัติงานที่หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินโรงพยาบาลกาฬสินธุ์ การซ้อมแผนรับมืออุบัติเหตุหมู่ของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับเครือข่าย การมีที่ปรึกษา การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๒.๒ ด้านการพัฒนาระบบงานมี ๓ กิจกรรม ได้แก่ การจัดประชุมชี้แจงนโยบาย การกำหนดโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารและรับแจ้งเหตุ การประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินสัญจร การนิเทศ ติดตามและประเมินผลงาน การสร้างแรงจูงใจ/ค่าตอบแทนและสวัสดิการ

๓. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ทำการทดลองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๕ แห่ง โดยการเปรียบเทียบผลการออกปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ป่วยและคุณภาพการให้บริการกับผู้ป่วย ก่อนและหลังการปฏิบัติการ พบว่าผลการดำเนินงานและคุณภาพการให้บริการผู้ป่วยในพื้นที่รับผิดชอบ ก่อนทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวม หลังการทดลองสูงกว่าผลการดำเนินงานโดยรวมก่อนการทดลอง ซึ่งหมายความว่า ผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มทดลอง มีผลการดำเนินงานดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า หลังจากหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองได้นำรูปแบบการพัฒนาผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้แล้ว ทำให้ผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

LI RT

Abstract

The objectives of the research were 1) to analyze factors affecting successes of the Emergency Medical Service (EMS) units in Local Administrative Organization in Kalasin province, 2) to build a development model of EMS operation, and 3) to evaluate the development model. The research methodology consisted of 3 stages. 1. Analysis of the causal factors affecting the successes of EMS operation. The sample subjects were 486 members of EMS units from 162 Local Administrative Organizations in Kalasin province. The data were collected by a questionnaire, and were analyzed by the computer program. The research statistics used were structural equation model then analyzed by LISREL programs and Pearson correlation. 2. Building a development model of EMS operation and the model were reviewed by 20 participants: experts, academicians and members of the EMS units, and the focus groups method and brain storming method were also used to evaluate the model. 3. The model was implemented to 5 EMS units of Local Administrative Organizations in Kalasin province and evaluated regarding the successes of the EMS units operation before and after the model implementation. The data were analyzed by Wilcoxon Signed Rank Test.

Results of the research were as follows:

1) In regard to the casual factors ranging from high to low path coefficient were as follows: personnel and team development (PCM) and operation development (STF) significantly affected the EMS units operation at the .05 level with LISREL analysis and Pearson correlation.

2) Activities of the development model for EMS units consisted of:

2.1) 6 personnel and team development projects were workshop in basic life support, study visit, training at Kalasin hospital, mass accident plan and drill with the EMS network, advising service and learning community

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

การพัฒนาในรูปแบบการดำเนินงานของหน่วยงานราชการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2) 7 activities of the operation development projects were policy meeting, structural and functional purposing, working standard, public relation, communication and responding system, mobile meeting of the EMS development committee, supervision and evaluation, and motivation and welfare

3) According to the model evaluation, it was found that the successes of the EMS units operation before and after the model implementation were significantly different at the .05 level. The findings indicate that the development model of EMS units operation is a practical and efficient model.

Keywords : Development, Emergency Medical Service Unit, Local Administrative Organization

LIERT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทนำ

ผู้ป่วยฉุกเฉินซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหัน ซึ่งเป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิตหรือการทำงานของอวัยวะสำคัญ จำเป็นต้องได้รับการประเมิน การจัดการและการบำบัดรักษาอย่างทันท่วงทีเพื่อป้องกันการเสียชีวิตหรือการรุนแรงขึ้นของการบาดเจ็บหรืออาการป่วยนั้น (ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พุทธศักราช ๒๕๕๑:๒) ผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินจะเสียโอกาสในการรอดทุกนาทีที่ผ่านไป การล่าช้าของขนย้ายผู้ป่วยที่ไม่เหมาะสมทำอันตรายซ้ำให้แก่ผู้บาดเจ็บ และยังมีหลักฐานแน่ชัดว่าการนำส่งโรงพยาบาลที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดผลเสียแก่ผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินได้อย่างมากอีกด้วย ความพยายามในการจัดระบบบริการที่เหมาะสมจึงได้เกิดขึ้นเรื่อยมาในอดีตเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว นอกจากนี้หากผู้ป่วยฉุกเฉินไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที และถูกต้องตามหลักวิชาแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมต่อทั้งตัวผู้ป่วยเอง ไม่ว่าจะเป็นการเสียชีวิต พิการ ทูพพลภาพ รวมไปถึงการต้องออกจากงานหรือเปลี่ยนไปทำงานอื่นที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายที่ได้รับผลกระทบจากความเจ็บป่วยนั้น ส่วนญาติพี่น้องหรือครอบครัวก็ย่อมได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการเสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย หรือแม้แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นทางจิตใจก็ย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลเหล่านั้นอย่างปฏิเสธไม่ได้ (สำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน. ๒๕๕๑ : ๒๐)

ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medical Systems: EMS) ของประเทศไทยมีประวัติความเป็นมาค่อนข้างยาวนาน ตั้งแต่การก่อกำเนิดของมูลนิธิปอเต็กตึ๊งเพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ด้วยการเก็บศพไร้ญาติในปี พ.ศ. ๒๔๘๐

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

๑๐๑

แต่กระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบจริงจังโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถบริการแก่ผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศเพิ่งจะดำเนินการในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นมา แม้เวลาจะผ่านมาระยะหนึ่งก็ยังคงถือว่าระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้นที่ต้องการปรับปรุง ดูแล แก้ไขอยู่ตลอดเวลา ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขพบว่าในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ยอดผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นถึง ๒๐,๐๐๐ ราย

ต่อปี กระทรวงสาธารณสุขอนามัยโลกนับประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรอันดับต้น ๆ ของโลก ขณะเดียวกันข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บ สำนักโรคบาดวิทย์ฯ กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ พบว่ามีการนำส่งผู้ป่วยโดยญาติหรือผู้พบเห็นมากที่สุดถึงกว่าร้อยละ ๘๐.๓ - ๙๙.๗ ขณะที่การนำส่งโดยอาสาสมัครและบุคลากรการแพทย์ฉุกเฉินมีเพียงร้อยละ ๐.๑ - ๑๘.๔ และร้อยละ ๐.๑ - ๓.๔ ตามลำดับ จึงเป็นเสมือนสัญญาณเตือนให้เกิดกลไกผลักดันระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ (สำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน. ๒๕๕๑ : ๓๘)

กระทรวงสาธารณสุขบรรจุการพัฒนาบริการการแพทย์ฉุกเฉินไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) มีสาระสำคัญ คือ การกำหนดให้มีการจัดตั้งและพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในทุกจังหวัด แต่ก็ยังเน้นเฉพาะความสามารถในการจัดหน่วยบริการมากกว่าการจัดระบบบริการ ซึ่งส่งผลให้โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนสามารถจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน (หน่วยกู้ชีพ) ได้และเน้นการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอุบัติเหตุเป็นหลัก (สำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน. ๒๕๕๑ : ๔๒)

LI RT

ต่อมากระทรวงสาธารณสุขประกาศให้การพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินเป็นนโยบายหลัก (๑ ใน ๔ ประการ) ของกระทรวงฯ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) โดยกำหนดแผนพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้ลงไปสู่ระดับชุมชน เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมและมีความครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ สามารถผลักดันให้เกิดกฎหมาย “พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พุทธศักราช ๒๕๕๑” พร้อมกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดเป้าหมายไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อให้เกิดหน่วยกู้ชีพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศไทย ภายใต้คำขวัญที่ว่า “๑ ตำบล ๑ ทีมกู้ชีพ” (วิทยาชาติบัญชาชัย และคณะ. ๒๕๕๔ : ๕๐)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหนึ่งในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน เพราะเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชน มีภาระหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๕๔๒ ทำให้เกิดการจัดตั้งกระบวนการทำงานเพื่อรองรับการกระจายอำนาจด้านการสาธารณสุข โดยเฉพาะการบริการด้านการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายและการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของกระทรวงสาธารณสุข ไม่ว่าจะเป็นการจัดหายานพาหนะและอุปกรณ์ช่วยชีวิตผู้ป่วยฉุกเฉิน การจัดสรรงบประมาณ การจัดหาและฝึกอบรมบุคลากร เป็นต้น (วีระพรรณสุพรรณไชยมาตย์ และคณะ. ๒๕๕๘ : ๓๓)

จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการดำเนินงานยุทธศาสตร์การแพทย์ฉุกเฉินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งจากสถิติของศูนย์เรนทร กระทรวงสาธารณสุข พบว่าจังหวัดกาฬสินธุ์มีการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ กว่า ๗๖,๐๐๐ ครั้ง (วิทยาชาติบัญชาชัย และคณะ. ๒๕๕๔ : ๒๑๘) ในด้านการดำเนินงานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดกาฬสินธุ์จัดตั้งสำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินประจำจังหวัดขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานบุคลากร รถพยาบาล อุปกรณ์ประจำรถพยาบาลและการขอขึ้นทะเบียนบริการเป็นเครือข่ายของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของจังหวัด ตลอดจนติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยร่วมมือกับโรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา พบว่าจังหวัดกาฬสินธุ์มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ๑๖๒ แห่ง มีการดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้และ

มีผลการดำเนินงานแล้วจำนวน ๕ แห่ง ทั้งนี้ในจำนวนดังกล่าวมี ๑ แห่ง คือ เทศบาลตำบลกุดหว้า อำเภอภูผินารายณ์ ได้รับรางวัลผลการดำเนินการยอดเยี่ยมระดับเขต ขณะเดียวกันก็มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกระบบตามมาตรฐานที่กำหนดไว้อีกจำนวน ๒๖ แห่ง ส่วนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่เหลืออีก ๑๓๑ แห่งนั้น ยังอยู่ในระหว่างการเตรียมระบบงานเพื่อรองรับระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

จากการติดตามการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ายังประสบปัญหาด้านงบประมาณ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีการดำเนินงานโดย (๑) สร้างรูปแบบของการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒) นำไปทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว สามารถดำเนินงานได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดและยังสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในจังหวัดอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพ เกิดความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทำให้เกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์
๒. เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประสิทธิผล
๓. เพื่อประเมินผลรูปแบบการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประสิทธิผลซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

LIART

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมา กำหนดเป็นสมมติฐานเพื่อใช้ทดสอบความถูกต้องของทฤษฎีได้ว่า

๑. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ การวางยุทธศาสตร์ การให้ความสำคัญกับผู้ป่วย ชุมชนและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยี การให้ความสำคัญ กับบุคลากรและทีมงาน และการบริหารจัดการกระบวนการหรือระบบงาน มีอิทธิพลต่อ การดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด กาศสินธุ์

๒. หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของระบบบริการการ แพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว ผลการดำเนินงานของ ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผลการดำเนินงานดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

๑. พื้นที่เป้าหมาย การศึกษาครั้งนี้จำกัดขอบเขตของการศึกษาเฉพาะองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๑๖๒ แห่ง (๓,๐๘๐ ราย)

๒. ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล ต่อการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะที่ ๒ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงาน ของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ ๓ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับกลุ่มทดลองในจังหวัด กาศสินธุ์ จำนวน ๕ แห่ง

๓. ประชากรและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ ๑

๓.๑ ประชากร คือ สมาชิกในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัด กาศสินธุ์ ๑๖๒ แห่ง จำนวน ๓,๐๘๐ ราย (สำนักงานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัด กาศสินธุ์, ๒๕๕๑ : ๘)

๓.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ

จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๑๖๒ แห่ง จำนวน ๔๘๖ คน โดยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane. ๑๙๗๓ : ๗๒๗)

๓.๓ ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย ระยะที่ ๑

(๑) ตัวแปรอิสระซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน คือ

- ๑) ภาวะผู้นำ
- ๒) การวางแผนยุทธศาสตร์
- ๓) การให้ความสำคัญกับผู้ป่วย ชุมชนและเครือข่าย
- ๔) ข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยี

(๒) ตัวแปรคั่นกลางหรือตัวแปรเชิงเหตุและผล คือ

- ๑) การให้ความสำคัญกับบุคลากรและทีมงาน
- ๒) การบริหารจัดการกระบวนการหรือระบบงาน

(๓) ตัวแปรตาม คือ ผลของการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาจากการออกให้บริการ การทบทวนความเหมาะสมหรือความก้าวหน้าของเป้าหมาย การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ การนำข้อมูลมาปรับปรุงการบริหารจัดการ ตลอดจนปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนระบบงาน การได้รับคำชมเชยและประกาศเกียรติคุณ และการยอมรับสนับสนุนจากประชาชนในชุมชนและเครือข่าย

๔. ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ ๒ ได้แก่ บุคลากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ผู้นำชุมชน นักวิชาการ แพทย์ พยาบาล ประชาชนผู้ใช้บริการ จำนวน ๕๐ คน

๕. กลุ่มทดลองและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ ๓

๕.๑ กลุ่มทดลอง ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๕ แห่ง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

๕.๒ ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย ระยะที่ ๓

ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์

LIART

ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ ๑ เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach)

๑. ประชากรและตัวแปรในการวิจัย

๑.๑ ประชากรวิจัยครั้งนี้มีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นสมาชิกในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ทั้ง ๑๖๒ แห่ง จำนวน ๓,๐๘๐ คน

๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้มีการกระจายของข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากรายชื่อ ผู้วิจัยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (Taro Yamane. ๑๙๗๓ : ๗๒๗)

๒. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๒.๑ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ตัวแปร ๖ ตัวแปร คือ

- ๑) ภาวะผู้นำ
- ๒) การวางแผนยุทธศาสตร์
- ๓) การให้ความสำคัญกับผู้ป่วย ชุมชนและเครือข่าย
- ๔) ข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยี
- ๕) การมุ่งเน้นบุคลากรและทีมงาน
- ๖) การบริหารจัดการกระบวนการหรือระบบงาน

๒.๒ ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน
พิจารณาจากการออกให้บริการ การทบทวนความเหมาะสมหรือความก้าวหน้าของเป้าหมาย การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ การนำข้อมูลมาปรับปรุงการบริหารจัดการ ตลอดจน

ปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนระบบงาน การได้รับคำชมเชยและประกาศเกียรติคุณ และการยอมรับสนับสนุนจากประชาชนในชุมชนและเครือข่าย

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วรรณกรรม ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ระยะที่ ๑ นี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อในรูปแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นนำข้อมูลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งซึ่งตอบแบบสอบถาม ๕ คน มารวมคะแนนแต่ละข้อแล้วหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนคำตอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างขึ้นก่อนการวิจัย

๔.๑ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๔.๒ สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (LISREL Analysis) และสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ (Level of Significant .๐๕) (Jokeskog, Karl G. and Sorbom. ๑๙๙๘ : ๓๐)

ระยะที่ ๒ เป็นการสร้างรูปแบบการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) ในระยะนี้ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์มาจัดทำรูปแบบการพัฒนากิจการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ บุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้อง

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

ในการดำเนินงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง กลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน นักวิชาการ ชุมชน ชาวบ้าน แพทย์และพยาบาลในโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้อง บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๐ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์แต่ละปัจจัยจากผลการวิจัยระยะที่ ๑ พบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยจึงกำหนดรูปแบบพร้อมทั้งกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมในการดำเนินงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นรูปแบบตัวอย่างในการพิจารณา จากนั้นจึงเปิดเวทีสาธารณะเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาดำเนินงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันเสวนาวิพากษ์รูปแบบการพัฒนา เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาใช้กระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) ของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓๐ คน ยุทธศาสตร์ดำเนินงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบนพื้นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องให้ทุกฝ่ายเข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันพัฒนาเป็นกระบวนการทำให้เข้าใจศักยภาพและปัญหาที่แท้จริง พบแนวทางในการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาสำหรับเป้าหมายในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบนพื้นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต้องเริ่มต้นจากการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ และกระบวนการจัดการ เพื่อวิพากษ์เสนอแนะรูปแบบการพัฒนา แล้วถอดข้อความจากแบบรวบรวมการวิพากษ์และข้อเสนอแนะที่ผู้ช่วยวิจัยได้จัดบันทึกลงในแบบการวิพากษ์และข้อเสนอแนะ การบันทึกภาพและเสียงเวทีสาธารณะทุกเนื้อหา จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์จากแบบรวบรวมการวิพากษ์และข้อเสนอแนะ โดยการถอดข้อความนำมาประกอบการเทียบเคียงบริบททางสังคม แล้วกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบนพื้นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดบันทึกลงในแบบการวิพากษ์และข้อเสนอแนะ การบันทึกภาพและเสียงเวทีสาธารณะทุกเนื้อหา แล้วนำมาถอดข้อความ

ระยะที่ ๓ เป็นการทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

๑. กลุ่มทดลอง คือ พนักงานหน่วยกู้ชีพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๕ แห่ง โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง และประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ แห่ง

๒. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๒.๑ ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. การรวบรวมข้อมูล ใช้รูปแบบการพัฒนาที่สร้างขึ้นในระยะที่ ๒ ทดลองใช้กับกลุ่มทดลองประมาณ ๖ เดือน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ก่อนดำเนินโครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ แห่ง ไว้เป็น Pretest

ระยะที่ ๒ ขณะดำเนินโครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

ระยะที่ ๓ หลังดำเนินโครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ แห่ง ไว้เป็น Posttest เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการทดลองด้วย Wilcoxon Signed Rank test

ผลการวิจัย

๑. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเรียงลำดับจากสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อยคือ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรและทีมงาน (PCM) ปัจจัยด้านการพัฒนาระบบงาน (STF) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

LIRT

.๐๕ ตามการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation)

๑.๑ ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนา ผลการดำเนินงานหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๖ กิจกรรมประกอบไปด้วย

๑.๑.๑ ด้านการพัฒนาบุคลากรและทีมงาน ๖ กิจกรรม คือ ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการช่วยเหลือเบื้องต้น ณ จุดเกิดเหตุ การศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การฝึกปฏิบัติงานที่หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโรงพยาบาลกาฬสินธุ์ การซ้อมแผนรับมืออุบัติเหตุหมู่ของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับเครือข่าย การมีที่ปรึกษา การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑.๑.๒ ด้านการพัฒนาระบบงานมี ๑๐ กิจกรรม ได้แก่ การจัดประชุมชี้แจงนโยบาย การกำหนดโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารและรับแจ้งเหตุ การประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินสัญจร การนิเทศ ติดตามและประเมินผลงาน การสร้างแรงจูงใจ/ค่าตอบแทนและสวัสดิการ

๒. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ทำการทดลองกับหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๕ แห่ง โดยการเปรียบเทียบผลการออกปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ป่วยและคุณภาพการให้บริการกับผู้ป่วย ก่อนและหลังการปฏิบัติการหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าผลการดำเนินงานและคุณภาพการให้บริการผู้ป่วยในพื้นที่รับผิดชอบ ก่อนทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวม หลังการทดลองสูงกว่าผลการดำเนินงานโดยรวมก่อนการทดลอง ซึ่งหมายความว่าผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่ม

ทดลอง มีผลการดำเนินงานดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า หลังจากหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองได้นำรูปแบบการพัฒนาผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้แล้ว ทำให้ผลการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีขึ้น

นอกจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำรูปแบบการพัฒนาไปใช้ดำเนินการการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินในหน่วยงานของตน ก็ปรากฏว่าได้ผลในระดับที่น่าพึงพอใจตามที่เสนอมาแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ แห่งยังมีผลการปฏิบัติงานที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะนำชื่อเสียงมาสู่ท้องถิ่นและจังหวัดกาฬสินธุ์แล้ว ยังเป็นสิ่งที่แสดงว่าปฏิบัติงานในการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งรางวัลและการยกย่องเชิดชูเกียรติที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ แห่งได้รับ มีดังนี้

เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ในการนำเสนอผลงานทางวิชาการในการประชุมอุบัติเหตุแห่งชาติ ครั้งที่ ๔ ที่จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๒๐-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดโครงการป้องกันภัยทางถนน ซึ่งจัดโดยสภาอุตสาหกรรมแห่งชาติ โดยเข้ารับรางวัลจาก ฯพณฯ กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี ที่อิมแพค เมืองทองธานี เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และได้รับการยกย่องให้เป็นหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติงานยอดเยี่ยมเป็นแบบอย่างแก่หน่วยงานอื่นได้ (Best Practice) ของจังหวัดกาฬสินธุ์และของประเทศไทยในคราวเดียวกันด้วย นอกจากนี้ จากการจัดทำเวทีประชาคมที่เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ ยังทำให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม “สารภัญญะ EMS 1669” ซึ่งเป็นบทประชาสัมพันธ์การให้บริการหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ ด้วยการใช้โทรศัพท์ Hotline สายตรง ๑๖๖๙ โดยประชาชนชาวบ้านเป็นผู้เสนอความคิด จัดทำบทสวดสารภัญญะ และฝึกซ้อม จนกระทั่งเกิดความชำนาญแล้วนำไปเผยแพร่ตามสถานที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะวัดเป็นประจำ จนทำให้ประชาชนที่ได้ฟังสามารถจดจำได้ อันนำไปสู่การได้รับรางวัลจากนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นดังกล่าว

LI RT

เทศบาลตำบลลำพาน ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดหน่วยกู้ชีพและ
บริการการแพทย์ฉุกเฉินของเขต ๑๒ กระทรวงสาธารณสุข

เทศบาลตำบลเชียงเคียว ได้รับรางวัลหน่วยกู้ชีพที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น
ระดับจังหวัดของจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปี ๒๕๕๓

เทศบาลตำบลไม้ ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขัน Rally EMS ของจังหวัด
กาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๓ และได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของเขต ๑๒ ไป
เข้าร่วมการแข่งขันระดับประเทศในเดือนกันยายน ๒๕๕๓

เทศบาลตำบลหลุบ ได้รับรางวัลชมเชยนวัตกรรมการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ในการพัฒนาไม้กระดานรองหลัง (Long spinal board) เพื่อนำมาใช้ในการ
เคลื่อนย้ายผู้ป่วย และเป็นการลดต้นทุนในการจัดซื้ออุปกรณ์ช่วยชีวิต โดยราคาไม้กระดาน
รองหลังที่จัดจำหน่ายโดยผู้ผลิตในเชิงพาณิชย์ มีราคาอยู่ที่ชิ้นละประมาณ ๒๕,๐๐๐ บาท
แต่ไม้กระดานรองหลังที่เป็นนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมาี้มีต้นทุนเพียงชิ้นละ ๓๕๐ บาทเท่านั้น
ทั้งนี้ ไม้กระดานรองหลังดังกล่าวผ่านการทดสอบและใช้งานจริงแล้วพบว่ามีประสิทธิภาพ
ดีมาก สามารถรองรับน้ำหนักได้ถึง ๑๕๐ กิโลกรัม ไม่หัก บิดงอ เสียรูปทรง และสามารถ
ผ่านรังสีเอ็กซ์เรย์ได้ แต่แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในแง่ของการไม่สามารถนำไปใช้ใต้น้ำได้ กระนั้น
พื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ก็ไม่มีความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุให้ต้องนำไม้กระดานรองหลังที่พัฒนา
ขึ้นไปใช้มากนัก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์
ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีปัจจัยด้านการพัฒนา
ระบบงานและปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรและทีมงาน ซึ่งปัจจัยทั้งสองมีผลต่อความ
สำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ตามการทดสอบสมมติฐาน
การวิจัยด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างโดยใช้โปรแกรมลิสรเอล (LISREL) และ
สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation) จึงได้นำปัจจัยทั้ง ๒ ปัจจัยมาอภิปรายได้
ดังนี้

ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรและทีมงาน มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอิสเตอร์และเบ็ตตี้ (Esther and Betty. 129-138) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้และพลังจูงใจในการทำงานได้ดี คือ การทำงานเป็นทีม การศึกษาของเอียนเน (Aheane. 2000 : 4) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างพฤติกรรม การสร้างพลังจูงใจขององค์กรและพฤติกรรมความเป็นพลเมืองขององค์กรกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในระดับปฏิบัติงาน การศึกษาของคอร์น (Corn. 2002 : 6) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของทีมเป็นตัวแปรที่อธิบายตัวแปรกระบวนการการวินิจฉัยกลุ่มได้ ชัดกว่าคุณภาพการออกแบบงาน ซึ่งชี้ให้เห็นความสำคัญของบุคลากรและทีมงานในองค์กร การศึกษาของดุนเดอร์เดล (Dunderdale. 2002 : 98) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของบุคลากรและทีมงานที่เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวข้องกับการวางแผนและกลยุทธ์การพัฒนาทีมงาน ในองค์กรอย่างต่อเนื่อง การศึกษาของแวนเดอร์เบิร์ก (Vanderberg. 2004 : 98) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพขององค์กรมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันกับตัวแปรด้านการส่งเสริม การปฏิบัติงาน ความยืดหยุ่น โอกาสที่ได้รับการฝึกอบรม รางวัลหรือค่าจ้างและความรู้ การศึกษาของดิกสัน (Dixon. 2002 : 266) ที่ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้านการจัดการทรัพยากรบุคคลกับผลสำเร็จขององค์กร การศึกษาของเบคเกอร์ (Baker. 2002 : 1642) ซึ่งศึกษาพบว่า คุณภาพของครูมีผลทำให้ประสิทธิภาพขององค์กรจากการ ประเมินแตกต่างกัน หากบุคลากรและทีมงานมีความรู้ มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ก็จะส่งผล ต่อแรงขับภายใน ทำให้บุคลากรพร้อมที่จะใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องในการที่จะบรรลุ เป้าหมายของการทำงาน

ผู้วิจัยเห็นว่าความสำคัญของโอกาสทางการศึกษาและการฝึกอบรมจะส่งผลให้บุคลากรสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้ดี และมีความก้าวหน้าในหน้าที่ได้ก็ต่อเมื่อ เขาได้รับการฝึกอบรมทักษะในการทำงานให้มีความเชี่ยวชาญสูงขึ้น มีประสบการณ์ที่เป็น ประโยชน์ต่อการทำงานมากขึ้น หรือมีคุณสมบัติอื่น ๆ ที่สามารถทำให้กิจการประสบ ผลสำเร็จได้ ความก้าวหน้าในอาชีพถือว่าเป็นสิ่งที่พนักงานทุกคนต้องการและเป็นการ เชื่อมโยงความหวังของบุคลากรไปสู่สถานภาพที่ดีกว่าในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิด ของการพัฒนาของซิลและกรีนเลย์ (Schied and Greenley. 1997 : 403) ที่กล่าวว่า

LIART

การเพิ่มศักยภาพของตนเองด้วยการศึกษาและฝึกอบรมทั้งทักษะการทำงานและการพัฒนาความคิดจะนำไปสู่ความรู้สึกมั่นคงในการประกอบอาชีพในอนาคต ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรและทีมงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรและทีมงานมีความสำคัญมาก บุคลากรและทีมงานในที่นี้เน้นที่ “ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เป็นสำคัญ เพราะผู้ปฏิบัติงานในหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นกลไกสำคัญที่ออกปฏิบัติการให้การช่วยเหลือผู้ป่วยบาดเจ็บหรือฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ และทำให้หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินดำเนินงานต่อไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรที่จะส่งผลดีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องประกอบด้วย สภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรในองค์กร สภาพะสุภาพของทีมงานหรือบุคลากรในองค์กร ความพึงพอใจในการทำงานในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเชน (Shen, 1997) ที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรโดยศึกษาในตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทีมงานและบุคลากร คือ การรับรู้เกี่ยวกับทีมงาน (Perception of teamwork) ความพึงพอใจในการทำงานและความรู้ถึงโอกาสที่จะได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพ กับตัวแปรประสิทธิผลขององค์กร ผลการศึกษาสนับสนุนสมมติฐานความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรดังกล่าวข้างต้น

ทั้งนี้ ในหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินทั้ง ๕ แห่งที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา สิ่งที่เหมือนกันในหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินดังกล่าว คือ ปฏิสัมพันธ์ภายในองค์กรที่เป็นแบบไม่เป็นทางการ จะเห็นได้ว่าภายใต้ความสำเร็จในการดำเนินงานในหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินทั้ง ๕ แห่ง มีสิ่งที่เหมือนกันที่ค่อนข้างชัดเจนคือ ความสัมพันธ์ของบุคลากรและทีมงานในองค์กรที่ยังคงเป็นแบบไม่เป็นทางการ มีปฏิสัมพันธ์กันที่ดี ความใกล้ชิด ความรู้จักคุ้นเคย ช่วยทำให้การประสานงานระหว่างงานต่าง ๆ ในองค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น ช่วยลดความขัดแย้งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างบุคลากรในทีมงาน สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นปัจจัยสนับสนุนให้หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถที่จะพัฒนาให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จได้ดีขึ้น ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ดีดังกล่าวจึงน่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของแมคเคนนา เซลตันและดาร์ลิง (McKenna, Shelton and Darling. 2002 : 134-322) ที่ศึกษาพบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กร การเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน มีผลกระทบต่อตัวแปรต่าง ๆ ของบุคลากร ทีมงานและประสิทธิผลขององค์กรที่สามารถจะนำมาอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

๑. ปัจจุบันการพัฒนาหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความสนใจ เนื่องจากต้องการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการพัฒนาอยู่ไม่น้อย ทำให้หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากต้องใช้งบประมาณมากพอสมควร รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ต้องเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือให้เกิดการพัฒนาที่เป็นระบบและจริงจังมากขึ้น

๒. การพัฒนาบุคลากรต้องเน้นที่การเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ ตลอดจนการทบทวนความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

๓. การพัฒนาระบบงานต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในทุกด้าน โดยเฉพาะการประชุมชี้แจงและการกำหนดโรงพยาบาลพี่เลี้ยง เพื่อให้หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว เช่นเดียวกับการประชาสัมพันธ์ที่ต้องกระทำความคุ้นเคยกับการพัฒนาระบบงานอื่น ๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการรับทราบข้อมูลที่จำเป็นเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้น นอกจากนี้ ยังควรสร้างระบบที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศเป็นเครื่องมือเสริมการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ อันจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้บริการได้อย่างเต็มที่

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

ข้อเสนอแนะนำผลการวิจัยไปใช้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ อันเป็นเขตที่ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลได้สะดวก เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านระยะเวลาและงบประมาณในการวิจัย ดังนั้น การอ้างอิงไปสู่ประชากรหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินอื่นทั่วประเทศอาจมีข้อจำกัด

๒. การสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนาคูคลากรและทีมงาน กับการพัฒนาระบบงาน แต่ยังมีปัจจัยด้านอื่นอีก ไม่ว่าจะเป็นด้านภาวะผู้นำ ด้านแผนยุทธศาสตร์ ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น ที่ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของปัจจัยเหล่านั้นต่อการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ควรศึกษาวิจัยการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะด้าน เช่น การซ่อมแผนรับสารเคมี

๔. การพัฒนาศักยภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในการให้บริการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในระดับ FR ในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อลดความแออัดของโรงพยาบาลที่เสี่ยง (ในที่นี้คือ โรงพยาบาลกาฬสินธุ์) โดยใช้ระบบการให้คำปรึกษาแพทย์เวรอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรม Skype ผ่านกล้อง Webcam เป็นต้น

๕. ควรนำยานพาหนะที่สะดวกและคล่องตัวมาใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายและให้บริการให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น บริการมอเตอร์ไซด์-รถสามล้อสกายแลป EMS เป็นต้น

บรรณานุกรม

- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พุทธศักราช ๒๕๕๑. (ออนไลน์)
เข้าถึงได้จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2551/A/O44/1.PDF>
- วิทยาชาติบัญชาชัย และคณะ. การจักระบบบริการผู้ป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ
จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลขอนแก่น, ๒๕๕๔.
- วีระพรรณ สุพรรณไชยมาตย์ และคณะ. ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในประเทศไทย.
ขอนแก่น : ศูนย์วิจัยอุบัติเหตุและบาดเจ็บ โรงพยาบาลขอนแก่น, ๒๕๕๘.
- สำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน กระทรวงสาธารณสุข. หลักการพัฒนาระบบ
บริการการแพทย์ฉุกเฉิน ๒๕๕๑. ขอนแก่น : หจก. ขอนแก่นการพิมพ์, ๒๕๕๑.
- Ahearne, M.J. An examination of the effects of leadership empowerment
behaviors and organizational citizenship behavior on sale team
performance. Ph.D. Dissertation. Indiana : Indiana University, 2000.
- Baker, R.H. Teacher quality and organizational effectiveness : Classroom-focused
and system-involved teachers. *Dissertation Abstracts International-A*
(Online). 61 (05, 2001) : 1642. Available : Proquest UMI ;
Dissertation Abstract.
- Corn, R.I. Team Attribution : The Influences of Team Effectiveness and Design
Quality on Group Diagnostic Processes. Ph.D. Dissertation. Boston
: Harvard University, 2000.
- Dixon, M.A. The Relationship between human resource management and
Organizational Effectiveness in non-profit sport organizations :
A multi-level approach. *Dissertation Abstract International-A*
(Online). 63 (01, 2002) : 266. Available : Proquest UMI,
Dissertation Abstracts.

- Dunderdale, J.M. **Factors that contribute to team effectiveness.** Dissertation M.A. Montreal : Royal Roads University. (Online). Available : Dissertation Express : <http://www.lib.umi.com/dexpress.login>.
- Esther, M. and Betty, A.Y. "Relationship between Organizational Climate and Empowerment of Nurse in Hong Kong" **Journal of Nursing Management.** 10 (3, 2002) : 129 – 138.
- Jokeskog, Karl G. and Sorbom, D. **Using LISREL for Structural Equation Modeling.** 2nd eds. California, Sage, 1998.
- McKenna, M.K., Shelton, C.D., and Darling, J.R. "The impact of behavioral style assessment on organizational effectiveness : a call for action," **Leadership and Organizational Development Journals.** (Online). 23 (6, 2002) : 314 – 322. Available : <http://www.emerald.com>
- Schild, T.L. and Greenley, J.R. "Evaluations of Organizational Effectiveness in Mental Health Programs," **Journal of health and social behavior.** 38 (4, 1997) : 403.
- Shen, C.Y. Information Technology and Federal employees' evaluation of Organizational Effectiveness," **Humanities & Social Science.** (Online). 58 (4-A, 1997) : 1450. Available : <http://www.csa.co.uk>; Database; PsycINFO.
- Vanderberg, C. "Organizational culture, person – culture fit, and turnover : a replication in the health care industry," **Journal of Organizational Behavior.** (Online). 20 (2, 2004) : 175-184. Available: <http://www.interscience.com>
- Yamane, T. **Statistic : An Introductory Analysis.** 3rd eds. Tokyo : Harper International Edition, 1973.

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

Legislative Institutional Repository of Thailand

Legislative Institutional Repository of Thailand

ใบสมัครเป็นสมาชิกวารสารรายเดือน รัฐสภาสาร

อัตราค่าสมาชิก

- ค่าสมาชิก ๕๐๐ บาท/ปี (๑ ปี ๑๒ เล่ม)
- ราคาจำหน่าย เล่มละ ๕๐ บาท

ขอสมัครเป็นสมาชิก โดยเริ่มตั้งแต่ฉบับเดือน..... พ.ศ. ถึงฉบับเดือน พ.ศ.

ชื่อ นามสกุล

ที่อยู่

..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ โทรสาร

ได้จัดส่ง ธนาณัติ ตัวแลกเงิน

จำนวนเงิน.....บาท

หมายเหตุ

ตัวแลกเงินหรือธนาคาณัติสั่งจ่าย ณ ที่ทำการไปรษณีย์รัฐสภา กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๕

โดยสั่งจ่ายในนาม "ผู้จัดการรัฐสภาสาร"

กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๑, ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๔-๕ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๒

หรือติดต่อโดยตรงได้ที่ กลุ่มงานผลิตเอกสาร

Legislative Institutional Repository of Thailand

ผังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (เปิดสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ) ระบบ F.M. เริ่มวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	เวลา		
๐๕.๐๐	ศาสนาซิกข์/ พราหมณ์-ฮินดู	ศาสนาพุทธ			ศาสนาอิสลาม		ศาสนาคริสต์	๐๕.๐๐		
๐๖.๐๐	จับข่าวเช้า เต่าข่าวคู่					เช้าที่สภา	สนทนากับ คลังสมอง วปอ.ฯ	๐๖.๐๐		
๐๗.๓๐	ถ่ายทอดเสียง ข่าว สวท.							๐๗.๓๐		
๐๘.๐๐	เด็กนักรัฐสภาไทย (ประมาณ ๕-๑๐ นาที)					วิจัยก้าวไกล	ทำดี ทำได้ ง่ายนิดเดียว	๐๘.๓๐		
๐๘.๓๐	ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที							๐๘.๓๐		
๐๘.๓๐	การเมืองฯ	การเมืองฯ	การเมืองเรื่องของประชาชน (ต่อ)			บันทึกประชุมสภา		๐๘.๓๐		
๐๘.๓๐	ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที	ช่วง..คุยกับ สว.	สภาชนบท	สภาชนบท	ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที			๐๘.๓๐		
๐๘.๓๐	สภาชนบท	มองรัฐสภา (NBT/NBT 15)	ถ่ายทอดเสียง การประชุมสภา ผู้แทนราษฎร			รัฐสภาของ ปชช. (NBT/NBT 15)	ร้อยเรื่องเมืองไทย / ชีวิตกับการเรียนรู้ สภาวิทัศน์	๐๘.๓๐		
๑๐.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	สถานีนิติบัญญัติ (กมธ.ของ ส.ส.)				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	สถานีนิติบัญญัติ (กมธ.ของ ส.ส.)	สภาน่ารู้	สังคมคุณธรรม น่านับชาติไทย	๑๐.๐๐
๑๑.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	เกาะติดวุฒิสภา (กมธ.ของ ส.ว.)				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	เกาะติดวุฒิสภา (กมธ.ของ ส.ว.)	เที่ยวทั่วไทย ไปกับรัฐสภา	คุยกันนอกสภา	๑๑.๐๐
๑๒.๐๐	ถ่ายทอด เสียง การประชุม วุฒิสภา	กะลาหาสี				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	กะลาหาสี	กะลาหาสี	เพลงเก่าวันก่อน	๑๒.๐๐
๑๓.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	มุมมองกฎหมายไทย				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	มุมมองกฎหมายไทย	ห้องฉันบ้านเรา		๑๓.๐๐
๑๓.๓๐	ติระฉัง..ฟังปัญหา	ติระฉัง..ฟังปัญหา				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	ติระฉัง..ฟังปัญหา	ห้องฉันบ้านเรา (ต่อ)		๑๓.๓๐
๑๔.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	ติระฉัง..ฟังปัญหา				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	ติระฉัง..ฟังปัญหา	ห้องฉันบ้านเรา (ต่อ)		๑๔.๐๐
๑๕.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	นานาชาติระ				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	นานาชาติระ	นานาชาติระ		๑๕.๐๐
๑๕.๓๐	เสียงจากสภา	เสียงจากสภา				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	เสียงจากสภา	ได้รับพระบรมมิ่ง	กระชู้สภา	๑๕.๓๐
๑๖.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	เสียงจากสภา				ข่าวสั้นชั่วโมง ๑	เสียงจากสภา	สภาสุดสัปดาห์		๑๖.๐๐
๑๖.๓๐	คนข่าว คู่ข่าว	คนข่าว คู่ข่าว	ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที	คนข่าว คู่ข่าว	สภาสุดสัปดาห์		๑๖.๓๐			
๑๗.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที					ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที	๑๗.๐๐			
๑๗.๓๐	ประชาธิปไตย..นอกห้องเรียน					เจ้าตัวเล็กเด็กดี	สมชาย สบาย ยามเย็น	๑๗.๓๐		
๑๘.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที							๑๘.๐๐		
๑๘.๓๐	คุยกับ วิรัฐบาล	คุยกับ วิฝ่ายค้าน	ภาษาพาสาร	ได้ทีเดี๋ยววัน	เพลงไทย	เพลงซีพี	๑๘.๓๐			
๑๙.๐๐	ถ่ายทอดเสียง ข่าว สวท.							๑๙.๐๐		
๑๙.๓๐	ปชช.	กรรมการสิทธิฯ	ศาล รธน.	สวท.	ผู้ตรวจการฯ	ภคท.	สภาที่ปรึกษาฯ	๑๙.๓๐		
๒๐.๐๐	ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที							๒๐.๐๐		
๒๐.๐๐ -	มุ่งสู่ประชาธิปไตยไปกับสถาบันพระปกเกล้า					บ้านสุขภาพ		๒๐.๐๐ -		
๒๐.๐๐ -	ข่าวสั้นชั่วโมง และ สปอ.ต่าง ๆ รวม ๓-๕ นาที							๒๐.๐๐ -		
๒๒.๐๐	กาแฟก่อนนอน							๒๒.๐๐		

หมายเหตุ - ในวันที่มีการประชุมสภา/การสัมมนาของกรรมาธิการคณะต่างๆ /องค์การตามรัฐธรรมนูญ ฯลฯ สถานีฯ จะดำเนินการถ่ายทอดเสียงจนเสร็จสิ้นการถือ

จัดทำโดย กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
<http://www.parliament.go.th>

Legislative Institutional Repository of Thailand